TIŠNOVSKÉ NOVINY

číslo 03 2020

zpravodaj města Tišnova a okolí

Zápis dětí do MŠ a ZŠ se blíží

Vyhláška, která rozdělila Tišnov

Tišnovská stopa ve vesmíru

Jarní příroda – krajina v rozpuku nebo v tísni?

O cyklotoulkách v důchodu s Oldřichem Sobotkou

Velikonoční trhová slavnost

5. 4. 2020 nám. Míru, Tišnov

8.45	**Mše s žehnáním ratolestí** – kostel sv. Václava
10.20	**Průvod s Létečkem** – od kostela sv. Václava se zpěvy a říkadly
10.30	**Předání symbolu jara městu**
10.35	**Zahájení slavnosti** – uvítací slovo faráře Josefa Rybeckého a zástupce města
10.40	**KVJ** – pásmo lidových tanců a říkadel
10.55	**KVJ** – pásmo básniček a hádanek
11.00	**Zlatá brána** – se zapojením všech dětí
11.10	**MŠ U Humpolky** – jarní taneční vystoupení
11.25	**MŠ Sluníčko** – hudební vystoupení
11.40	**MŠ Horova** – hudební a recitační vystoupení
11.55	**Inspiro, Taneční krok** – taneční vystoupení
12.30	**Dřevěné divadlo Jana Hrubce** – Zvířátka a loupežníci
13.15	**ZUŠ** – hudební vystoupení žáků
13.30	**ZŠ ZaHRAda** – taneční a recitační vystoupení
13.45	**ZŠ Smíškova** – Sýkorky na jaře
14.00	**Ukončení slavnosti**

Ochutnávka
tradičních velikonočních dobrot,
velikonoční kuchyně našich babiček,
povídání o zvycích a jídle...

Milé dětičky
s sebou pentličky, vajíčka,
proutečky a ostré kudličky!

Doprovodný program:

Minizoo s komentovanou prohlídkou Antonína Chronce
Pletení velikonoční pomlázky s Františkem Trnčákem
Výroba píšťalek z bezového dřeva s Jiřím Ondrou
Pletení košíků z pedigu

Velikonoční dílničky:

Galerie Skleněnka Březina, Inspiro, Studánka,
Lesní rodinný klub na Tišnovsku Kalužníček, ZŠ ZaHRAda

MĚSTSKÉ KULTURNÍ STŘEDISKO TIŠNOV · město TIŠNOV · jihomoravský kraj · Tišnovské trhy 2020 · KVJ · Podhorácké muzeum · ZUŠ TIŠNOV základní umělecká škola · inspiro · Studánka rodinné centrum

OBSAH

Titulní strana:
Rock&Roll Band Marcela Woodmana na reprezentačním plese města
Foto: Aleš Ležatka

Radnice informuje 5
Vzdělávání 12
Podnikání 16
Reportáž 17
Náš rozhovor 20
MěKS 22
Divadlo/hudba 22
Galerie GJJ 25
Kultura 26
TIC 28
Spolkový život 30
Tišnovsko 36
Senioři 38
Sociální péče 39
Historie 41
Příroda 46
Děti a mládež 48
Životní styl 50
Fejeton 53
Sport 54
Kam v Tišnově 55

TIŠNOVSKÉ NOVINY
ročník XXX.
vyšlo 5. 3. 2020

číslo 03 / březen 2020

Vedoucí střediska: Pavel Hanák
Editor: Vladimír Vecheta
Redaktoři: Václav Seyfert, Jiří Dvořák
Inzerce: Lenka Šebečková
Grafika/sazba: Kateřina Válková
Korektura: Bc. Ivana Velecká
Tisk: Tisk Centrum s. r. o.

Příští číslo 04/2020
vyjde 2. 4. 2020
uzávěrka textů 18. 3. 2020
uzávěrka inzerce 16. 3. 2020

Tišnovské noviny v elektronické verzi:
www.tisnovskenoviny.cz

OTUPME HRANY

Vladimír Vecheta, editor Tišnovských novin

„Spíše se domluvíme na někoho než na něčem.“

S přípravou třetího čísla Tišnovských novin tohoto roku jsem se v rubrice tipů na výlety po Tišnovsku zaměřil na oblíbená místa spojená s jarní přírodou, a to na studánky a vodní hrátky jarních potoků. Takových míst známe každý spousty, stejně jako máme svá oblíbená místa, jež čas od času navštěvujeme. Abych tedy čtenáře poslal tam, kde se skutečně mohou pokochat, zrevidoval jsem v krátké době spoustu míst. A pravda, nejednou byl překvapen velkými rozdíly ve stavu vodních zásob v krajině. Zatímco studánky v okolí Tišnova sotva tečou malým čůrkem, v Sýkořských lesích tryská voda z každé meze, vývratu a louky. Vydat se tedy ke známému prameni může být spojeno se zklamáním, neznamená to ale, že jinde naopak není vody nadbytek. Nezřídka se však uchylujeme k plošné generalizaci své zkušenosti, a když je náš oblíbený pramen suchý, nejsme moc přístupní věřit tomu, kdo tvrdí, že on zrovna teď stojí ve vodě po kolena.

Voda je v tomto příměru odrazem nejen tématu, které aktuálně silně hýbe náladami a názory, ale celkové atmosféry společnosti. Při přípravě jednotlivých čísel Tišnovských novin mám tu vzácnou příležitost setkání s řadou inspirativních tišnovských osobností a často slyším výslovně či v podtextu povzdech, jak je společnost rozdělená na dva nesmiřitelně protikladné tábory zastánců „zaručených“ informací a „podložených“ pravd. A jak by bylo krásné, „kdyby se dokázali domluvit, a ne na sebe jenom řvát, a myslet si, že ten, kdo má opačný názor, je úplně blbý“, když si dovolím ocitovat jeden z rozhovorů.

Na stránkách Tišnovských novin otevíráme i kontroverzní témata, ať už se týkají společenského života, kultury nebo rozvoje města. Líbit nebo nelíbit se mohou různé věci. Právo vyjádřit v tomto ohledu svůj názor má pak ostatně každý. Stejně tak je ovšem namístě povinnost respektu k názoru odlišnému. A domluvit se a respektovat i výsledek proběhlé diskuse je konečně obrazem zralého přístupu a zodpovědnosti jednotlivce ke společně sdílenému životnímu prostoru.

Tišnov zdobí už pár let sedm stél Stezky hrdelního práva. Jsou nejen mementem kdysi prý kruté doby, ale i výstrahou, abychom sami sobě přiznávali, kolik z těch sedmi hříchů ve skutečnosti stále ovládá nás samotné, a kolik z těch sedmi ctností je nám úplně neznámých. Odtud totiž pramení i všechna společenská nesmiřitelnost, antagonismus a arogance. Měsíc od masopustu do Velikonoc je každoroční dobrá příležitost k detoxikaci vlastní mysli od černobílého vidění světa a otupení vlastních názorových hran. A když si vypůjčím na závěr slova naší známé zpěvačky, přeji vám, milé čtenářky a čtenáři, „ať mocná pýcha nedusí život náš!“

Krásný březen!

TIŠNOVSKÉ NOVINY 03/2020. Ev. číslo: MK ČR E 10100. Periodický tisk územního samosprávného celku. Vychází měsíčně s výjimkou letního dvoučísla. Vydává město Tišnov, nám. Míru 111, 666 19 Tišnov, IČ: 00282707, výrobou je pověřeno Městské kulturní středisko Tišnov – Mlýnská 152. Zpravodaj je distribuován ZDARMA do všech domácností města. Tišnovské noviny lze také zakoupit za jednotnou cenu 20 Kč (včetně 10 % DPH) ve vybraných prodejnách. Za obsah odpovídá Komise pro komunikaci a média, předseda Michal Kadlec. **Příspěvky a podněty** lze podávat v úřední hodiny na **Městském kulturním středisku Tišnov**, Mlýnská 152, **PO a ST 8.00–12.00 a 12.30–15.00** editorovi Vladimíru Vechetovi, **tel. 777 706 714, noviny@kulturatisnov.cz**. **Inzerci** lze objednávat tamtéž ve stejných úředních hodinách u **Lenky Šebečkové, tel. 730 184 022, reklama@kulturatisnov.cz**. **Vzpomínky** lze podávat v **TIC Tišnov**, náměstí Míru 120, v čase otevírací doby. Rozsah příspěvků se řídí technickými parametry pro přípravu příspěvků. Redakce si vyhrazuje právo příspěvky podle potřeby zkrátit, případně upravit. Fotografie, u nichž není uveden autor, jsou ilustrační a pocházejí z volně šiřitelného zdroje. Plošná inzerce a jiné grafické prvky jsou přijímány pouze v obrazových formátech (pdf, jpg, png apod.) a dobré tiskové kvalitě dle technických parametrů pro přípravu inzerce – nebudou už redakcí nijak upravovány (možná individuální domluva s grafikem). Platit fakturou lze na základě písemné objednávky. Ceny inzerce se řídí platným ceníkem. Své příspěvky dodávejte včas a ideálně průběžně. V případě zaslání po uzávěrce nebudou přijaty a otištěny. Zájemci o **předplatné Tišnovských novin** se mohou přihlásit na **tel. 777 706 714** nebo na **noviny@kulturatisnov.cz**, případně prostřednictvím klasické pošty směřované na Městské kulturní středisko, Mlýnská 152, 666 01 Tišnov.

Jaký byl XVI. reprezentační ples města Tišnova

Nepřehlédnutelně barevný, rozverně dobře naladěný a plný hudebních pecek, které nenechaly nikoho sedět na židlích. Době, kdy silnice brázdily cadillaky a v oblečení vládly pastelové barvy, šátky a vlající sukně, určoval hudební rytmus rock-and-roll. Hudební hvězdy večera v podání **Rock&Roll Band Marcela Woodmana** a zlaté slavice **Petry Janů s kapelou Amsterdam** se předvedly v nejlepším světle. V restauraci Krček po celý večer tradičně bavila **kapela Tomáše Zouhara**. A ve foyer téměř upadly ruce mnohonásobnému rekordmanu Guinnessovy knihy rekordů a nejlepšímu z našich karikaturistů **Lubomíru Vaňkovi**. Všem, kdo se podíleli na skvělé atmosféře večera i jeho přípravě, vyslovujeme poděkování. *(vv)*

Foto: Aleš Ležatka

CO SE DĚJE NA RADNICI
ANEB ZE STAROSTOVA ZÁPISNÍKU

Jiří Dospíšil, starosta města

- Ve schváleném rozpočtu došlo k **navýšení alokací dotačních titulů města**, a to ve všech oblastech (sport a tělovýchova, kultura, volnočasové aktivity mládeže, prorodinné aktivity, ostatní zájmová činnost, životní prostředí) o 25 % oproti loňsku. Chtěli jsme tak vyjádřit, že si vážíme činnosti místních spolků a ještě více je podpořit. Počet 64 podaných žádostí svědčí o tom, že o tuto podporu je zájem. Rád bych tedy poděkoval velké většině zastupitelů, která se odsouhlasením rozpočtu k této podpoře přihlásila.
- **Rozvoj sportovních areálů na Ostrovci** pokračuje. Druhé fotbalové hřiště i další dva tenisové kurty jsou využívány především mládeží, což je skvělé. Fotbalový klub zdárně dokončuje stavbu nových kabin a na tuto akci nyní navazuje město projektem cyklostezky. Poté by mělo dojít i ke zlepšení podchodu pod železnicí a úpravě okolního prostranství.
- Stále mne trápí **čistota veřejných prostranství**, která není dokonalá, přestože se snažíme této oblasti věnovat zvýšenou pozornost. Posilujeme personálně, vylepšujeme a rozšiřujeme techniku, ale stále jaksi „taháme za kratší konec“. S obdivem vždy jezdím za hranice k našim jižním sousedům do Rakouska, jejichž péče o veřejné prostranství je dokonalá. Rozdíl je však také v tom, že prostranství před domem není tamějším obyvatelům lhostejné a nespoléhají jen na samosprávu. Prosím, pomozte nám také. Příležitost přiložit ruku k dílu budeme mít 4. dubna při akci **„Ukliďme Česko“**. Já přijdu!
- Měl jsem tu čest být jedním z porotců v rámci architektonické soutěže na **revitalizaci náměstí Míru**. Patnáct podaných návrhů posuzoval více než dvacetičlenný sbor, v němž zasedli zástupci odborné veřejnosti, architekti a také někteří členové zastupitelstva. Výsledné pořadí sestavené porotou projednalo zastupitelstvo na svém únorovém zasedání a nyní připravujeme výstavu všech návrhů, která bude zahájena 19. března veřejnou prezentací (informujeme na jiném místě tohoto vydání).
- 18. března proběhne **„Chat se starostou“**. Můžete se mne tedy v rámci této komunikační platformy ptát na vše, co Vás zajímá. Otázky bude možné klást prostřednictvím odkazu na webu města. A samozřejmě platí, že radnice je každodenně otevřená pro jakékoliv Vaše dotazy či náměty – můžete se za námi zastavit osobně (doporučuji využít rezervační systém), zavolat či napsat. Komunikace s vámi je pro nás prioritou. Díky všem za názory a podněty v rámci dvou dotazníkových akcí týkajících se odpadového hospodářství a Tišnovských novin. Váš názor je pro nás důležitý!

Město Tišnov nabízí k prodeji byt o velikosti 2+1 do osobního vlastnictví, nacházející se blízko centra města v klidné zóně pod horou Květnice, jedná se o byt č. 7 na ulici Květnická 1724 v Tišnově. Prodej bytu proběhne obálkovou metodou, byt bude prodán nejvyšší nabídce, minimální nabídková cena musí činit částku 2 150 000 Kč.
Více informací a podmínky prodeje na:
www.tisnov.cz/uredni-deska – Záměr prodeje – Byt č. 7 na ulici Květnická 1724 v Tišnově, vyhlášený dne 13. 2. 2020, v aktualitách na webu města Tišnova nebo na e-mailu katerina.smetanova@tisnov.cz.
Předání bytu po podepsání kupní smlouvy, uhrazení kupní ceny a nákladů spojených s prodejem, zápisu do katastru nemovitostí.

Ukliďme svět Ukliďme Česko

V sobotu **4. 4. 2020** se bude také v Tišnově konat úklidová akce známá pod názvem **Ukliďme Česko**. I v letošním roce se město Tišnov rozhodlo podpořit tuto jarní úklidovou akci. Počet občanů, kteří mají zájem se aktivně účastnit úklidu kolem svých obcí a měst, se každoročně zvyšuje. Poprvé se pod tímto názvem celostátní úklid konal v roce 2014. V roce 2016 se účastnilo již 86 000 dobrovolníků a nasbíralo se 1 600 tun odpadu. V loňském roce se účastnilo již téměř 160 000 dobrovolníků a bylo odklizeno 2 600 tun odpadu. Proto věříme, že i letos se mezi vámi najdou dobrovolníci, kteří přijdou podpořit i naše společné úsilí o přírodu bez odpadků.

Bližší informace Vám budeme přinášet prostřednictvím Tišnovských novin, mobilního rozhlasu, Facebooku, webových stránek města, případně na odboru správy majetku a komunálních služeb Městského úřadu Tišnov. Těšíme se na vaši účast.

ZÁPIS DO MŠ A ZŠ
NA ŠKOLNÍ ROK 2020/2021

Daria Švecová, Petra Kappelová

ZÁPIS DO MATEŘSKÝCH ŠKOL V TIŠNOVĚ

Den otevřených dveří, kdy si budou moci rodiče a děti prohlédnout budovy mateřských škol, seznámit se s programem a získat podrobné informace, které je budou zajímat, **proběhne v MŠ od 9.30 do 11.30 hod. a od 14 do 16 hod., v termínech**:

- **Mateřská škola Sluníčko**, pracoviště Na Rybníčku 1700 (tel. 737 354 231) – **pondělí 23. 3. 2020**
- **Mateřská škola Na Paloučku**, pracoviště Horova 960 (tel. 549 415 666, 603 917 518) – úterý **24. 3. 2020**
- **Mateřská škola, Tišnov, U Humpolky**, pracoviště Květnická 1684 i Cáhlovská 1686 (tel. 549 410 382) – **středa 25. 3. 2020**

Také v letošním roce bude probíhat proces zápisu obdobně jako loni, a to prostřednictvím Systému pro podporu přijímacího řízení do MŠ, ve kterém si rodiče **vytvoří žádosti elektronicky**. Systém pro vytváření žádostí bude spuštěn od středy 1. 4. do středy 6. 5. 2020. Rodiče vyplní žádost elektronicky a následně ji vygenerují a vytisknou. Po 6. 5. bude systém pro všechny uzavřen a nebude možné žádosti generovat. Žádosti mohou být podány do všech mateřských škol v Tišnově. Do každé MŠ musí být žádost vytištěná, potvrzená lékařem a osobně odevzdaná **6. 5. 2020**.

Žádost vyplníte na webu **zapisms.tisnov.cz**. V případě, že nemáte počítač nebo připojení k internetu, žádost Vám pomůže zpracovat pracovnice Odboru kanceláře starosty a vnějších vztahů MěÚ Tišnov Ing. D. Švecová v úřední dny a po telefonické domluvě na čísle 549 439 824.

Zápis dětí do MŠ proběhne ve středu 6. května 2020 od 8 do 11 hod. a od 13 do 16 hod.

V jednotlivých mateřských školách rodiče dětí předají ředitelce vyplněnou žádost o přijetí (na této potvrdí lékař očkování dítěte) **a přinesou ke kontrole doklad o trvalém pobytu dítěte** (občanský průkaz rodiče, v případě odlišnosti trvalého pobytu dítěte od trvalého pobytu rodiče přinesou rodiče úřední potvrzení o trvalém pobytu dítěte nebo jeho občanský průkaz), **rodný list a průkaz pojištěnce zdravotní pojišťovny dítěte**.

Žádosti o přijetí je nutné předat v termínu do 6. 5. 2020 (pokud se zákonní zástupci nedohodnou s ředitelkami jinak). Pozdější předání by zkomplikovalo další postup a nebylo by možné 11. 5. pravdivě oznamovat rodičům možnost přijetí do konkrétní MŠ.

V pondělí 11. 5. 2020 v době od 8 hod. budou rodiče, kteří si podali žádosti na více mateřských škol, telefonicky osloveni ředitelkami MŠ a závazně oznámí své rozhodnutí, do které MŠ od září dítě nastoupí. **Rozhodnutí musí být závazné a okamžité** pro urychlení a zjednodušení celého přijímacího řízení, proto je nutné být v ten den na telefonu. Rodiče potvrdí nástup do MŠ, jež upřednostnili na žádosti, na ostatních mateřských školách provedou zrušení (tzv. zpětvzetí) žádosti, a to osobně **ve středu 13. 5. 2020 v době od 8 do 11 hod. a od 13 do 16 hod.** Tímto zodpovědným přístupem při rušení žádostí na ostatních školách budou rodiče nápomocni při urychlení posunu v pořadí a přijetí dalších dětí. Děti, které podle informací podaných ředitelkami 11. 5. 2020 nebudou přijaty, mohou ponechat žádosti o přijetí v MŠ a obdrží rozhodnutí o nepřijetí v řádném termínu 27. 5. 2020.

Ve středu 27. 5. 2020 od 8 do 11 hod. a od 13 do 15 hod. se všichni rodiče dostaví do mateřských škol, kde ponechali žádost a **podepíší rozhodnutí o přijetí či nepřijetí**. V případě přijetí odevzdají v tento den evidenční list (nejlépe potvrzený lékařem).

Veškeré informace k zápisu do MŠ najdete také na **zapisms.tisnov.cz**.

ZÁPIS DO ZÁKLADNÍCH ŠKOL V TIŠNOVĚ

Zápis dětí k základnímu vzdělávání pro školní rok 2020/2021 do ZŠ Smíškova a ZŠ nám. 28. října proběhne **v pondělí 20. dubna od 14 do 17 hod.**

V uvedených základních školách bude probíhat letos poprvé proces zápisu žáků k základnímu vzdělávání do prvních tříd obdobně jako v tišnovských mateřských školách v předchozích letech, a to prostřednictvím Systému pro podporu přijímacího řízení do ZŠ, ve kterém si rodiče **vytvoří žádosti elektronicky**. Systém pro vytváření žádostí bude spuštěn **od pátku 20. 3. do pátku 17. 4. 2020**. Rodiče vyplní žádost o přijetí (nebo pro odklad) elektronicky, následně ji vygenerují a vytisknou. Po 17. 4. 2020 bude systém pro všechny uzavřen a nebude možné žádosti generovat. Žádosti mohou zákonní zástupci podat do obou uvedených škol, do každé musí být žádost vytištěná a osobně odevzdaná **20. 4. 2020**.

Žádost se vyplňuje na webu **zapiszs.tisnov.cz**. V případě, že nemáte počítač nebo připojení k internetu, žádost Vám pomůže zpracovat pracovnice Odboru kanceláře starosty a vnějších vztahů MěÚ Tišnov Ing. D. Švecová v úřední dny a po telefonické domluvě na čísle 549 439 824.

K zápisu se dostaví zákonný zástupce **s dítětem**, předá pověřené pracovnici **vyplněnou žádost o přijetí nebo o odklad** (k žádosti o odklad je nutné přiložit i **doporučení dětského lékaře a doporučení školského poradenského zařízení** – SPC či PPP) a předloží ke kontrole **doklad o trvalém pobytu dítěte** (občanský průkaz zákonného zástupce, v případě odlišnosti trvalého pobytu dítěte od trvalého pobytu zákonného zástupce předá tento úřední potvrzení o trvalém pobytu dítěte nebo jeho občanský průkaz) **a rodný list dítěte**. Pokud se nemohou rodiče s dítětem ze závažných důvodů v den zápisu do školy dostavit, domluví si telefonicky (viz webové stránky škol) náhradní termín. Nejpozději však tak, aby byla dodržena zákonná lhůta pro zápis (1.–30. 4.).

Další podrobnější informace o organizaci zápisu, počtech přijímaných žáků, spádovosti ulic, termínu zveřejnění přijatých žáků, kritériích pro přijetí aj. najdete na webových stránkách škol nebo na stránkách Městského úřadu Tišnov: www.zssmiskova.cz, www.tisnov-zs28.cz, zapiszs.tisnov.cz.

NÁMĚSTÍ MÍRU V TIŠNOVĚ ZÍSKÁ NOVOU PODOBU

PhDr. Markéta Pražanová, sekretářka soutěže

Výsledky architektonicko-urbanistické soutěže Revitalizace náměstí Míru v Tišnově schválilo zastupitelstvo 24. 2. 2020. Vítězným řešením je návrh manželů Veličkových, kteří mají k městu Tišnov velmi blízko. Petr Velička je absolventem zdejšího gymnázia a Markéta Veličková zde vloni vedla předmět krajinářská architektura v rámci univerzity třetího věku.

Město Tišnov na podzim 2019 vypsalo podle zákona o zadávání veřejných zakázek otevřenou architektonicko-urbanistickou soutěž na revitalizaci náměstí Míru. Do soutěže se v lednu 2020 přihlásilo 15 týmů z celé republiky, které přinesly zajímavé spektrum konkrétních a různorodých přístupů. Všechny návrhy byly posuzovány anonymně, a to výhradně podle kritérií kvality: komplexní architektonická, urbanistická a estetická kvalita navrženého řešení; míra naplnění požadavků zadavatele; ekonomická přiměřenost řešení a jeho realizovatelnost.

„Od nového uspořádání náměstí očekáváme kultivaci veřejného prostoru a vytvoření příjemného místa pro setkávání občanů. Velký důraz jsme kladli i na udržitelnost s ohledem na probíhající klimatické změny. Na náměstí bude dostatek zeleně. Chceme také lépe hospodařit s dešťovou vodou, která nyní bez užitku zatěžuje splaškovou kanalizaci,“ upřesňuje garant projektu a první místostarosta Ing. Karel Souček.

Soutěžní návrhy posuzovala porota, v níž převažovali nezávislí odborníci. Porota hlasovala ve složení: dva zástupci zadavatele – Bc. J. Dospíšil, Ing. K. Souček a tři nezávislí architekti: prof. Ing. arch. P. Pelčák, Ing. arch. P. Jura, Ing. arch. P. Todorov. Kromě řádných porotců se k soutěžním návrhům vyjadřoval tým přizvaných expertů a náhradních členů poroty, například Ing. Eva Wagnerová – krajinářská architektka, Ing. Adolf Jebavý – dopravní specialista, Ing. arch. Zdeňka Vydrová – městská architektka Tišnova a řada dalších. V závěrečné odborné diskuzi o kvalitách jednotlivých soutěžních návrhů se všichni přítomní shodli na udělení tří cen a tří odměn návrhům, které nejlépe splnily zadání soutěže. Po ukončení hodnocení byly rozlepeny obálky a soutěžním návrhům byly přiřazeny identifikační údaje.

„Náměstí řešíme jako svobodnou plochu bez bariér vlídnou k chodcům. Náměstí může být využito na trhy, přehlídky nebo jen posezení na schodech s jižním sluncem. Sever a jih jsou propojeny promenádou s alejí. Dopravu zklidňujeme,“ uvádějí v anotaci autoři vítězného návrhu Markéta a Petr Veličkovi.

„Vítězi se podařilo nejlépe naplnit kvalitativní požadavky zadavatele, a proto porota doporučila zadavateli vyzvat oceněné týmy do navazujícího jednacího řízení bez uveřejnění postupně – dle umístění v soutěži,“ je přesvědčen prof. Petr Pelčák, předseda poroty.

Pokud vše půjde podle plánu, měl by být do konce roku rozpracován vítězný návrh do fáze studie.

Všechny soutěžní návrhy jsou zpřístupněny prostřednictvím webových stránek soutěže: www.soutez-o-navrh.cz/tisnov2019. Vernisáž a diskuze se zástupci veřejnosti s autory návrhů o vybraných řešeních se uskuteční ve čtvrtek **19. 3. 2020 od 17.00 hodin v Müllerově domě**. Zveme tímto veřejnost, aby se přišla seznámit s budoucí podobou náměstí Míru v Tišnově.

1. cena
Vítězný návrh Markéty a Petra Veličkových z Velkého Meziříčí *výborně postihuje otázky či problémy úkolu revitalizace náměstí a přináší na ně jasné odpovědi a přesvědčivá řešení. Urbánní schodiště v severovýchodním rohu má formu amfiteátru vhodně stíněného korunami stromů. Porota doporučila v jeho blízkosti doplnit vodní prvky, jako je například mlhoviště.*

KOMISE PRO OBČANSKÉ ZÁLEŽITOSTI

PRŮVODCE KOMISEMI A VÝBORY MĚSTA – 11. ČÁST

Václav Seyfert

Vloni jsme Vám v krátkých medailoncích představovali jednotlivé členy Komise pro občanské záležitosti (KPOZ), dnes dostává slovo její předsedkyně **Mgr. Pavla Veselá Hanusová**.

Jste předsedkyní jedné z komisí, poradního orgánu městské rady. Jakým způsobem komise pracuje, jak často se scházíte a na co kladete hlavní důraz?

Nevnímám působení v komisi jako práci, protože ze setkávání se všemi jejími členy mám radost. Týká se totiž aktivity, která tak trochu v této době mizí; je založena hlavně na osobním kontaktu a setkávání členů komise s občany. Scházíme se jednou měsíčně a na Vítání občánků. Mezi hlavní činnosti patří domluva o gratulacích občanům, vítání našich nejmenších a radíme se o všem, co se týká společenského života. Uvítám i od občanů nové zajímavé podněty, které by tuto oblast mohly ještě rozšířit.

Předsedkyně Komise pro občanské záležitosti Mgr. Pavla Veselá Hanusová na snímku z osobního archivu.

Jakým způsobem předáváte svá doporučení městské radě? Je to jen formou zápisů z jednání nebo máte s vedením pravidelný osobní kontakt? Funguje spolupráce dle vašich představ nebo máte nějaký námět na její zlepšení?

Doporučení radě se dávají nejen formou zápisů, ale dávám je i osobně, neboť jako zastupitel se s vedením pravidelně a často potkávám. Spolupráce funguje velmi dobře, daří se i propagace komise v Tišnovských novinách, kde pravidelná rubrika „Blahopřejeme“ informuje všechny občany. Myslím, že v dnešní době se stále poukazuje na to, co nefunguje, a to, co naopak ano, bereme jako samozřejmost. Vnímám tedy užitečnost těchto aktivit i díky časté pozitivní zpětné vazbě od občanů, což mě velmi těší.

Můžete přiblížit čtenářům konkrétní zásadní otázky či témata, kterými jste se zabývali v horizontu cca posledních dvou let?

Naším hlavním tématem je setkávání se s občany při jejich významných jubileích. Řešíme každý měsíc aktuální jubilanty a dalším velkým tématem jsou organizace a obřady pro naše nejmenší občánky a jejich rodiče. Nyní se do Vítání občánků od března zapojí i městská knihovna s projektem „S knížkou do života“, což vnímám jako velmi zajímavé pro rodiče i děti, které obdrží knižní pozornost. Jako Česká republika zaujímáme přední místo v počtu knihoven a zrovna nedávno jsme se s kamarádkou bavily, že do nich chodí čím dál více dětí. Doufám, že tento projekt napomůže k dalšímu zvýšení počtu čtenářů.

Jaké úrovně podle vašeho názoru oblast, kterou máte v komisi na starosti, v našem městě dosahuje? Lze s ní vyslovit spokojenost či naopak?

Komise pro občanské záležitosti má v Tišnově dlouholetou tradici, i já jsem byla před 10 lety na vítání s dcerkou a máme doma na památku zlatý přívěsek i fotografie z obřadu. Tehdy mě opravdu ani nenapadlo, že jednou budu rodiče a jejich ratolesti vítat já. Když jsem našla doma i fotografie, které byly pořízeny před několika desítkami let na vítání mých sester, uvědomila jsem si, že se díky městu tento trend osobního setkávání rodičů a dětí naštěstí opravdu daří stále udržovat. Chtěla bych za práci v komisi poděkovat nejen dlouholetému předsedovi Rudolfu Vrzalovi, ale i všem ostatním členkám a vážím si toho, že mě vzali mezi sebe. Tato komise totiž patří k těm nejstálejším a dovedu si představit, že mé jmenování bylo zřejmě pro ně i překvapením. Věřím ale, že je jim se mnou aspoň tak dobře, jako je mezi nimi mně.

V loňském roce jsme v několika číslech představili formou medailonků všechny členy komise – ovšem kromě Vás samotné… Můžete nám tedy prozradit, jak jste se k působení v KPOZ dostala a odkdy v ní působíte?

Stalo se tak díky nové příležitosti, která se mi naskytla mým neočekávaným zvolením do řad zastupitelů, což bylo v roce 2018. Jako jmenovaný člen zastupitelstva mohu oddávat, což vnímám jako další občanskou aktivitu, proto jsem začala zjišťovat, jaké jsou i jiné možnosti zapojení, a projevila jsem o tyto informace u starosty zájem. Rada města mě jmenovala do pozice předsedkyně komise, a ke svatbám přibyla i možnost nejen se s novomanželi potkávat při jejich slavnostním vstupu do manželství, ale také je pak znovu uvítat i s dalšími členy rodiny, našimi nejmenšími občánky.

Zúčastňujete se i Vy sama gratulací jubilantům? Máte z těchto návštěv nějaký zážitek, o který byste se mohla podělit se čtenáři?

Pravidelně se každý měsíc gratulací neúčastním, protože můj nabitý pracovní program mi to neumožňuje; už i tak rodině často chybím díky většímu množství činností, které mám na starosti, ale naštěstí mám velmi tolerantního manžela, který mě podporuje, za což mu moc děkuji. Účastnila jsem se ale významného jubilea pánů Vítka a Fruhwirta, o čemž si mohli čtenáři už dříve přečíst v Tišnovských novinách. Stále také vzpomínám na milou návštěvu u pana Večeři, který mě přesvědčil, že s pokorou a zdravým přístupem k životu bych mohla žít ve výborné kondici i po devadesátce. Pozoruhodným zážitkem je pro mě každé setkání, ať už při gratulacích či obřadech, protože obrovská škála lidí nabízí rozdílné přístupy, názory – pokaždé se něco nového dozvím a uvědomím si, co je v životě opravdu důležité.

PŘÍPRAVA KOMUNITNÍHO PLÁNU SOCIÁLNÍCH SLUŽEB

POZVÁNKA KE KULATÉMU STOLU

Michal Kudláček, Odbor sociálních věcí

Město Tišnov v tomto roce připravuje nový **Komunitní plán sociálních služeb ORP Tišnov na období 2021–2023**. Půjde o dokument, který popíše stávající situaci v oblasti sociálních služeb a určí, jakým směrem bychom byli rádi, aby se v následujících třech letech odebral vývoj sociálních služeb v Tišnově a obcích správního obvodu. Město Tišnov a obce správního obvodu (58 obcí) již pátým rokem společně spolufinancují v rámci dvoukolového dotačního programu sociální služby, které sídlí v našem správním obvodu, ale také specializované sociální služby, které do našeho správního obvodu za našimi občany dojíždějí např. z Brna. Jaké sociální služby byly v uplynulém období dotačně podpořeny, můžete zjistit na následující adrese: www.tisnov.cz/urad/informace/dotacni-programy-mesta. Je možné konstatovat, že se podařilo vytvořit stabilní systém spolufinancování, který ze zdrojů MPSV ČR, Jihomoravského kraje a obcí v složitém období změny systému financování zajistil stávající síť sociálních služeb vzniknuvší v současné podobě v letech 2007–2010.

Nyní je nezbytné pro potřeby komunitního plánu sociálních služeb na období 2021–2023 popsat **potřeby občanů ve vztahu k sociálním službám do budoucna**. Za účelem mapování potřeb občanů v oblasti sociálních služeb proběhne v období **od 1. do 30. 5. 2020** dotazníkové šetření, a to mezi občany města Tišnova a občany obcí správního obvodu Tišnovska. Domníváte se, že je zapotřebí zvýšit kapacity pečovatelské služby, zřídit denní stacionář pro seniory nebo osoby s kombinovaným postižením, zřídit pobytovou odlehčovací službu pro seniory, vybudovat chráněné bydlení pro psychotiky? Právě v tomto dotazníkovém šetření nás bude zajímat Váš názor.

Jsme si vědomi toho, že některé konkrétní podněty již byly v uplynulém období směrem k městu Tišnovu sděleny, neboť podněty občanů získáváme průběžně. Za tímto účelem **plánujeme realizaci tří kulatých stolů**, které budou zaměřeny na potřeby konkrétních cílových skupin. Tyto kulaté stoly proběhnou již v měsíci dubnu 2020 **v zasedací místnosti budovy radnice města Tišnova, nám. Míru 111** v přízemí, a to v následujících termínech:

- **Úterý 7. 4. 2020 16.00–18.00 hod. – Cílová skupina psychotici – potřeby osob s těžkým duševním onemocněním a potřeby pečujících osob**
- **Čtvrtek 16. 4. 2020 16.00–18.00 hod. – Cílová skupina osob s kombinovaným postižením, jejich potřeby a potřeby pečujících osob**
- **Úterý 28. 4. 2020 16.00–18.00 hod. – Cílová skupina senioři, jejich potřeby a potřeby pečujících osob**

Naším cílem je zajistit na kulatých stolech vyvážené zastoupení z řad potenciálních uživatelů služeb (zejména pak osob pečujících), relevantních poskytovatelů sociálních služeb v regionu či potenciálních poskytovatelů sociálních služeb v regionu a zástupců samospráv obcí.

Pokud máte o účast na některém z kulatých stolů zájem, napište na e-mail: michal.kudlacek@tisnov.cz (Mgr. Michal Kudláček, vedoucí odboru sociálních věcí MěÚ Tišnov, tel. 549 439 721).

Poděkování za přání
Libuše Poláčková

Děkuji moc Městskému úřadu Tišnov a Svazu diabetiků ČR (pobočný spolek Tišnov) za gratulaci k mému životnímu jubileu.

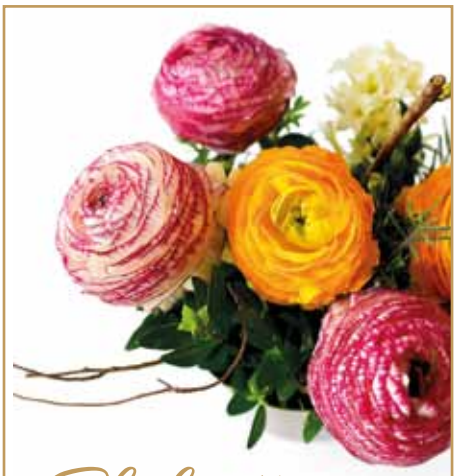

Blahopřejeme

Dovolujeme si Vám představit občany města Tišnova, kteří oslavili svá životní jubilea.

LEDEN

80 let
Marie Vejrostová

85 let
Oldřiška Benešová
Anna Šmídová

90 let
Vlasta Svobodová

92 let
Emilie Martinková

97 let
Marie Válková

Oslavencům přejeme vše nejlepší, hodně štěstí, zdraví, dobré nálady a optimismu.

Dagmar Dvořáková, tajemnice
Komise pro občanské záležitosti
Rady města Tišnova

ÚČAST NÍZKÁ, SPOKOJENOST VYSOKÁ

ANKETA MOJE TIŠNOVSKÉ NOVINY SKONČILA

Jiří Dvořák, Kancelář starosty

V prvních Tišnovských novinách roku 2020 byla zveřejněna anketa týkající se aktuální podoby nejznámějšího městského média – měsíčníku TIŠNOVSKÉ NOVINY. Anketu bylo rovněž možné vyplnit na internetové adrese anketa.tisnov.cz, přičemž tuto formu zvolila většina hlasujících – 103. Osobně doručilo vyplněnou papírovou anketu 31 občanů.

Celkem se tedy ankety od 15. prosince 2019 do 31. ledna 2020 zúčastnilo 134 respondentů, převážně žen, mužů bylo 56. Nejednalo se však ve všech případech pouze o občany Tišnova, svůj názor redakci sdělila také řada různě pravidelných čtenářů, kteří si každý výtisk TN sami kupují. Při pravidelném nákladu TN v počtu 4 700 ks, jenž je téměř beze zbytku distribuován, dosáhla tedy účast v anketě necelých 3 %. Reálně se však jednalo o procentuální účast ještě nižší, neboť velká část respondentů v anketě uvedla, že každé vydání TN si kromě nich přečtou ještě další 2–4 čtenáři, což počet pravidelných čtenářů výrazně navyšuje

Anketu tvořilo 30 otázek a hodnotit bylo možné grafickou i obsahovou úroveň novin, oblíbenost jednotlivých rubrik nebo třeba také rychlost a spolehlivost distribuce TN zdarma do schránek tišnovských domácností. Při vyplňování ankety dostali čtenáři také možnost podělit se s redakcí o vlastní (a často hodně originální) podněty ke zlepšení obsahu Tišnovských novin, stejně jako mohli nemilosrdně zkritizovat, co se dlouhodobě v novinách nedaří a je tedy třeba na tom víc zapracovat. Této možnosti využilo mnoho zúčastněných, a do redakce tak dorazila opravdu pestrá směsice vzkazů, připomínek a nápadů. Detailní zpracování a vyhodnocení všech výsledků a odpovědí nějaký čas zabere. Ale už nyní je jasné, že se mnohé z nich podaří zpracovat a zakomponovat do současné podoby Tišnovských novin – tu mimochodem většina účastníků průzkumu hodnotí velmi kladně, což nás velmi těší.

Děkujeme všem, kteří se aktivně zapojili do ankety, a přispěli tím k hledání optimální podoby novin. Vážíme si vašich názorů a ujistili jsme se, že máme společný cíl – abychom na naše Tišnovské noviny byli hrdí všichni a pokaždé se těšili na další zajímavé vydání.

A také držte palce! TIŠNOVSKÉ NOVINY se letos účastní celonárodní soutěže Radniční listy roku 2020, v níž všechny přihlášené tituly hodnotí odborná komise podle různých kritérií. Slavnostní vyhlášení se uskuteční 15. dubna 2020 a o všem podstatném budeme samozřejmě včas informovat.

CENÍK INZERCE TIŠNOVSKÝCH NOVIN

MĚSTSKÉ KULTURNÍ STŘEDISKO TIŠNOV

V souladu se Statutem Tišnovských novin, článkem I. bodem 10., schváleným Radou města Tišnova dne 12. 2. 2020 pod číslem jednacím RM/37/3/2020, vydává ředitel Městského kulturního střediska Tišnov (dále jen MěKS) ceník inzerce Tišnovských novin s účinností od 1. 3. 2020.

ŘÁDKOVÁ INZERCE

	bez DPH	s DPH
1 řádek	83 Kč	100 Kč
+ další řádek	41 Kč	50 Kč

Řádek má 50 znaků včetně mezer

OSOBNÍ INZERCE – VZPOMÍNKY A BLAHOPŘÁNÍ

	bez DPH	s DPH
modul bez fotky	124 Kč	150 Kč
modul s fotkou	207 Kč	250 Kč

Modul bez fotky může obsahovat maximálně 400 znaků včetně mezer v případě souvislého textu – nikoli členitého, jako jsou verše.

Modul s fotkou může obsahovat maximálně 280 znaků včetně mezer v případě souvislého textu – nikoli členitého, jako jsou verše.

PLOŠNÁ INZERCE

Velikost	Rozměr	bez DPH	s DPH
Celá strana*	190 × 255	5 702 Kč	6 900 Kč
1/2 strany	190 × 125	3 017 Kč	3 650 Kč
1/4 strany	92 × 125	1 570 Kč	1 900 Kč
1/8 strany	92 × 60	810 Kč	980 Kč
1/16 strany	43,5 × 60	413 Kč	500 Kč

** Možnost i celé strany na spad – 210 × 297 + 3 mm spad*

Slevy v cenách bez DPH při opakování

Velikost	3–5×	6–8×	9–12×
Celá strana*	5 417 Kč	5 132 Kč	4 847 Kč
1/2 strany	2 866 Kč	2 715 Kč	2 564 Kč
1/4 strany	1 492 Kč	1 413 Kč	1 335 Kč
1/8 strany	769 Kč	729 Kč	688 Kč
1/16 strany	393 Kč	372 Kč	351 Kč

Sleva pro obecně prospěšné činnosti 30 %

OTÁZKY A ODPOVĚDI

Dobrý den, prosím o vysvětlení, proč došlo ke zrušení Komise pro rozvoj města. Děkuji. Jolana Novotná
Dobrý den, paní Novotná, děkuji za Váš dotaz a dovoluji si ocitovat z důvodové zprávy, která v této souvislosti byla předložena Radě města: „Návrh na zrušení Komise pro rozvoj města byl předložen především z důvodu zefektivnění procesů souvisejících se strategickými záměry a projekty zamýšlenými či realizovanými ve městě. V této souvislosti hodlá vedení více zapojit do těchto procesů architektku města a také nově dopravního specialistu, s nímž byla uzavřena rámcová smlouva. Veřejná prezentace projektů města a diskuze nad nimi pak zůstává nedotčena, neboť vedení města hodlá v této oblasti nadále periodicky aktualizovat investiční výhled města jako jeden z nástrojů strategického plánování. Kromě toho budou klíčové projekty města prezentovány veřejnosti např. formou veřejných prezentací či diskuzí, ostatně jako doposud.“ Mějte se hezky.
Jiří Dospíšil / starosta města Tišnova

Prosím o sdělení, proč nefunguje veřejné osvětlení na ulici Kuthanova, přesněji řečeno na druhé polovině? Děkuji. Marie Váňová
Dobrý den, veřejné osvětlení nebylo funkční, protože nebylo zkolaudované a město jej tudíž nemohlo převzít do svého majetku. Situaci jsme vyřešili dohodou s investorem.
Odbor správy majetku a komunálních služeb

Prosím o sdělení, proč byla ukončena sleva na pytlový sběr plastů? Proč byl navýšen o třetinu poplatek za odvoz popelnic? K oběma změnám nebylo nikde podáno zdůvodnění. Nebo se mýlím? Děkuji. Marie Váňová
Sleva za pytlový sběr plastů měla sloužit hlavně jako motivace po jeho zavedení. Po 5 letech poskytování slevy na pytlový sběr vedlo k ukončení především celkové zvyšování nákladů (pořízení pytlů, cena za pronájem systému, čtečky, evidence), provozní nedostatky systému a problémy s načítáním kódů.
Vzhledem k přísnějšímu nastavování systému třídění odpadů, kde zákon ukládá povinnost třídit nejen obcím a městům, ale i občanům, se snažíme, aby se systém zbytečně neprodražoval, a spíše jsme občanům nabídli další možnosti pohodlného třídění. Proto jsme zavedli novou službu pytlového sběru papíru od domu a i nadále poskytujeme zdarma 50 ks žlutých pytlů na plasty pro domácnost/rok na třídění. Dále občanům nabízíme rovněž kvalitní tašky na tříděný odpad, které jsou po uhrazení poplatku za odpad zdarma k vyzvednutí na Odboru správy majetku a komunálních služeb.
Informace ke zdražování odpadů proběhly v Tišnovských novinách, Tišnovské televizi i na webu.
Odbor správy majetku a komunálních služeb

Při přecházení silnice po přechodu z ulice Nádražní na ulici Cáhlovská při vstupu na přechod brání výhledu doleva na přijíždějící vozidla okrasný živý plot z dřevin. Z pohledu řidiče přijíždějícího z druhé strany brání dřeviny výhledu na chodník před přechodem. Lze konec okrasného plotu upravit tak, aby nebránil výhledu na silnici do zatáčky? Děkuji. Jana D.
Moc děkujeme za podnět, živý plot upravíme, aby nebránil ve výhledu. Na jaře je plánován jeho výraznější ořez.
Odbor správy majetku a komunálních služeb

Dobrý den, ráda bych vznesla dotaz na povolenky mezi obcemi Drásov a Železné. Je tam dopravní značka zákaz vjezdu s dodatkovou tabulí „Mimo dopravní obsluhy“. Podle mých informací starostové dotčených obcí žádné povolenky nevydávají, a přesto se po komunikaci prohánějí velkou rychlostí služební auta např. Vitar. Tak mají nějakou povolenku a od koho? Je mi známo, že na uvedenou komunikaci můžou jenom majitelé pozemků v oblasti komunikace, zaměstnanci podle mého mínění nejsou dopravní obsluha. Děkuji. denulinka1993
Dobrý den, na veřejně přístupné účelové komunikaci mezi obcí Železné a městysem Drásov jsou stanoveny a umístěny dopravní značky B11 Zákaz vjezdu všech motorových vozidel s dodatkovou tabulkou E13 Mimo dopravní obsluhu. Výrazem „dopravní obsluha“ se rozumí vozidla zajišťující zásobování nebo lékařské, opravárenské, údržbářské, komunální a podobné služby, vozidla přepravující osobu těžce zdravotně postiženou, vozidla taxislužby a vozidla, jejichž řidiči, provozovatelé nebo přepravované osoby mají v místech za značkou bydliště, ubytování, sídlo nebo nemovitost. Vjezd na základě povolenek není na tuto komunikaci povolen.
Odbor dopravy a živnostenský úřad

Dobrý den! Chci se zeptat stran sáčků na psí exkrementy. Zhruba od začátku roku jsem při venčení našeho psa zaznamenala, že sáčky – dříve plastové – byly na sídlišti Klucanina, a v okolí, vyměněny za jakési papírové pytlíky. Nevím, jak je to v místech dál, popř. v Tišnově celkově, ale zajímal by mě důvod této změny v dané lokalitě?! Hledala jsem i volně na internetu, i zde na stránkách, a žádnou zmínku o změně jsem nenašla. Hlavně by mě i zajímalo, proč ke změně došlo v tomto období? Od začátku roku je střídavě mokro, blátivo nebo mrzne. To opravdu čekáte, že z mokré trávy budou lidé sbírat exkrementy v papíru?!! Na sídlišti je už tak problém, že někteří pejskaři po svých psech neuklízí, a psí výkaly bývají na trávníku, během vánočních svátků byl dokonce zaneřáděn i chodník na Jamborové pod číslem 939! Tohle tomu opravdu nepomůže! Doufám, že je to jen dočasné řešení kvůli „nedostatku“ plastových sáčků! Děkuji za odpověď! Lucie Borosová
Dobrý den, na žádost některých spoluobčanů byly v loňském roce zkušebně pořízeny ekologičtější papírové sáčky. Bohužel dle ohlasů majitelů psů se neosvědčily, a proto se město bude vracet zpět k nákupu mikrotenových sáčků.
Odbor správy majetku a komunálních služeb

Texty jsou v původním znění, tak jak byly dodány a uvedeny na www.tisnov.cz/otazky-odpovedi – bez redakčních úprav.

Tišnovské noviny vcelku i po článcích
najdete také na www.tisnovskenoviny.cz

100 let GYMNÁZIA TIŠNOV

7. díl **1981–1990**

Václav Seyfert

GYMNÁZIUM V KRONICE MĚSTA TIŠNOVA

1981 – 7. 3. se uskutečnil ples gymnasia.
1983 – Bývalý ředitel gymnázia v Tišnově, doktor přírodních věd, profesor přírodopisu a zeměpisu Václav Komárek se dožil v Dobrochově, kde nyní žije, dne 26. 9. osmdesáti let.
1984 – Ředitelem gymnázia je od 1. 9. 1983 PhDr. Milan Novotný. 30. 6. 1984 studovalo na škole 420 žáků, které vzdělávalo 25 pedagogických pracovníků. Z 87 maturantů jich 21 % získalo vyznamenání, na vysoké školy se hlásilo 66, z nichž bylo 80 % přijato. Od 1. 9. 1984 měla škola 427 žáků a 27 pedagogických pracovníků, z nichž je 9 komunistů a 10 učitelů bydlí v Tišnově. Na škole jsou vyučovány tyto specializace: elektrotechnika, ekonomika, programování, zemědělství. Tato nová koncepce byla ve výuce gymnázia zahájena s nástupem studentů ročníku 1970 do 1. ročníku školy. Ředitelství gymnázia se muselo zabývat problémem stravování svých žáků (v Tišnově je nedostatek kapacit, i když část žáků se stravuje ve školní jídelně na náměstí 28. října). Také byly zahájeny organizační přípravy k provedení generální opravy budovy gymnázia.
1986 – Skupina svazáků při ZO SSM na gymnáziu organizovala od prosince 1985 večery folkové hudby. Postupně v sokolovně vystupovali přední interpreti a zpěváci tohoto žánru z celé ČSSR. 1. března proběhl společenský ples gymnasia.
1990 – Tišnovské gymnázium slavilo 70 let od svého založení…

ŘEDITELÉ

80. léta byla převážně ředitelským obdobím **PhDr. Milana Novotného**. Narodil se v r. 1939 v Rokycanech, a protože jeho tatínek byl vojákem z povolání, stěhoval se v dětství společně s ním z místa na místo. Jedenáctiletku vystudoval v Tišnově, maturoval v r. 1957. O tři roky později dokončil Vysokou pedagogickou školu v Brně, obor čeština – tělesná výchova. Po vojně nastoupil jako učitel základní školy v Kuřimi, odtud přešel do Tišnova na tehdejší ZDŠ Gottwaldova a začal dálkově studovat filozofickou fakultu. Po jejím absolvování v r. 1970 byl jmenován ředitelem devítiletky. O rok později byl zvolen poslancem a místopředsedou Okresního národního výboru Brno-venkov, což byla profese na plný úvazek, během jejíhož výkonu v Brně i externě učil na katedře tělesné výchovy pedagogické fakulty. V roce 1980 složil rigorózní zkoušky a byl mu přiznán akademický titul. Na jaře 1983 byl odvolán z okresní funkce, půl roku pracoval na krajském odboru školství a následně byl jmenován ředitelem tišnovského gymnázia. Na jaře 1990 svůj post potvrdil ve výběrovém řízení, teprve v r. 1992 byl po dalším konkurzu vystřídán Karlem Švábenským, na škole ovšem dále učil až do r. 2000.

Po celý život se věnoval sportu, působil jako cvičitel či trenér zejména v házené. Na své svěřence i školní žáky byl velmi tvrdý, v dnešní době by s těmito – většinou účinnými – metodami již určitě neuspěl. V jeho éře se začalo s významnými rekonstrukcemi budovy gymnázia. *„V době, kdy ve školství nebylo peněz nazbyt,“* vzpomíná jeden z kolegů, *„vzal ‚modráky‘ a začal školu od základu přebudovávat.“* Navíc ji postupně vybavil doslova „flotilou“ lodí, s nimiž žáci dodnes jezdí na oblíbená kanoistická soustředění.

Zemřel na srdeční infarkt v r. 2007.

TŘI VÝZNAMNÍ PROFESOŘI

Mgr. Jaroslav Komprs – matematika, fyzika, 1972–2003
Vystudoval svůj obor na pedagogické fakultě olomoucké univerzity, několik let působil na učňovské škole v Bystřici nad Pernštejnem, na tišnovském gymnáziu pak strávil plná tři desetiletí; odešel teprve po svém zvolení místostarostou města. V létech 1975–92 zastával i funkci zástupce ředitele. Se školou je významně spjata celá jeho široká rodina: tatínek byl jedním z prvních žáků, později na gymnáziu rovněž učil, maturovali tu i maminka, sestra, manželka, synové a vnuk. S oblibou se jako instruktor zúčastňoval i školních kurzů, brigád či výletů.

RNDr. Marie Trtílková – deskriptivní geometrie, matematika, 1978–dosud
Devítiletku ukončila v r. 1969 v Černé Hoře, poté absolvovala přírodovědnou větev gymnázia v Blansku. V létech 1973–78 studovala na přírodovědecké fakultě tehdejší Univerzity J. E. Purkyně v Brně, po rigorózní zkoušce v r. 1984 získala navíc doktorát. Ještě v průběhu vysokoškolského studia byla asistentkou na katedře matematiky Strojní fakulty VUT Brno, další pedagogickou kariéru již zasvětila pouze působení na gymnáziu v Tišnově. Plných 24 let zde byla předsedkyní komise matematiky, od r. 1992 dodnes je též zástupkyní ředitele.

PhDr. Vojtěch Hanus – čeština, dějepis, 1983–dosud
Narodil se v r. 1953, základní školu absolvoval v Holetíně a v Hlinsku, tamtéž v r. 1971 maturoval na gymnáziu. Na filozofické fakultě v Brně vystudoval nejprve dějepis a archivnictví, poté ještě dálkově češtinu a pedagogiku. Od r. 1977 učil 6 let na středním strojírenském učilišti v Kuřimi. V r. 1983 získal doktorát z filozofie a nastoupil na tišnovské gymnázium, kde působí dodnes. Dlouhá léta tu byl navíc předsedou předmětové komise, archivářem, kronikářem a také editorem sborníků a ročenek k výročí školy. Historické materiály publikoval mimo jiné i v Tišnovských novinách.

ABSOLVENT HODNÝ POZORNOSTI

JUDr. Alena Schillerová, Ph.D., roz. Dupalová (*1964)
– maturita 1982, třídní profesorka Jarmila Jurková
V Brně vystudovala práva, profesně působila ve finanční správě nejprve na Finančním úřadu Brno-venkov, jehož se později stala ředitelkou. Krátce byla zaměstnána ve Finančním úřadu pro Jihomoravský kraj a jako ředitelka Odboru právního a daňového procesu Generálního finančního ředitelství. 1. 1. 2016 byla jmenována odbornou náměstkyní ministra financí ČR pro daně a cla. Po následujících volbách se stala ministryní financí, od konce dubna 2019 je navíc místopředsedkyní vlády pro ekonomiku a finance.

DEBLÍNSKÁ ŠKOLA ŽIJE NAPLNO

Kolektiv autorů ZŠ a MŠ Deblín (sběr příspěvků Hana Šolcová)

První týden po vánočních prázdninách se vypravila početná skupina žáků na lyžařský výcvik do Karlova pod Pradědem. Čekaly je tu skutečně ideální lyžařské podmínky.

Ve středu 8. 1. se v tělocvičně poprvé sešli **budoucí prvňáčci**. Tématem první adaptační skupinky bylo Pohyb nás baví. A protože XXXII. letní olympiáda v Tokiu je už za dveřmi, prohlédli si a poskládali olympijskou vlajku, poslechli olympijskou hymnu a vyzkoušeli různé olympijské disciplíny jako skok do výšky, gymnastiku na kruzích, přeskok přes bednu a další. Ve středu 5. 2. proběhla druhá adaptační skupinka Knížka je náš kamarád, kde si budoucí prvňáčci poslechli příběh Ferdy Mravence. O tomto hrdinovi si pak dle vlastních představ vyrobili malou knížku. *(Kateřina Klímová, Jana Šnévajsová, Hana Trtílková)*

V pátek 10. 1. se žáčci z 1. B vydali **po stopách loupeživých zbojníků**, kteří dříve obývali lesy v okolí Deblína až k Tišnovu. Nejprve hledali jejich stopy na cestě za Deblínem, přečetli si nápis na kamenném křížku, poslouchali vítr a také se schovávali jako praví loupežníci. Tajná mapa je zavedla až do kostela sv. Mikuláše, který odemkli velkým klíčem a tam objevili velký betlém. Za doprovodu varhan si zazpívali píseň My tři králové a někteří si hru na varhany také vyzkoušeli. Nakonec je mapa zavedla nedaleko kostela na loučku, kde děti hledaly poklad loupežníků. A protože se jim ze začátku moc nedařilo, museli uspořádat válečnou poradu a rozdělit si místa, kde budou hledat. Jestli se ptáte, zda žáčci poklad našli, tak ano. A co všechno se tento den naučili? Třeba poznat některá zvířata podle stop, hledat v mapě, něco z historie města Deblína a také to, že jsou jeden tým a spolupráce je super. *(Monika Semerádová)*

V pondělí 13. 1. se **zástupci školního parlamentu** setkali ve sborovně základní školy se **starostou městyse Deblín** panem Jiřím Vitanovským. Panu starostovi poděkovali za jeho zájem o školu a spolupráci. I pan starosta nešetřil slovy chvály směrem k žákům, především pak za jejich velkou pomoc při podzimním hrabání listí na místech, kde bylo v obci potřeba. Další spolupráci, kterou by od žáků v budoucnu uvítal, je pomoc při jarním sázení stromků po kůrovcové kalamitě. Mezi oběma stranami došlo k vzájemné shodě o potřebě udržovat v obci pořádek. Následovala diskuse nad jednotlivými body, které měli žáci předem připravené. Na pátečním zasedání žákovského parlamentu pak došlo k reflexi pondělního setkání s panem starostou. Parlamenťáci si mezi sebe rozdělili zodpovědnost za splnění konkrétních úkolů, které z diskuse s panem starostou vzešly. *(Eva Bartesová, Hana Šolcová)*

V rámci **třídního projektu Zero waste** žáci 5. B vyhlásili soutěž o nejméně zabalenou svačinu. Porota hodnotila způsob zabalených svačin, ale i počet plastů v odpadkových koších v jednotlivých třídách, za které se udělovaly trestné body. Suverénním vítězem se stala 5. A. Z celkově 17 dětí přítomných ten den ve škole mělo ekologicky zabalenou svačinu 16 z nich. Děti upekly vítězům sladkou odměnu, nakreslily diplom a společně se sešly, aby pořádající třída předala vítězům odměnu a pogratulovala jim. Žáci 5. B se rozhodli rozšířit tento třídní projekt o aktivitu spojenou s pomocí Austrálii, kterou zasáhly velké požáry. Celá třída zhlédla mnoho zpráv, novinových článků, videí a tímto tématem se bezmála měsíc zabývala v hodinách Náš svět. Kdo měl potřebu pomoci, mohl přispět do kasičky umístěné ve vestibulu školy. Vybrané peníze byly zaslány na účet veřejné sbírky „Pomáháme jim přežít“, který zřídila Zoo Praha. *(Kateřina Hortová a žáci 5. B)*

Ve čtvrtek 30. 1. dostávali své **první vysvědčení žáčci prvních ročníků**. U slavnostního předávání byli přítomni patroni z 9. třídy, kteří svým malým kamarádům jejich slovní hodnocení přečetli. Popovídali si o tom, co děti za první pololetí zvládly, co je bavilo a na čem je ještě třeba dále pracovat. Poté patroni doprovodili prvňáčky do jídelny, kde společně poobědvali. *(Eva Bartesová)*

V úterý 14. 1. se žáci 1. stupně díky anglickému divadlu seznámili s postavou **Mad profesor**. Velmi je pobavil svým vystoupením a bláznivými pokusy. Ve čtvrtek 6. 2. jsme pak na naší škole přivítali skutečné fyzikální divadlo ÚDIF. Děti nejen viděly zajímavé efekty, ale také se dozvěděly, jak tyto efekty vyrobit a proč takto fungují.

Velkou událostí dne 7. 2., především pro naše deváťáky, byl **XI. Školní ples** s velkým úspěchem pořádaný již podruhé ve Veverské Bítýšce. Našim budoucím absolventům to velmi slušelo. Opět nechyběla slavnostní polonéza, pasování na budoucí absolventy, kouzelník, hra o ceny a samozřejmě půlnoční překvapení deváťáků, tentokrát v podobě tanečních kreací na hudební skladby v průřezu posledních sedmi desetiletí.

A spousta dalších podnikavých aktivit se u nás přihodila, ale o tom zase až příště.

Školní ples. *Foto: Mariana Plevová*

NOVÝ ROK 2020 V LOMNICKÉ ŠKOLE

Kolektiv pedagogů ZŠ, ZUŠ a MŠ Lomnice

Od chvíle, kdy se zrodil na ZŠ pěvecký sbor, jsme si pohrávali s myšlenkou uspořádat **velký novoroční koncert**, a letos se to podařilo. Žáci od října zpívali koledy a cvičili vánoční písně. Tříměsíční práci zúročili hned na několika akcích – u rozsvícení vánočního stromku, na večírku pro seniory a vánočním koncertu ZUŠ, který se koná pravidelně v předvánočním čase v Duhovém sále školy. O lednovém koncertě v zaplněném lomnickém kostele, na kterém zazněly zpěvy sólové i sborové zpestřené výkony dívek hrajících na flétnu, nelze jen stroze napsat, že byl. Že zaznělo to i ono a diváci odměnili děti potleskem. To by totiž bylo málo. Byl to nevšední zážitek. Pro děti, rodiče, prarodiče, přátele i učitele.

V květnu loňského roku jsme se poprvé seznámili s mezinárodní organizací **Mary's Meals** (Mariina jídla). Její projekt se nám velmi líbil, protože je zaměřen na podporu hladovějících dětí v zemích třetího světa. Je založen na principu – kdo bude chodit do školy a učit se, dostane školní oběd. Dnes organizace živí 1 300 000 tamních dětí. Až doposud se toto neuvěřitelné dílo zakládá jen na obětavé práci dobrovolníků. I naše škola se rozhodla přispět – v **„batůžkovém" projektu** jsme připravili a předali několik desítek plně vybavených školních batohů. Poděkování patří všem žákům a jejich rodičům, kteří se podíleli na úspěšné realizaci celé akce.

V lednu zavítali do naší školy **záchranáři Českého červeného kříže** z Brna. Nejenže ukázali, jak nejlépe poskytnout první pomoc, ale každý zúčastněný žák si vyzkoušel, jak má reagovat ve vyhrocených situacích, jakými beze sporu jsou dopravní nehoda, zástava srdce a dechu, krvácení a uložení do tzv. zotavovací polohy.

Naše škola se v letošním školním roce zapojila do projektu společnosti **Post Bellum** nazvaného **Příběhy našich sousedů**. Jedná se o práci s žáky II. stupně, kteří se aktivně zajímají o vzpomínky vybraného pamětníka z místa bydliště a ty posléze zpracují (video, audio, foto, výtvarně, publicisticky…). Projekt směřuje k budování a obnovování mezigeneračních vztahů a sousedské vzájemnosti, pochopení minulosti i získání pocitu, že jejich práce je užitečná.

I letos se u nás v Duhovém sále uskuteční regionální recitační soutěž **„O botu kocoura Mikeše"** pro žáky 1. stupně. V prvním březnovém týdnu přijaly pozvání k příjemnému poetickému dopoledni i dvě školy z okolí. Žáci ZŠ 28. října z Tišnova jsou již tradičními účastníky. Nově k nám zavítají i recitátoři ze ZŠ Dolní Loučky. Odborná porota, složená z herců a učitelů ZUŠ, bude mít určitě nelehkou úlohu. Ti nejlepší recitátoři se pak hned následující týden utkají o postupová místa v okresním kole Dětské scény, která se letos poprvé bude konat v Tišnově.

TROCHU SI POVYSKOČIT… A NAKOUKNOUT PŘES ZEĎ

Dagmar Kopřivová

Městská knihovna Tišnov

BŘEZEN MĚSÍC ČTENÁŘŮ

Zpracovávat, uchovávat a zpřístupňovat znalosti a vědění jsou odedávna základní funkce knihoven. Současné knihovny kromě přístupu k různým zdrojům informací nabízejí mnohem více. Jsou místem osobních setkání, prožitků a umožňují poznávat nové, ať už v oblasti technologií, vědy i kultury. Knihovny jsou tu pro všechny, kteří mají chuť si občas trochu povyskočit, aby viděli, co je za zdí. A to i za cenu, že možná zahlédnou nějaké ty lvy.

Knihovna je nedílnou součástí neformálního vzdělávání. Seznamuje širokou veřejnost s novými technologiemi, nabízí širokou škálu akcí vzdělávacího charakteru od celkem jednoduchých témat, jako je cestování „prstem po mapě", přes informační gramotnost, setkání s literaturou, aktuální společenská témata až po prožitkové workshopy, kurzy šití, vaření, vyprávění příběhů, čtení a mnoho dalšího.

Knihovna je důležitým partnerem pro školy, kterým připravuje programy na míru jejich školním vzdělávacím programům. Bez knihoven a knihovníků se neobejdou studenti, pedagogové nebo vědci. Věta, která tvrdí, že všechno je na internetu, je klamavá. Internet je pouze nástroj, který umožňuje přístup k informacím, ale zdaleka ne ke všem. Relevantní a ověřené zdroje nejsou veřejně přístupné, protože stejně jako čas i správná informace jsou peníze. Knihovna přístup k těmto informacím umožňuje.

Knihovna, kromě toho, že je vstupní branou, umí být i průvodcem. Týmy vývojářů pracují na stále sofistikovanějších vyhledáváních a algoritmech zobrazení výsledků. Milionů výsledků. Knihovnice a knihovníci umí pomoci, pokud si nejste jisti, co vlastně hledáte. Knihovníci celého světa často a rádi citují spisovatele Neila Gaimana, který se svou sympatií ke knihovnám netají a který řekl: „Google vám může dát 100 000 odpovědí. Knihovník vám dá tu správnou." (volný překlad. Zdroj: ww.azquotes.com)

Knihovny v nedávné minulosti sehrály nezastupitelnou roli v seznamování nejširší veřejnosti s tím, co je to internet, k čemu je dobrý a jak ho používat. Dnes knihovny nabízejí bezpečný veřejný prostor, ze kterého vedou otevřené a ověřené cesty za poznáním.

Březen – měsíc čtenářů

Městská knihovna Tišnov se zapojila do celostátní akce na podporu čtenářství „Březen – měsíc čtenářů". To přináší spoustu doprovodných akcí: Týden registrace zdarma (2.–6. 3. 2020) pro nové čtenáře, v Týdnu splněných přání (9.–13. 3. 2020) nám čtenáři mohou psát, jaká kniha jim v knihovně chybí. Čtenářská amnestie (16.–20. 3. 2020) odpouští upomínky a poplatky a Bláznivý týden (23.–27. 3. 2020) bude překvapením na závěr měsíce.

JARNÍ AKCE

tým pedagogů

Jarní akce v Inspiru zahajují tradiční již 5. tvořivé dílny inspirované jarem a Velikonocemi.

V neděli **22. 3.** přijďte do velkého sálu MěKS a od 9.00 do 15.00 můžete s námi **drátkovat, plést z papírového proutí a vyrábět velikonočního zajíčka**. Ozdobíte si vajíčko, vytvoříte barevného motýla a nachystáte dekorativní tašku na velikonoční pomlázku.

Pro děti prvního stupně ZŠ pořádáme počátkem velikonočních prázdnin – **9. 4. Velikonoční příměstský tábor**. Znáte velikonočního zajíčka? A co velikonoční králíci, morčátko, osmáci, křečci, želvy, šneci a tak? Postaráme se o naše zvířátka, zahrajeme si spoustu her venku a upečeme laskominy nejen pro nás.

17. 4. v pátek **a 18. 4.** v sobotu se opět ve spolupráci s různými organizacemi ponese v duchu **Dne Země**. Budou připraveny workshopy pro školy a environmentální aktivity pro děti i dospělé. Na akci přislíbila účast i environmentální organizace Greeanpeace.

Chcete-li se připojit a aktivně přispět k úspěšnému průběhu, jste srdečně vítáni. Podrobné informace v příštím čísle TN. Kontakt: Mgr. Monika Chlupová Fruhwirtová, chlupova@svcinspiro.cz, 730 193 594.

V pondělních podvečerech pořádáme pro dospěláky, kteří si chtějí „vyčistit“ hlavu, **Večery divadelní improvizace**. Dnešní uspěchaná doba si vyžaduje čas na zastavení se a zpřítomnění sebe sama. Zahození všech stresů a strachů, co bylo a bude, a být jen TEĎ a TADY. A na takovýchto principech probíhají pondělní Večery divadelní improvizace, kde účastníci hodí všechno za hlavu a vrátí se do bezstarostného světa dětských snů a hrají si tak, jako by je nikdo neviděl. Účelem večera je hlavně se pobavit. Herci neherci se seznamují se základními improvizačními disciplínami a při tom

Foto: archiv Inspira

objevují své talenty a hranice. Mnohdy vystoupit před ostatními třeba v pěvecké disciplíně, když si nejsme jisti svým hlasovým projevem, vyžaduje odvahu a krok mimo komfortní zónu. A i to nás posouvá a my rosteme. Kdyby nás někdo pozoroval přes okno, možná by za chvíli volal na psychiatrii, ale nám je to fuk. Když tak zatáhneme závěsy a bavíme se dál. Všechno vzniká na místě a nikdo nemůže vědět, jak večer dopadne a co se bude hrát. Ovšem, když se nám scénky povedou a my se u nich pořádně zasmějeme, tak odcházíme s velmi dobrou náladou a nabití energií do nového pracovního týdne. Pokud máte chuť a čas, přijďte mezi nás. Hudebníci vítáni.

LETNÍ PŘÍMĚSTSKÉ TÁBORY PRO PŘEDŠKOLNÍ DĚTI

Kateřina Hromčíková

Tábory budou probíhat v prostorách Rodinného centra Studánka, Riegrova 318, Tišnov. K dispozici je tělocvična, herna a uzavřené hřiště s herními prvky. Kapacita každého tábora je 12 dětí, o které se starají dvě zkušené vedoucí, převážně s pedagogickým vzděláním. Každý tábor má svoje téma – celotáborovou hru. V rámci tábora chodí vedoucí s dětmi na vycházky po blízkém okolí, naším cílem

Foto: Václav Kappel

je, aby děti trávily co nejvíce času venku. V rámci programu dále děti hrají různé námětové či didaktické hry, tvoří a vyrábějí.

Příměstské tábory jsou určeny pro děti od 4 do 7 let, které mají zkušenost se „školkovým“ režimem. Prvňáčky bereme pouze v případě, že mají na táboře mladšího sourozence. Po zkušenostech z loňských let víme, že tříleté děti tábor ještě nezvládnou, i když třeba chodí od 2 let do předškolního zařízení. Program na táboře je fyzicky náročný (dlouhé vycházky, hry v lese), je motivován celotáborovou hrou a není prostor pro zvládání adaptačních úskalí (dítě nebude ve své školce, budou zde jiné paní učitelky i děti).

Program je zajištěn v době od 7.00 do 16.00 hodin. Dítě je potřeba dovézt nejpozději do 8.00 a vyzvednout mezi 15.00 a 16.00. Zajištěna je celodenní strava (oběd, 2 svačiny) a pitný režim. Cena tábora je 1 950 Kč (zahrnuje stravu, pitný režim, materiál, odměny a vstupné).

Zvažte, na kolik táborů své dítě přihlásíte. Nedoporučujeme přihlašovat děti na více jak dva tábory, nejlépe ani ne v týdnech hned po sobě. Motivace účastnit se programu na druhém táboře bývá z našich zkušeností nízká.

Přihlašování bude probíhat výhradně elektronicky na našich webových stránkách www.studanka-tisnov.cz od úterý 17. 3. 2020 od 8.30 hodin.

Termíny a témata táborů:

13.–17. 7.	Z pohádky do pohádky
20.–24. 7.	Putování se skřítky
27.–31. 7.	Lesní řemeslníci
3.–7. 8.	Ať žijí rytíři
10.–14. 8.	Já s písničkou jdu jako ptáček…
24.–28. 8.	Cesta do pravěku

Kontaktní osoba:
Kateřina Hromčíková,
studanka.tisnov@gmail.com,
777 706 723

KVĚTNICE

STAVEBNÍ BYTOVÉ DRUŽSTVO OSLAVILO ŠEDESÁTÉ VÝROČÍ VZNIKU

JUDr. Miloš Sobotka, předseda družstva KVĚTNICE, stavební bytové družstvo

Dne 5. 2. 2020 oslavilo družstvo KVĚTNICE, stavební bytové družstvo v Tišnově, šedesáté výročí svého vzniku, což si zaslouží ohlédnutí za historií družstva.

Od poloviny roku 1959 se na základě zákona č. 27/1959 Sb. o družstevní bytové výstavbě začala vytvářet družstva občanů a družstva zaměstnanců podniků k uspokojení potřeby nového bydlení jejich členů. V Tišnově bylo na ustavující členské schůzi družstva dne 23. 5. 1959 založeno Stavební bytové družstvo občanů v Tišnově. Do podnikového, nyní obchodního rejstříku bylo takto založené družstvo zapsáno dne 5. 2. 1960, čímž právně vzniklo a od tohoto data se odvíjí jeho šedesátiletá historie. Obdobně v té době vznikla stavební bytová družstva občanů v Kuřimi a ve Veverské Bítýšce, která byla s rozvojem podniků TOS Kuřim a RICO Veverská Bítýška převedena pod tyto podniky s názvy VÝHLED a SVRATKA.

V sedmdesátých letech pak probíhala integrace stavebních bytových družstev do větších celků a tím došlo ke sloučení těchto tří družstev do jednoho s novým názvem KVĚTNICE, stavební bytové družstvo se sídlem v Tišnově, do kterého byly později přičleněny bytové domy v Předklášteří, Čebíně, Drásově, České a Domašově z místních JZD, státních statků, státních lesů a podobně.

Původní sídlo družstva KVĚTNICE bylo na ulici U Humpolky v Tišnově, se zvětšením družstva byly zakoupeny dva rodinné domy v ulicích Brněnská 150 a Mlýnská 666 propojené dvorním traktem a jejich úpravou vzniklo nové sídlo družstva. Složitost služeb poskytovaných zaměstnanci správy družstva v Tišnově ve dvou budovách byla vyřešena generální rekonstrukcí budovy na ulici Mlýnská 666 a sestěhováním zaměstnanců do jedné budovy v roce 2015. Pro byty v Kuřimi je v provozu kancelář na ulici Popkova 1008.

Během činnosti právních předchůdců a následně družstva KVĚTNICE bylo postaveno dodavatelsky nebo svépomocí celkem 2 463 bytových jednotek o velikosti 1+1 až 4+1 v celkem 107 bytových dvou– až dvanáctiposchoďových domech a v menším počtu i v rodinných domech. Po roce 1990 byla výstavba družstevních bytů pozastavena z důvodu zastavení finanční podpory výstavby státem. Nové bytové jednotky tak vznikaly jednotlivě pouze vestavbami do stávajících půdních prostor, případně nástavbami na náklady stavebníků. Po roce 1990 se bytová družstva setkávala i s tím, že na bytové družstevnictví bylo neprávem a mnohdy i z neznalosti této problematiky nahlíženo jako na něco, co je překonáno a je pozůstatkem minulosti. Přitom bytová družstva a družstevní principy, které po celém světě fungují více než 170 let, nejsou prázdné a překonané pojmy a družstevní nájemní bydlení má své výhody. Řada představitelů státu, státní správy i politických stran si začíná uvědomovat, že při správně nastavené finanční podpoře družstevní bytové výstavby by mohla i v současné době bytová družstva nabídnout tolik potřebné a chybějící cenově dostupné bydlení.

Po roce 1990 však postupně probíhala i rozsáhlá revitalizace (zateplení a nové nátěry fasád, nové lodžie či balkony) většiny stávajících domů ve vlastnictví či ve správě družstva, kdy byl mimo jiné k lepšímu změněn do té doby uniformní vzhled jednotlivých domů, což se projevuje pestrostí a různorodostí jednotlivých sídlišť.

Novými zákonnými úpravami od roku 1994 došlo dále k transformaci bytového družstevnictví a k umožnění převodů družstevních bytů do osobního vlastnictví družstevníků. Od tohoto roku souběžně s převody družstevních bytů do osobního vlastnictví zajišťovalo družstvo i ustavení společenství vlastníků v jednotlivých domech jako samostatných právnických osob. Tím také došlo postupně k modifikaci činností zajišťovaných družstvem, kdy vedle uspokojování bytových potřeb svých členů družstvo provádí smluvní správu bytového fondu pro společenství vlastníků v původních družstevních domech, příp. i v domech nedružstevních. V současné době má družstvo KVĚTNICE 405 členů, spravuje celkem 2 374 bytů v Tišnově, Kuřimi, Veverské Bítýšce, Předklášteří, Čebíně, Drásově, České a Domašově, z toho 2 007 bytů ve vlastnictví občanů a 367 družstevních bytů a vykonává smluvní správu pro 91 společenství vlastníků v těchto městech a obcích. Tuto správu zajišťuje družstvo v současné době osmi kvalifikovanými a zkušenými zaměstnanci.

Družstvo KVĚTNICE je dlouhodobě členem Svazu českých a moravských bytových družstev, kdy členství v tomto svazu přináší družstvu a jím spravovaným společenstvím vlastníků zázemí a metodickou podporu ve složité a komplikované oblasti správy bytového fondu. Prostřednictvím tohoto členství mohou členové sdílet a řešit společné problémy ve všech oblastech dotýkajících se bydlení. V rámci tohoto svazu, a tedy v rámci bytových družstev v České republice se družstvo KVĚTNICE řadí mezi středně velká družstva. Pro své členy a pro společenství vlastníků družstvo dlouhodobě představuje odborně zdatného, stabilního a profesionálního partnera s jasnou historií a perspektivou.

Oslava šedesátého výročí vzniku družstva svědčí o dobré a záslužné činnosti družstevníků, zaměstnanců i funkcionářů družstva, za kterou jsou vidět uvedené výsledky. V celé historii družstva se vystřídalo 10 předsedů, 74 členů představenstva a množství zaměstnanců.

KVĚTNICE, stavební bytové družstvo v Tišnově. Foto: archiv SBD KVĚTNICE

VYHLÁŠKA, KTERÁ ROZDĚLILA TIŠNOV

OD ČERVNA 2018 PLATÍ V CENTRU MĚSTA OMEZENÍ PROVOZNÍ DOBY RESTAURACÍ

Václav Seyfert

18. 6. 2018 schválilo městské zastupitelstvo vyhlášku, která ve vybraných ulicích v centru města předepisuje pohostinským zařízením v zájmu nočního klidu ukončit provoz nejpozději ve 23 hodin, v pátek a v sobotu pak v 1 hodinu. Dotčenými ulicemi se staly náměstí Míru, Komenského náměstí, Radniční, Kostelní, Janáčkova a Brněnská po křižovatku s Dvořákovou.

„Zavedení vyhlášky souviselo s vydáním protikuřáckého zákona,“ vysvětluje předseda Komise pro dopravu a bezpečnost Štěpán Pilný, na něhož nás členové městské rady opakovaně odkázali jako na – řekněme – svého mluvčího v této věci. *„Ten vyhnal kuřáky z lokálů ven včetně souvisejících excesů – případné rvačky a výtržnosti se dostaly zevnitř podniků na ulici, vzrostl hluk. Šlo hlavně o nonstopy v centru města, navíc byli tehdy v Květnici ubytováni dělníci, kteří k tomu nepořádku výrazně přispívali. Vedení města to začalo řešit a výsledkem bylo vydání vyhlášky.“* Vedoucí strážník Městské policie Jiří Sokol doplňuje: *„Na základě opakovaných stížností na rušení nočního klidu, přicházejících od obyvatel žijících v uvedených lokalitách, jsme tehdy udělali tzv. průzkumný týden, kdy jsme denně sloužili i v noci a ověřili si, že podané stížnosti jsou skutečně oprávněné.“* Zatímco bezpečnostní komise navrhovala přijmout opatření plošně pro celé město, výsledkem bylo nakonec omezení jen pro několik ulic v centru, z nichž přicházelo nejvíce stížností.

16. 9. 2019 byl výčet z iniciativy bezpečnostní komise doplněn o ulici Jungmannovu a teprve v té chvíli nastalo ve městě jisté pozdvižení. Rozšíření totiž postihlo mimo jiné i kultovní Café U Palce, kde bylo pro mnohé zvykem posedět i déle přes půlnoc a kde se především koná celá řada kulturních akcí včetně městských. *„Z této oblasti totiž přicházelo stížností stále nejvíc, někdy dokonce volal přímo personál, když měl třeba v pět ráno ve svém podniku nezvladatelné hosty,“* říká k tomu Štěpán Pilný.

Aktuálně je tedy zcela logicky jedním z nejvíce nespokojených Miroslav Navrátil, majitel firmy RIGI stavební společnost,

Za dobrotu na žebrotu aneb o nás bez nás (Miroslav Navrátil)

Tento nadnesený nadpis mě napadl, když jsem hledal, jak článek uvést. Zvedlo mě ze židle rozhodnutí zastupitelstva o úpravě zavírací doby restaurací na ulici Jungmannova, a to nejen jako majitele Pernštejna (zahrádky U Palce), ale také jako tišnovského patriota, který pro město stále něco dobrovolně dělá, dosud vcelku s dobrým pocitem.

Nejde mi teď prvotně o výsledek rozhodnutí zastupitelstva, ale o to, jak to proběhlo. Nevím, zda by si tak závažná věc, mající dopad nejen na mé podnikání, ale i na velkou část veřejnosti, která si na mém soukromém majetku vynutila, aby Pernštejn zůstal otevřen pro pořádání kultury a celé tak výjimečné prostředí, ve městě jedinečné, bylo zachováno pro budoucnost všech, nezasloužila větší diskuzi. Pro tohle jsem Pernštejn původně nekoupil, i když z celospolečenského hlediska je to takto správné, což jsem mnohokrát vyjádřil. Netušil jsem, že když se bude ze strany města něco tak závažného vůči mé nemovitosti a mého městem vynuceného podnikání dít, nebudu přizván k jednání a nebude vyslyšen můj názor, čímž dojde třeba i k nějakému kompromisu. Vžijte se, prosím, do kůže člověka, který upřímně udělá něco pro veřejnost, nainvestuje řadu milionů do prostor, aby je přizpůsobil aktuálním požadavkům města, a očekává od lidí, kteří ho k tomuto dovedou, vstřícnost k dlouholeté návratnosti jeho investic.

Uvedu teď jeden příklad. Koncerty, které pořádá na Pernštejně město, probíhají takto: Hodinu až dvě před začátkem se areál uzavře pro zvukové zkoušky, takže ze zahrádky musí hosté ven, areál se pro veřejnost opět otevře až půl hodiny před koncertem. Do prostor se nahrne 300–500 lidí, které i při naší snaze nelze za tak krátkou chvíli obsloužit, pak se všichni usadí, konzumace skoro žádná, akce skončí kolem 22 h. Po koncertě se lidé chtějí na chvíli posadit, podělit se o dojmy z kulturního zážitku, a ono ejhle: zase ten zákaz, my bohužel na základě vyhlášky všechny vyženeme ven. Město neplatí žádnou částku za pronájem areálu, má ho zdarma, já uhradím veškerou režii, jako je spotřeba energie, toalety, pohoštění pro účinkující, vyšší náklady na personál a úklid. V době, kdy bych měl aspoň něco utržit, mně to město k nelibosti mé i návštěvníků vyhláškou zakáže. Ani se nedivím, že město mou nabídku odmítlo, když jsem mu nabízel, ať si Pernštejn ode mě za tutéž cenu vezme. Bylo by to druhé muzeum města. Dovedete si představit, že v letní čas budeme muset začít zavírat letní zahrádku již po 22. h., kdy je ještě skoro světlo, aby ve 23 h. v hospodě nebyli žádní hosté a bylo dle vyhlášky zavřeno? Vše bylo vyvoláno jednou notorickou stěžovatelkou, s níž byly problémy, kdekoliv bydlela, a která k sobě přetáhla pár osob z vedlejšího domu.

Hospoda je tu skoro 500 let a nikdy to nebyla a nebude hospůdka u lesa. Jako majitel jsem v loňském roce po dohodě se starostou udělal mnoho opatření, aby se situace s hlukem v nočních hodinách zlepšila. Omezili jsme na minimum zimní koncerty v hospodě a případnou reprodukovanou hudbu jsme ztišili na rozumnou míru. Během provozu na zahrádce došlo po 22. h. k vypnutí jakékoliv muziky. Kdo z hostů se po 22. h. nechová s ohledem na noční klid rozumně, není již obsloužen a někdy musí opustit hospodu, třeba i za asistence městské policie. V rámci zlepšení celé situace jsem se z mé dobré vůle setkal se stěžovatelkou paní F. a nabídl jí, že k ní kdykoli i v noci zajedu, pokud by došlo z naší strany k nějakému nepřiměřenému hluku, který by ji obtěžoval, a u ní doma situaci posoudím a navrhnu další řešení, aby stále nemusela volat městskou policii a nedocházelo ke zbytečnému mrhání veřejných finančních prostředků města. Za celý rok se mi ani jednou neozvala. Co více se dá ještě udělat? Tohle vše mělo vědět zastupitelstvo, než o věci rozhodlo.

A tak mě zaskočilo, že víceméně na její popud došlo ke změně vyhlášky města Tišnova a k omezení provozní doby i na ulici Jungmannova. V hledáčku městské policie je teď bohužel pouze kontrola a starost, abychom měli v 1 h., potažmo ve všední dny ve 23 h., zavřeno. Mezi 7. a 8. 2. jsem se o půlnoci postavil na ulici kousek od Pernštejna a pozoroval, jak noční hodina u hospody probíhá. Výsledek? Hosté se, jak vyhláška káže, „vyhnali“ v 1 h. z hospody na ulici, kde do půl druhé hlučelo cca 15 lidí a čekalo na rozvoz taxíky.

I na tohle je řešení, ale nebude-li diskuse, nebude řešení. Mnohokrát jsme se ptali nájemníků, kteří bydlí nad hospodou, zda a jak je provoz obtěžuje. Odpověď vždy zněla: my o provozu ani nevíme. Zazvoňte si tam, zeptejte se jich sami.

Jsem zvědav, kolik z těch tisíce lidí, kteří se bouřili, podepisovali petice a starali se o můj majetek, se teď přihlásí a město znovu a oprávněně přivede k jednacímu stolu k hledání společných řešení.

s. r. o., která „Palce“ provozuje, současně je to i vlastník tohoto prostoru: *„Vnímal jsem existenci předpisu už před jeho rozšířením o Jungmannovu ulici, ale doufal jsem, že provozovatelé, kterých se to týká, k tomu zaujmou stanovisko a budou to s městem řešit. Když pak začala vyhláška platit i pro nás, překvapilo mě, že vůbec nikdo nás o tom neinformoval, ani s námi před tím nejednal, přestože jsme pro město důležitým partnerem, který poskytuje svoje prostory k pořádání koncertů.“* Skutečnost, že s panem Navrátilem radnice nekomunikovala, dnes považuje starosta Jiří Dospíšil za chybu, kterou bere na sebe a opakovaně se za ni omluvil. U Palce se nicméně od té doby výrazně zhoršily tržby, které poklesly zhruba o 20 %, a existuje oprávněná obava, že po otevření letní zahrádky bude propad ještě výraznější. Podrobné vyjádření Miroslava Navrátila si můžete přečíst v jednom z rámečků v rámci této reportáže.

Café U Palce. *Foto: zdroj web*

„Zajištění bezpečnosti a pořádku ve městě je nelehká záležitost,“ říká k tomu místostarosta města Václav Šikula, *„dát dohromady zájmy občanů, zákazníků a podnikatelů je někdy velmi těžké. Delší dobu jsme vše mapovali a vyhodnocovali. Stálo to značné úsilí. Chráníme zájmy velké skupiny občanů, kteří mají právo na zasloužený odpočinek. Jejich stížnosti a petice byly opakované. Obecně závazná vyhláška je jediný zákonný nástroj, který město v takových případech má.“* Jak se dočtete v kapitolce Malé právní okénko, má Tišnov ve věci vydání vyhlášky zřejmou oporu v aktuálním pohledu Ústavního soudu na tuto problematiku. Navíc není ani zdaleka jediným městem, které se k podobnému omezujícímu kroku rozhodlo. Stačí si vzít na pomoc internetový vyhledávač a hned se na vás přímo vyhrne celý seznam měst, v nichž obdobná vyhláška platí rovněž: namátkou jen z prvních dvou „googlovských“ stránek jsou to třeba Bruntál, Česká Skalice, Dobřany, Habartov, Holýšov, Kaplice, Mohelnice, Nepomuk, z větších České Budějovice nebo i samotná Praha. Je jich prostě nepočítaně.

Když už ale připomínáme výklad Ústavního soudu, je namístě podotknout, že ne všichni ústavní soudci byli s konečným verdiktem ztotožněni. Například soudkyně Michaela Židlická zveřejnila odlišné stanovisko, v němž mimo jiné upozorňuje na další důležitý aspekt: *„Tato úprava ve spojení se současným životním stylem mnoha lidí, pro něž je charakteristická práce do pozdních večerních hodin, může vést k omezení možnosti jejich společenského vyžití a utlumení kulturního života v obci.“*

Ředitel zdejší Základní umělecké školy a současně člen Komise pro kulturu a cestovní ruch Tomáš Zouhar je přesvědčen, že přesně to se již v Tišnově stalo. Ve svém pohledu na věc jde ale ještě dále: *„Jako člen komise jsem u zrodu již třetí koncepce kultury či cestovního ruchu ve městě. V té nové se klade akcent na mladé turisty – ale kdo sem bude třeba v létě jezdit, když záhy po setmění bude všude zavřeno? My bychom teď v rámci ‚cestovního ruchu‘ měli paradoxně spíš řešit, jak umožnit našim občanům cestovat za kulturou do Brna (a hlavně čím pak v noci zpátky), protože tady už žádné vyžití momentálně není.“* Podstatný argument doplňuje dramaturg a produkční Městského kulturního střediska Pavel Hanák: *„Představte si, že pořádáte v týdnu koncert nebo divadelní představení, které skončí ve 22 hodin, a vy pak ani nemáte umělce kam vzít na večeři.“* A přidejme ještě jeden trefný komentář z ranku tzv. lidové občanské moudrosti: *„Radnice chtěla najít nového provozovatele hotelu Květnice. Který blázen by ale do toho šel, když bude mít takto svázané ruce?“*

Člověka logicky napadne, že by bylo daleko efektivnější (a hlavně spravedlivější), kdyby místo kontrol, zda je po stanovené hodině v lokálech již zhasnuto, zasahovali policisté na nejkritičtějších místech přímo proti konkrétním narušitelům nočního klidu. *„To je problém,“* myslí si Štěpán Pilný, *„státní policie tady má na starost 50 obcí a má v noci k dispozici jen jednu hlídku, nanejvýš posílenou o někoho z Brna. A městská policie nemá v tuhle chvíli pracovní dobu nonstop. Navíc má tak obrovský záběr, že jí chybí prostor, aby řešila jenom tyto věci. Nemáme tu na to potřebnou kapacitu.“* Tomáš Zouhar je ovšem jiného názoru: *„Je-li*

Malé právní okénko

Až do r. 2009 zastával Ústavní soud (ÚS) České republiky názor, že *„… není úkolem obce v oblasti samostatné působnosti regulovat provozní dobu podnikatelských aktivit a pohostinských zařízení, byť v souvislosti s dodržováním nočního klidu. … Je to v rozporu s ustanovením čl. 104 odst. 3 Ústavy ČR a s čl. 26 odst. 2 Listiny základních práv a svobod…“* Takto formulovaný nález z r. 1995 akcentoval právo každého podnikat a provozovat podnikatelskou činnost s tím, že podle výše uvedených ustanovení může podmínky a omezení stanovit pouze zákon.

K zásadnímu průlomu došlo v r. 2009, kdy při posuzování podobné situace vzal ÚS v potaz také znění zákona o ochraně veřejného zdraví aplikované prostřednictvím zákona o obcích. Vydaný nález obsahoval odůvodnění, podle něhož *„… za situace, kdy provozováním hostinské činnosti v nočních hodinách může docházet k narušování veřejného pořádku, má obec možnost na základě zmocnění vyplývajícího z § 10 zákona o obcích a čl. 104 Ústavy, stanovit povinnost subjektům tuto činnost provozujícím, a to včetně povinnosti spočívající v omezení provozní doby v nočních hodinách. …“*

v pozdních hodinách hluk, mají mít městští policisté službu a rušitele klidu řešit tak, jak jim ukládá zákon.“ Což bylo ostatně odjakživa poslání strážníků ve městech – hlídat klid a pořádek v ulicích po setmění.

Ve prospěch vyhlášky se nejčastěji argumentuje opakovanými stížnostmi občanů na rušení nočního klidu. Kolik je dejme tomu za rok takových stížností podáno? Právník města Jaroslav Salajka sice eviduje písemná podání, která byla doručena přímo městu Tišnov, ovšem jejich počet není průkazně vypovídající, neboť drtivá většina stížností je směřována telefonicky přímo policejním složkám. Částečně lze příslušná čísla zjistit z výročních zpráv městské policie, kde je uvedeno, že za rok 2018 bylo rušení nočního klidu oznámeno celkem 57×, během roku 2019 pak 61×. Ve starších zprávách nejsou přesná čísla v kapitole rušení nočního klidu samostatně uvedena, v roce 2017 se tu ovšem dokonce hovoří o „nesčetných stížnostech“.

TAKŽE? VYHLÁŠKA ANO? NEBO VYHLÁŠKA NE?

„Uzavírací doba v pracovní dny ve 23 hodin a o víkendu v 1 hodinu je podle mne dostatečný kompromis pro provozovatele i skupinu zákazníků,“ nabízí svůj pohled na věc místostarosta Václav Šikula.

„Chápu, že lidé se chtějí bavit,“ říká Štěpán Pilný, *„že najednou tu nemají nonstopy, kde mohli sedět třeba až do rána, ale pro mne je podstatnější ta cílová skupina, která chce mít oprávněný klid. Mám-li mít v Tišnově na starost bezpečnost, musím se k tomu prostě stavět takto.“*

Na Humpolce. *Foto: zdroj FB*

Ze Zprávy o účinnosti a dodržování OZV č. 4/2018 omezující provozní dobu pohostinských zařízení v centru města (Jiří Sokol)

Vyhláška omezující provozní dobu pohostinských zařízení byla přijata na základě dlouhodobě se opakujících stížností obyvatel žijících v blízkosti těchto zařízení.

V reakci na neutěšený stav byla upravena pracovní doba Městské policie Tišnov. Po absolvování prvních nočních služeb bylo zjevné, že stížnosti obyvatel Tišnova jsou oprávněné.

V době, kdy si většina pracujících osob zaslouží odpočinek, začínal nebo pokračoval v jejich bezprostředním okolí noční život do brzkých ranních hodin. V případě některých provozoven 7 dní v týdnu, 365 dní v roce. Situace gradovala v letních měsících, kdy mají lidé obvykle otevřená okna po celou noc.

K regulaci provozní doby pohostinských zařízení v nejinkriminovanějších částech města bylo přistoupeno po důkladném zvážení a vyhodnocení všech dostupných poznatků a informací. Po počátečních snahách o porušování a obcházení vyhlášky ze strany obsluhy provozoven se situace zklidnila natolik, že dnes strážníci přijímají minimum oznámení a jen kontrolují a dohlíží na dodržování norem fyzicky i prostřednictvím kamerového systému.

Pro zasvěcené je evidentní, že vyhláška omezující provozní dobu pohostinských zařízení v centru města byl krok správným směrem. Regulace provozní doby je dostatečně benevolentní a dostačující k tomu, aby byly zajištěny oprávněné potřeby obyvatel, v co nejmenší míře narušován veřejný pořádek a současně nebylo zásadním způsobem omezováno právo na soukromé podnikání.

Bezpečnostní situace je pravidelně konzultována s vedením Policie České republiky v Tišnově. Ze strany PČR je vyhláška jednoznačně pozitivně hodnocena z důvodu zajištění a udržení veřejného pořádku. Z pohledu MP i PČR byly omezením provozní doby omezeny negativní jevy především v podobě:

– rušení nočního klidu v brzkých ranních hodinách
– nadměrná kumulace podnapilých, hlučných osob v hustě obydlených částech města
– omezení výskytu kriminálně závadových osob, které se do těchto zařízení stahují
– rvaček, hádek, poškozování majetku (např. dopravního značení)
– znečišťování veřejného prostranství
– pospávajících a válejících se podnapilých osob na veřejných prostranstvích
– zvýšeného pohybu vozidel taxislužby
– v neposlední řadě snížení počtu záchytů podnapilé mládeže v nočních hodinách

Neoddiskutovatelně lze konstatovat, že o víkendech (MP Tišnov zajišťuje pouze víkendové noční služby) cca od 1.30 hod. je Tišnov v současné době relativně klidné, bezpečné místo pro kvalitní život a zasloužený odpočinek obyvatel. Na základě získaných zkušeností a pozitivního ohlasu by se MP nebránila rozšíření omezení provozní doby, např. na nám. 28. října, kde se v hustě obydlené zástavbě negativní jevy také projevují.

„Mohu k tomu říci závěrem tolik,“ opakuje Jiří Sokol, jehož aktuální zprávu si na těchto stránkách můžete rovněž přečíst, *„že vyhláška byla správným krokem, město se uklidnilo a od půl druhé ráno je Tišnov tiché a bezpečné místo. Nikdo se nám tu nepotuluje, nikdo tady nic nerozbíjí, nikdo se tu nepere. Přínos je evidentní a počet stížností klesl tak, že dnes už jsou narušení oznamována jen v řádu jednotek, a ne desítek jako před tím.“*

„Na řadě míst se tu konávaly alternativní kulturní akce pro mladou generaci, především malá hudební vystoupení pro pár muzikantů – hospodou U Palce počínaje přes Humpolku až po ‚Áčko‘ nebo i někdejší klub Key West za průjezdem na Brněnské ulici. Dnes je ve všední den večer Tišnov mrtvé město, vyhláška to již neumožňuje,“ tvrdí Tomáš Zouhar.

„S tou vyhláškou je všechno špatně,“ má jasno Miroslav Navrátil. *„Přečtěte si ji a dojdete k tomu, kolik protiřečení obsahuje. Souhlasím s tím dodržovat pořádek ve městě i noční klid a těch pár jedinců, kteří to nechtějí respektovat, ani do své hospody případně nepustit. Což se chystám i letos udělat. Ne to řešit vyhláškami, které omezují slušné lidi, jichž je drtivá většina.“* A dodává k tomu: *„Budeme doufat, že se nám podaří přivést město k jednacímu stolu a společně bude nalezen rozumný kompromis pro všechny strany, aby se pokud možno co největšímu počtu obyvatel v tak pěkném městě, jako je Tišnov, dobře žilo.“*

Podle posledních informací se první jednání mezi provozovatelem a vedením města mělo uskutečnit krátce po uzávěrce tohoto čísla. Zdá se tedy, že dobrá vůle ke vzájemnému pochopení je na obou stranách, jak o tom svědčí i vyjádření prvního místostarosty Karla Součka: *„Určitý kompromis je podle mne vždy možný.“*

TIŠNOVSKÁ STOPA VE VESMÍRU

S FRANTIŠKEM FÁRNÍKEM NEJEN O ASTROFYZICE SLUNCE

Vladimír Vecheta

S **RNDr. Františkem Fárníkem, CSc.**, se scházíme takříkajíc v předvečer velké události vědeckého světa – na rampě Kennedyho kosmického střediska na Floridě probíhají instalace vědeckého satelitu Solar Orbiter určeného ke studiu Slunce do nosné rakety Atlas. Pan doktor je trochu „na trní“ – právě obdržel informaci, že byl kvůli špatnému počasí start rakety odložen, a tím pádem si i on musí přebookovat letenku na nový termín startu, na jehož potvrzení ale ještě čeká, aby se mohl vyslání roky připravované mise zúčastnit. I takto vypadají starosti slunečního astrofyzika, celoživotního vědeckého pracovníka Astronomického ústavu Akademie věd ČR v Ondřejově u Prahy a tišnovského rodáka v jedné osobě.

Pane doktore, začal bych náš rozhovor na osobní rovině: jaký je Váš vztah k Tišnovu? Narodil jste se zde nebo vás sem zavál jiný vítr?

Nejen já, ale celá rodina jsou Tišnováci. Můj tatínek i můj děda byli tišnovští krejčí. Tatínek měl krejčovství tady na Jungmannově ulici a po válce tu otevřel i krejčovský salón. Bohužel mu po roce 1948 krejčovství sebrali, a on už fungoval jen jako úředník krejčovského družstva v Loučkách a Novém Městě, protože mu už nedovolili žádnou živnost. Já jsem se – dá se říct bohužel – krejčím nestal, protože to je teď velmi výnosné zaměstnání.

Celý svůj život jste zasvětil studiu Slunce. Dá se říct, že jste k vědě získal vztah už v dětství? Tím, že vás něco zajímalo…

Na rozdíl od řady mých spolužáků jsem nebyl od dětství fanda do astronomie. Moje hobby byla spíš technika. Dokázal jsem si vyrobit rádio, protože můj švagr byl radioamatér a bral mě s sebou do radioklubu, který tady v té době fungoval. Takže i moje původní představa byla, že půjdu studovat techniku. Ale můj strýc, který dělal ředitele gymnázia v Uh. Hradišti, mi doporučil, abych vystudoval fyziku na Přírodovědecké fakultě v Brně, že mi to otevře víc možností uplatnění. Tak jsem absolvoval elektroniku a vakuovou fyziku, což je teoretická fyzika, ale pořád to mělo daleko do techniky i astrofyziky.

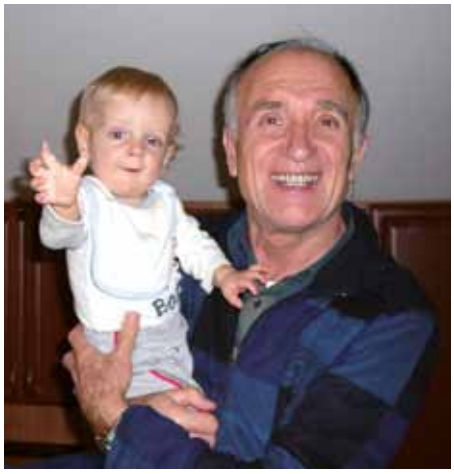

RNDr. František Fárník, CSc., s vnukem na snímku ze soukromého archivu.

A co ten skok k astrofyzice?

Byl shoda náhod. Dva moji spolužáci na VŠ byli nadšení astronomové, ale protože se v Brně nedala studovat, tak studovali fyziku. A jeden z nich našel v Rudém právu inzerát Astronomického ústavu (AU) v Ondřejově, kde dr. Valníček hledal fyzika pro vývoj a výrobu detektorů pro registraci rentgenového (rtg.) záření na kosmických přístrojích. To mě zaujalo, a protože dr. Valníček měl jen dvě kritéria pro přijetí – neměl rád hochy s plnovousem a fanatické sportovce – což jsem obojí splňoval, a jemu stačilo vědět, že jsem absolvent z oboru, který je univerzální, aby se mnou uzavřel smlouvu bez časového omezení. V té době (1970) po roce 1968 plno odborníků emigrovalo, takže jsem při nástupu dostal ev. číslo 01 (které jsem zdědil po jednom ze zakladatelů AÚ) a mám ho dodnes. A celý pracovní život jsem už zůstal na jednom pracovišti a pod jedním ev. číslem.

Jak vypadala vaše práce slunečního astrofyzika?

Když jsem začal pracovat, tak mým šéfem byl dr. Valníček, který byl přístrojově specializovaný sluneční fyzik. Ten měl bohaté kontakty do tehdejšího SSSR díky tomu, že jeho maminka byla Ruska, takže když se objevila nabídka zapojit náš ústav do kosmického výzkumu na tehdejších sovětských satelitech, vstoupili jsme do programu INTERCOSMOS (kosmický program socialistických států, 1967 až 1990) s možností používat naše přístroje na sovětských satelitech. Měřit rtg. záření Slunce byla tehdy absolutní novinka, protože se nedá měřit ze Země. Rtg. záření je pohlcováno atmosférou, ale pro studium slunečních procesů je kriticky důležité. To dr. Valníček věděl a vymyslel naši účast v kosmickém programu s tím, že tohle bude naše specializace.

Aby bylo záření možné měřit, bylo potřeba nejprve vyvinout způsob jeho detekce. U nás na tento způsob detekce nebyli žádní specialisté, takže moje první práce v AÚ byl právě vývoj nových detektorů a jejich kalibrace, abychom to, co změříme, mohli vědecky interpretovat. Vyvíjeli jsme plynové detektory pro nízké energie a scintilační detektory pro vyšší energie jednotlivých kvant záření. V zásadě se měřila energie a intenzita (četnost kvant) záření. Byli jsme např. první na světě, kdo vyvinul plynový detektor, který jsme uměli kalibrovat i během letu sondy, čímž jsme měli jistotu, že to, co měříme, je stabilní.

Příval technických detailů, které pan dr. Fárník zcela samozřejmě „sype z rukávu“, by zaujaly leckterého odborníka na elektroniku, chemii či fyziku, leč myslím, že většina čtenářů by se v tuto chvíli ztratila. Proto je rád odkážu na pana doktora samotného a pro nás laiky budeme pokračovat v populárnějším duchu.

Rusové nakonec vyslali pět slunečních sond Intercosmos, a protože jsme měli s nimi dobré vztahy, mohli jsme umisťovat přístroje i na jejich vlastní sovětské satelity, např. na Prognoz a na sondy k marsovskému měsíci Phobos.

Příprava slunečního satelitu…

Éra ruského výzkumu pro nás skončila v 80. letech, protože pro nás přestala být přínosná. Rusové se dostali do ekonomických problémů a vše se zpožďovalo. My tehdy měli připravenou celou řadu přístrojů speciálně pro sluneční sa-

telit, který měl odstartovat ještě koncem 80. let, a investovali jsme do toho hodně elánu a peněz. Rusům se nedařilo vyřešit technický problém se stabilizací sondy, což je klíčové pro přesné měření, a proto nakonec projekt úplně zrušili. V tu dobu jsme už byli v oboru rtg. záření ve spojení s americkými vědci a srovnávali s nimi naše výsledky měření.

V roce 1994–5 jsme jednali o možnosti umístění našich přístrojů na am. satelity GOES (síť operačních geostacionárních družic) NOAA (am. Národní úřad pro oceán a atmosféru), ale nakonec jsme se v roce 2000 „svezli“ na testovacím vojenském satelitu Air Force s tím, že naše měření mohou být prospěšná pro prognózy tzv. protonových erupcí. Tyto sluneční výrony nebezpečně ohrožují elektroniku satelitů (paměti) i pozemských sítí.

V roce 2008 jsme vstoupili do ESA (Evropská kosmická agentura) a v té době už běžela příprava právě odstartované mise **Solar Orbiter**. Sluneční sonda veze na palubě deset vědeckých přístrojů. Na třech se podílíme my, naše vlastní přístroje tam ale nemáme. Přístroj, o který jsem se staral já, se jmenuje STIX *(Spectrometer Telescope for Imaging X-rays)*, který bude fotografovat Slunce v rtg. oblasti. Šéfem tohoto projektu jsou Švýcaři, od začátku se na tom podílelo Německo, Francie, Česko a Polsko. Tato mezinárodní spolupráce se vytváří vždy za účelem zajištění finančních prostředků. My jako ČR jsme se zavázali a sehnali prostředky na napájecí zdroje pro dva z těch přístrojů – STIX a RPW, a na vývoj letového software. Na METIS – koronograf jsme zase dodali optické členy. V Turnově je dobře vybavená dílna pro vývoj optiky, kde vyvinuli a vyrobili optiku pro tento přístroj na pozorování sluneční korony. Původně šlo o projekt ESA-NASA, Američané ale kvůli škrtům museli upustit od instalace vlastního přístroje, tak na ně zůstalo nakonec jen vypuštění rakety.

Připravený satelit Solar Orbiter, zdroj: ESA.

Vizualizace mise Solar Orbiter, zdroj: ESA.

Proč Slunce pozorujeme? Jaké to má praktické výsledky pro naši pozemskou vědu?

Pozorování Slunce má pro nás bezprostřední přínos v tom, že víme daleko víc o sluneční aktivitě a můžeme do značné míry eliminovat nebezpečí příchodu nabitých částí do zemské atmosféry. Zatím na to ještě neumíme reagovat, ale vysvětlilo nám to různé nepochopitelné jevy z minulosti. Studium slunce je principiálně důležité také v tom, že je to nejbližší hvězda. To, co víme o hvězdách, vychází z analogie ze Slunce. Hvězdy totiž studujeme z obrovské vzdálenosti, nejbližší je 4 světelné roky (vzdálenost, kterou uletí světlo za 1 rok), některé jsou milion světelných roků. Slunce nám ale umožňuje daleko podrobnější pochopení funkcí hvězdy, což je důležité pro výzkum.

Vychovával jste si nějaké nástupce, kteří převzali vaši práci?

Já jsem vyloženě přístrojově zaměřený a v současné době je práce vědeckého pracovníka hrozně moc závislá a hodnocená podle množství a kvality publikací. Publikovat teoretické práce je, nechci říct, snadnější, je to stejně náročné, ale člověk je závislý jen na sobě a svých schopnostech. Zatímco já jsem se spíš vždycky snažil vytvořit nové měření, to znamená podílet se na vývoji nového přístroje, maximálně potom na něm zpracovávat získaná data. Jak jsme postoupili ve vývoji detektorů, začal jsem studovat astrofyziku, abych mohl lépe rozumět tomu, k čemu budou získaná data použita. Po získání vědecké kandidatury (titul CSc.) jsem se zabýval už většinou jen zpracováním naměřených dat. To je jedna část mé práce.

Druhá část je ryze teoretická, kdy se vytvářejí modely, které mají namodelovat matematicky data, která se potom experimentálně, tedy měřením, potvrzují nebo vyvrací. Modelování je módní právě teď pro mladší generaci.

Současná generace astronomů se bude věnovat spíš datům?

Máme celou řadu mladých, kteří jsou špičkoví v oblasti čisté teorie, ale nikdo nemá příležitost k zapojení do experimentálních projektů, protože je jich málo. Kdybychom měli více projektů, bylo by jednoduché získat studenty tak, jako to udělali Japonci. My ale nemáme k výzkumu Slunce dost příležitostí. Solar Orbiter byl po 25 letech první odstartovaný projekt na sluneční výzkum. A dalších 20 let pravděpodobně ESA žádný další financovat nebude, protože peněz bude čím dál tím míň.

Co Česká republika a výzkum? Financuje ho dostatečně?

Snaží se to vylepšovat, ale např. tady nevidím firmu, která by kumulovala řadu zkušeností v oblasti elektroniky nebo ve vývoji nových technologií. Obávám se také, že tu chybí univerzity, které chtějí v této oblasti vychovávat svoje studenty a které jim k tomu vytvoří technologické podmínky. V Německu, Británii nebo Americe vědeckou část projektů – experimentů v kosmu – dělají univerzity. Ale u nás nemáme na škole ani dílnu pro to, aby se děcka učily trošku manuální práci. Takže ani univerzity nemají vybavení. Jestliže chceme být na úrovni západních zemí ve vědě, musíme si v technologii a technice rozšířit univerzitní pracoviště o tuto oblast.

Návrat do Tišnova – návrat ke kořenům…

Náš ústav měl od 90. let úzus, že vědečtí pracovníci odcházejí do důchodu v 65 letech, i když by nemuseli. Ale byla to taková gentlemanská dohoda, že uvolníme místo mladým, protože vždycky je nedostatek financí na mzdy. Kdo ale chce, může si ponechat svůj pracovní stůl a dostane nižší pracovní smlouvu. Já mám pořád ještě 20% úvazek, jednou za měsíc jedu do Ondřejova, jinak jsem na počítači doma prakticky denně.

Když jsem dosáhl 65 let, vrátili jsme se s manželkou do mého rodného domku v Tišnově. Teď máme ložnici v místnosti, kde jsem se v roce 1946 narodil. A narodil jsem se přímo v tomto domě, ne v porodnici. Takže jsem se doslovně vrátil ke kořenům.

JAZZFEST BRNO: EFE TURUMTAY & NIKOLA ZARIĆ

S HOUSLEMI A AKORDEONEM DO HÁJEMSTVÍ JAZZU

MĚSTSKÉ KULTURNÍ STŘEDISKO TIŠNOV

Václav Seyfert

Našemu městu se již v loňském roce dostalo té cti, že se v něm odehrál jeden z koncertů brněnského JazzFestu, dnes nepochybně nejrozsáhlejší jazzové akce v celé republice. Také letos se pořadatelé festivalu rozhodli vyslat některé účinkující z Brna i do regionů a Tišnov bude opět při tom. Ve **čtvrtek 26. března** vystoupí od **19.30 hodin** ve velkém sále Městského kulturního střediska na Mlýnské ulici neobvyklé duo – turecký houslista **Efe Turumtay** a srbský akordeonista **Nikola Zarić**.

Tak zvanou world music dnes do sebe vstřebává rock i jazz, takže není nic neobvyklého, když se soubory toho typu objevují i v programu zdánlivě jinak žánrových festivalů. O hudbě vídeňské dvojice, neboť právě v tomto městě oba muzikanti žijí, je v propagačním textu JazzFestu uvedeno toto: *„V programu nazvaném Via se zrcadlí nejen jejich putování po konkrétních místech naší planety, ale také hledání společných hudebních cest, jejichž pojítkem je neustálý pohyb. Koncert přinese zábavnou hudební konverzaci muzikantů s etnickými kořeny a virtuozitou klasicky školených hráčů. Posluchače čeká mix rytmů a zvuků orientu a Balkánu přenesený do světa tanga, jazzu nebo klasické hudby.“*

Efe Turumtay (*1984) se narodil v Istanbulu, vystudoval Vienna Music Institute a má za sebou mimo jiné workshopy se slavnými jazzovými kytaristy Mikem Sternem, Billem Frisellem nebo Johnem Abercrombiem. **Nikola Zarić** (*1992) je absolventem konzervatoře Franze Schuberta a je mimo jiné členem i proměnlivého seskupení Vila Madalena, projektu Flamenco Experience 6 či kapely Belofour. Oba se podílejí také na celé řadě různých mezinárodních projektů včetně například souboru Invisible World českého kontrabasisty Tomáše Lišky, kde spolu s nimi působí i „moravský“ hráč na bicí, většinou Kamil Slezák (na posledním albu Invisible Faces) či před tím Václav Pálka. S programem, který uvedou oba pánové v Tišnově, se mimo jiné představili v listopadu v brněnském Besedním domě v rámci koncertní série Jazz & World Music, pořádané místní filharmonií. V roce 2018 byly některé skladby vydány na albu Via, kde jako host dvojici doplňuje ještě kytarista Cenk Erdoğan. Již před tím ovšem vyšlo v roce 2016 debutové album dua s názvem Ad Spem. Na YouTube lze nalézt v jejich podání skladby Crackpot, Ocean Waves, Egony či další.

Ocitujme si některé nadšené recenze na jejich vystoupení. Stefanie Panzenböck v časopise Falter koncem roku 2018 napsala: *„Zdá se, že akordeonista Nikola Zarić a houslista Efe Turumtay drží v ruce velké množství nástrojů; tolik vrcholů, změn tempa, protichůdných rytmů a neustále se měnících melodií je vyvoláváno z kláves a strun. ‚Via‘ je cesta světem s různými hudebními styly, například s flamencem na Balkáně. Nejzajímavější jsou ale nejrůznější jemnosti výsledných náladových obrázků, které ukazují všechny aspekty melancholie a radostného nutkání.“* Nebo: *„Drobné balkánské tóny připomínají staré zvuky vlasti. Cesta, která vede díky komorní hudbě, otevřenosti světové hudby a radosti z poezie zvuků do hloubky vašeho vlastního já. Tento způsob je dobrý způsob, protože dává důvěru a sílu pokračovat. Pokud to v hudbě také uslyšíte, můžete se cítit vyzváni, abyste i Vy s ‚Via‘ vyrazili na cestu,“* což pro změnu napsal nezávislý novinář Harald Justin.

„Filozofií našeho festivalu je přinášet především nové, neokoukané věci. Chceme Tišnovanům představovat špičkový jazz a využít sílu naší značky k tomu, abychom hudební fanoušky přiměli jít i na něco, co třeba dopředu neznají,“ říká umělecký ředitel festivalu Vilém Spilka a společně s námi zve na koncert všechny, kteří mají bez zbytečných předsudků uši otevřeny.

Nikola Zarić a Efe Turumtay. *Foto: archiv JazzFestBrno*

MĚSTSKÉ KULTURNÍ STŘEDISKO TIŠNOV

JAN HNYK – OPERA V KINĚ

Vladimír Vecheta

Ve středu 11. 3. 2020 se pódium sálu MěKS v Tišnově promění v operní prkna, na kterých předvede svůj mimořádný pěvecký talent velká mladá naděje nastupující generace pěvců české operní scény, basista, či jak přidávají k jeho hodnocení hudební kritici, basbarytonista **Jan Hnyk**.

Rodák z Rokytnice nad Jizerou vystudoval Pražskou konzervatoř a dále absolvoval v Curychu konzultace u světoznámého basisty Mattiho Salminena. V roce 2011 se stal vítězem Mezinárodní pěvecké soutěže Ad honorem Mozart a od té doby hostuje v Divadle J. K. Tyla v Plzni, kde ztvárnil roli Masetta v Mozartově *Donu Giovannim*, Wagnera v Gounodově *Faustovi*, zmateného doktora Spinelloccia v Pucciniho opeře *Gianni Schicchi* a Kašpara v Čarostřelci *C. M. Webera* v režii uznávaného švýcarského režiséra Dominika Neunera. V roce 2013 si ho vybral filmový režisér Jiří Menzel pro roli pěvce Marka do svého snímku Donšajni. I když je operní kritika vůči výkonům protagonistů často nesmiřitelně náročná, hovoří o výkonech Jana Hnyka nezřídka v superlativech a představuje ho jako *„pěvce suverénního ve výškových oblastech, kde jiní basisté tak jistí nebývají“*.

Jan Hnyk se věnuje též koncertní činnosti. V letech 2010–2012 byl členem souboru Opera piccola di Praga, s nímž absolvoval řadu turné po Švýcarsku s Burkhardovou operou Spiegel, das Kätzchen v režii Josefa Nováka a produkci Mathiase Spohra, který ho dále angažoval ve švýcarském Winterthuru do role Bartola v Mozartově opeře *Figarova svatba*. V listopadu 2016 se zúčastnil Mezinárodní pěvecké soutěže Antonína Dvořáka v Karlových Varech, kde zvítězil v kategorii junior a dále získal Cenu Viléma Zítka, Cenu Milana Bürgera, Cenu Hlasového centra Praha a Cenu divácké poroty.

Řada soutěžních ocenění mu vynesla v roce 2019 hostování v opeře Národního divadla v Praze, kde v květnu 2019 debutoval jako Celio v Prokofjevově opeře Láska ke třem pomerančům.

„Takových hlasových talentů nevnímám mnoho, jednoho za řadu let. Navíc hlas výborně posazený, koncentrovaný, krytý ve všech polohách, který nevypustí jeden jediný otevřený vokál, neobyčejně znělý a hutný ve všech polohách. Chci věřit, že jeho nádherný basový fond budou šéfové operních divadel rozumně využívat,“ oceňuje Hnykovo umění hudební publicista, sbormistr a pedagog Jiří Fuchs.

Hudební kvality operního pěvce Jana Hnyka můžete ocenit i vy ve středu **11. 3. 2020 od 19.30** ve Velkém sále MěKS v Tišnově. Vstupné základní 160 Kč, snížené 130 Kč.

MĚSTSKÉ KULTURNÍ STŘEDISKO TIŠNOV

RŮŽE PRO ALGERNON

ŽIVOTNÍ HERECKÝ VÝKON JANA POTMĚŠILA

Vladimír Vecheta

S více než pěti miliony prodaných výtisků je titul **Růže pro Algernon** již roky publicistickou klasikou. Povídkové a následně i románové zpracování příběhu o mentálně postiženém muži, jehož cesta za získáním vytoužené inteligence je spjata s osudy neobyčejné laboratorní myšky Algernon, z pera amerického spisovatele Daniela Keyse, si už za víc jak 60 let od svého vydání získalo nejen početnou čtenářskou obec, ale i nejedno filmové či televizní zpracování, formát divadelní adaptace, muzikálu nebo divadelní i rozhlasové hry, a to po celém světě.

Tragikomický příběh dementního muže, který chce být chytrý, odhaluje formou deníkových zápisů hlavní postavy Charlieho jeho nitro poté, co mu operace mozku navýší IQ a to zcela promění jeho dosavadní život. Charlieho inteligence se postupně navyšuje natolik, až předčí veškerá očekávání lékařů. Experiment lze považovat za vědecký průlom nepředstavitelné důležitosti až do doby, než Charlieho předchůdkyně – laboratorní myš Algernon – začne nenadále vykazovat prudké zhoršení. Myš nakonec zemře a je pochována na zahradě laboratoře, kde byla testována. A Charlie tak zjistí, že i jeho inteligence bude jen dočasná. Bolestní vědomí postupného ztrácení nabytých schopností jej nakonec vyžene zpět do anonymity.

Fascinující příběh v podání Jana Potměšila přijíždí do Tišnova představit **Divadelní spolek Kašpar**. Nezávislý divadelní spolek vznikl v roce 1990, od této doby uvedl 128 premiér. Svým repertoárem se zaměřuje na živé inscenace klasiky, současné autory i vlastní dramatizace, mezi nimiž jsou Růže pro Algernon bezesporu nejúspěšnějšími. Jan Potměšil obdařil Charlieho bezmeznou vírou v lepší budoucnost, vírou v sama sebe. Jeho výkon si nenechte ujít v úterý **17. 3. 2020 od 19.00** v Kině Svratka. Vstupné základní 480 Kč, snížené 430 Kč.

Růže pro Algernon. *Foto: archiv MěKS*

PODÍVEJ SE ZA ROH, CO TAM JE

ROZHOVOR S MARKEM THEREM

Radka Kaclerová

Marku, tvá rodina pochází z Broumova, prarodiče z otcovy strany mají sudetoněmecké kořeny. Jak vzpomínáš na dětství v Broumově (Braunau)?

Co si vzpomínám, děda mi vždy vyprávěl, kde co všechno bylo, kdo kde byl, jaký fabrikant a jak to probíhalo. Sudety však byly liduprázdné, až vybydlené, moc tam toho nebylo. To bylo v 80. letech. Mně se v Broumově líbilo, jako dítě jsem si ovšem neuvědomoval, kde žiji, že to byly ty Sudety a že děda mluvil o broumovských Němcích. Měl jsem to štěstí zažít pratetu Bertu z Broumova, ta mi jednou řekla: „Ale Marku, já jsem Němka!“ Psávala nám dopisy německy, česky psát neuměla. Děda s babičkou odešli v roce 1969 a žili pak v Německu ve městě Waldkraiburg v okrese Mühldorf, bylo zajímavé a přišlo mi zvláštní, že najednou nedělali rozdíl mezi našimi Němci a Němci, dřív to přece rozdíl byl.

Vystavené kresby vznikly překreslením kreseb z rodinného archívu tvého prastrýce Franze Schmelze. Kdo je Franz Schmelz a jaké byly jeho osudy?

Byl to bratr mé prababičky, narodil se v Otovicích (Ottendorf). V roce 1942 nastoupil na východní frontu a vrátil se až po osmi letech, nesměl se vrátit do Čech, ale zůstal ve východní části Německa. Jeho poválečný osud neznám. Před válkou se zajímal o rádia a trochu kreslil, neškoleně až naivně, kreslil krajiny kolem Broumova a vše na nich bylo zapsáno německy, česky neuměl. Byl pro mě inspirací, dal mi nápad, že bych mohl překreslovat broumovskou krajinu. Asi by se divil, jak je teď známý.

Proč jsou na kresbách krajin trajektorie včel?

Včelky pro mě znamenají důležitou atmosféru krajiny, včely jsou u květů vždy, ty vás neopustí. Vyrůstal jsem samozřejmě v jiné době než Franz Schmelz, ten by včelky asi nekreslil. Ale já jsem měl rád Medvídka Pú a animované filmy ze Západu, toho jsem si všímal a lákalo mě to. Zajímala mě produkce Walt Disney, ano, člověk měl taky určité trauma ze západáckých komiksů. Starší ilustrace Medvídka Pú měla různé barvy a kontury a bylo v nich použito asi dvacet různých druhů včel.

Marek Ther.

Dlouhodobě se zajímáš o německé dialekty našich Němců, jak se k nim dostáváš?

Je těžké použít dialekt našich Němců, už jím nikdo moc nemluví, mluví tím starší generace, například ve šluknovském kraji, kde pár Němců zůstalo a kde je generace padesátníků, která to slýchávala doma a mluví tím. My jsme doma německy nemluvili.

V názvech svých filmů a výstavních projektů také používáš němčinu, výstava v galerii Futura v Praze nese název Augenfett (Ospalek), v Galerii Josefa Jambora v Tišnově je to Kusch! Proč?

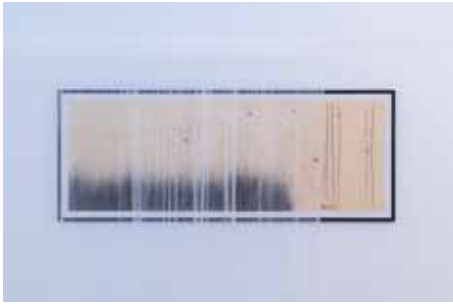

Tady se používala hodně kuchyňská němčina, myslím, že pro nás je rakouská němčina bližší než bundesdeutsch. Za Rakouska-Uherska se slovo kusch používalo a vžilo se pak ve výrazech kušuj, mlč, buď zticha. Myslím, že se název celkem povedl.

Zásadní polarira se otevírá mezi názvem výstavy Kusch! a idylickou soškou z 30. let z Bavorska s chlapcem pozpěvujícím si s ptáčkem na rozcestí. Tato metafora nevinnosti a oběti ve vleku dějinných událostí se opakuje i ve filmu Pflaumen, kde je chlapec umlčen výstřelem z pušky v lese.

Ano, film Pflaumen je o odsunu Němců ze Sudet. Chlapec nechce odejít, uteče matce do lesa a loučí se se stromy a krajinou, tam jej někdo najde a zastřelí. Na výstavě Kusch! je to spíš náhoda, že se vše poskládalo dohromady. Chtěl jsem nechat zahrát tematiku té sošky, přírody i kroje chlapce, který byl tehdy i u nás v horách.

Vlastní kresby broumovské krajiny jsi doplnil o krajinomalby moravských Němců ze sbírky Moravské galerie v Brně. Na základě jakých kritérií jste s kurátorem Petrem Tomáškem díla ze sbírek vybírali?

V poslední době se více věnuji a mám rád krajinomalbu mezi lety 1840 až 1920 a zajímají mě především pozapomenutí autoři, převážně to jsou naši Němci. Výběr jsem dělal spíše podle toho, jak mi obrazy padly do oka, podle techniky, tahů štětce. Jsou to příjemné až idylické krajiny. A samozřejmě jsme vybírali i podle toho, co bylo k dispozici a co povolili odborní restaurátoři MG. Na výstavě jsou zastoupeni nejen moravští Němci, ale například německy hovořící český malíř nebo malířka narozená ve Slezsku, tedy slezská Němka. Nakonec každý z autorů má jedinečný osud a jejich příběhy mohou více říct o problematice národní identity, o tom, proč někteří z nich nebyli vystavováni.

Při vstupu do galerie se návštěvník ocitne v hravých kulisách, každý detail má vlastní význam a jako celek půso-

bí galerie téměř jako přípravná scéna k natáčení….

Ano. Výstavní projekt jsem zamýšlel za prvé jako opuštěné interiéry domů, od kterých dostanete klíče, otevřete a ocitnete se v interiéru, který neznáte, je po někom, s kým se můžete nebo i nemusíte seznámit, kdo vám přiroste k srdci nebo ne. Můžete vidět, jaké obrazy ten člověk sbíral a co si doma pověsil. Za druhé jako přípravnou kulisu nebo studio k natáčení. A za třetí jako počítačovou hru, ve které odkrýváte interiéry, dostáváte se do různých hal a prostorů, něco tam hledáte a vlastně nevíte co. Mě na hrách vždy víc zajímalo okolí a grafické zpracování a vždycky jsem se chtěl podívat za roh, co tam je, jestli je graficky dokončený nebo ne.

Jak se v tomto tvém interiéru vyjímá obraz, nábytek a nově zrekonstruovaný křišťálový lustr malíře Josefa Jambora? Jak se ti v Galerii Josefa Jambora vystavuje?

Jsem velmi rád, že jsem se seznámil s dílem Josefa Jambora a měl jsem radost, že můžu vystavovat v jeho domě, kde maloval a dožil. Je to pro mě čest a myslím si, že to dopadlo velice dobře. Líbí se mi obraz a sezení v Jamborově ateliéru a především lustr, který se málem nenašel a pak našel a zrestauroval, a doufám, že zůstane artefaktem galerie navždy a nikdy se už nesmí sundat, je to vzpomínka na něj. Rád navštěvuji salóny a dobové interiéry a nechávám se jimi inspirovat. Jamborův ateliér jsem doplnil o detail z interiéru jedné vily ze zámku z 30. let ve Slezsku, který se mi líbil. Byly to dveře, tady je to jakýsi zámecký vchod se schůdky, s okénkem do jiné místnosti. Tým galerie byl skvělý a děkuji všem.

Co bys doporučil čtenáři, který by se o sudetské problematice chtěl více dozvědět?

Jediné, co bych doporučil, je, zajet si na Sudetoněmecký slet, který se koná jednou ročně v Augsburgu nebo Regensburgu. Jsou velice příjemní a velice tomu naklonění, je to skvělý zážitek. Samozřejmě němčina je tam důležitá, ale někteří umí česky, zvlášť ti, kteří odešli v 60. letech.

Marku, děkuji ti za rozhovor a budu se těšit na komentovanou prohlídku s autorem osobně, v neděli 29. 3. v 16.00 v rámci dernisáže výstavy Kusch!

Foto: archiv GJJ

BOTANIKA K NAKOUSNUTÍ

VÝSTAVA PLANÉ ROSTLINY

Vladimír Vecheta

Muzeum města Tišnova

V neděli **1. března v 16.00 hod.** uvítáme na **Muzeu města Tišnova** v Müllerově domě znojemského **botanika Radomíra Němce**, autora zcela nové výstavy Plané rostliny. Jakožto kurátor botanických sbírek Jihomoravského muzea ve Znojmě zde novým netradičním pohledem představuje plevele a plané rostliny naší přírody, které známe ze zahrad a mezí, jako přírodní talíř plný pochoutek. *„Procházet se budeme mezi jarními listy k nakousnutí, letními kvetoucími a voňavými rostlinami a podíváme se i pod povrch. Vizuální zážitek přinesou byliny splétané do vodopádů květin, které připravila profesionální floristka. Květiny budou všude kolem, dokonce i nad hlavou,“* popisuje atmosféru výstavy, jejíž téma přiblížil veřejnosti také ve dvou publikačních počinech – **Jedlé a nejedlé plevele na polích a zahradách v Podyjí** a **Divoký zelinář aneb Plané rostliny jako jídlo, koření i lék**.

Výstava bude koncipována i vizuálně: *„Na velkých fotografiích konkrétní rostliny vyniknou i s detaily, kterých si venku nevšimneme, doprovodné texty jsou ušity úsporně, vtipně, ale věcně. Přinášejí tak u vystavených druhů zhuštěný koktejl podstatných informací v zapamatovatelném rozsahu,“* uvádí její autor. Na své si tu tak přijdou příležitostní ochutnávači divokých rostlin, kteří chtějí dobře rozpoznat konkrétní druhy, ale i ti pokročilejší.

„Říká se, že mezi dveřmi domu a brankou zahrady rostou všechny rostliny, které potřebujeme,“ potvrzuje Rostislav Němec svou oblíbenou inspiraci zkušenostmi předků. Nebojme se konzumovat, co nám na záhoně aktuálně vyroste. Ideální čas pro ochutnání je právě teď na jaře.

Muzeum připravilo speciální program také pro rodiny s dětmi, které ocení především tematické hry nachystané exkluzivně pro tuto výstavu. A nezapomnělo se samozřejmě ani na doprovodný edukační program pro školy.

AŽ ZAŘVE LEV

Zdeněk Jílek

Pozvání od spolku Art Periscope a kavárny Pohoda v Tišnově přijal na čtvrtek **12. března 2020** do prostor kavárny na ulici Vrchlického č. 1915 host z Prahy, fotograf, scenárista a režisér **Jan Svatoš**. Přijede si popovídat o svém novém filmu nazvaném **Až zařve lev**. Jedná se o dobrodružný příběh krále Přemysla Otakara II. a poutníka Odorika, syna jeho vojáka. Na základě četných historických rešerší se znovu otevírá téma staré více než 700 let. Nic však neztratilo na svém půvabu ani na aktuálnosti. Ba právě naopak. Vizuální forma i režisérský přístup jsou zárukou, že se rodí nový dokumentární počin, který v České republice nemá obdoby. Neobyčejný osud udatného českého krále, dramatické události, příběh, ze kterého mrazí. Součástí produkce bude i výstava fotografií, které zůstanou v kavárně Pohoda pro návštěvníky k vidění do 12. 4. Beseda začne v 17 hodin a je možno si zde rezervovat místa. A ještě ukázka z rozhovoru s Janem Svatošem:

Čím může být Tišnovsko pro filmaře a fotografa?

„Učiněným rájem! A to z mnoha důvodů. Do Tišnova vedlo několik mých cest, ať už to bylo kvůli mým africkým přednáškám v tišnovské knihovně nebo na vernisáže výstav pořádané společností Art Periscope. Anebo to byly cesty jen tak, za inspirací či nazdařbůh. Abyste rozuměli, tak filmař nazývá zastávku, která není nikterak domluvená – většinou si vás totiž „zavolá“ místo samotné. To je pak potřeba zaparkovat auto, posunout schůzku a vydat se za svým uměleckým instinktem. Takto třeba vznikla fotografie tišnovské kotliny na obálku mého kalendáře Toulání. A rád také vzpomínám na to, když jsem předloni v Tišnově přednášel a kvůli zajímavé debatě s diváky si nechal ujet poslední vlak. Do Nového Města na Moravě jsem se nakonec vydal pěšky. Ale zážitek z pozvolna usínající krajiny byl fascinující…“

Odorik ve filmu Až zařve lev.
Foto: Jan Kučera

Proč tě místní krajina tolik fascinuje?

„Tak předně je to ono magické jméno. Tišnov. Když jej člověk vysloví, říká jej polohlasně a ke konci možná už jen šeptá. Tišnov. V době, kdy utíkáme před hlukem a informačním smogem, je to balzám. Tišnov. To je koneckonců i ticho klášterních chodeb v nedalekém Předklášteří.“

A tak přijďte, vážení a milí čtenáři TN, do kavárny Pohoda poslechnout si zajímavého člověka o zajímavém tématu jeho nového filmu.

VELIKONOČNÍ BLUES POOSMÉ

Václav Seyfert

Stalo se již zvykem, že v Železném začínají Velikonoce o týden dříve, než předepisuje kalendář. Vždy týden před tzv. Bílou sobotou se v tamním kulturním domě scházejí hudební příznivci na akci, která začala skromným prvním ročníkem v březnu 2013 a postupně si vybudovala pevné místo v každoroční termínovce tradičních festivalů. **Bluesová pomlázka** se letos uskuteční již poosmé.

Na závěr Bluesové pomlázky 2020 vystoupí kvarteto Charlie Slavík Revue.
Foto: promo kapely

Blues není styl, nýbrž forma, kterou lze použít v rocku, jazzu… nebo třeba v country. S její opravdu americkou podobou zahájí letošní program trio sestavené ortodoxním bluesmanem ze slovenské Skalice, hráčem na rezofonickou kytaru **Ľubošem Beňou**, který v Tišnově již dvakrát vystoupil před deseti lety, tehdy s harmonikářem Matějem Ptaszkem. Jeho současná sestava se nazývá **Prospektori** a rozhodně nabudí na úvod akce tu správnou náladu.

Střední část Pomlázky obvykle přináší zklidnění a nemusí být za každou cenu věnována ryzímu blues: letos se jako druhý představí sólovým setem jeden z nejzajímavějších domácích kytaristů, opavský **Petr Uvira**. Je tu již delší dobu populární díky mnoha koncertům skupiny Ladě, která je jeho domovskou kapelou, současně působí v seskupení nazvaném Heimat a hrával i ve dvojici s nedávno předčasně zesnulou houslistkou Jitkou Šuranskou. Jeho samostatné vystoupení slibuje být unikátem, na který můžeme být právem zvědavi.

Závěr festivalu obstará pražská skupina **Charlie Slavík Revue**. Její frontman, hráč na foukací harmoniku Charlie Slavík, už v Železném vystoupil v roce 2014 jako host plzeňského tria St. Johnny. Jeho nynější partička dokáže spojit skvělé stylové muzikantství s vizuální show pro publikum, což je to pravé ořechové pro správné vyvrcholení večera.

Bluesová pomlázka začíná v sobotu **4. dubna v 17 hodin**, vstupenky bude možno zakoupit v předprodejích na obecním úřadě v Železném a v tišnovském knihkupectví paní Raškové.

SCHOPNOSTI – VŠE O ŽIVOTĚ PO ŽIVOTĚ 2

DOKUMENT S LIDMI, KTEŘÍ PŘEŽILI SVOU SMRT

Kino Svratka

Eva Chvalkovská

Kino Svratka uvede **31. 3. 2020 v 18.00** dokumentární film Schopnosti – Vše o životě po životě 2. Je vyprávěním lidí, kteří překročili hranici smrti a bylo jim umožněno vrátit se zpět. Obsahuje nejen průběh prožitku, ale celkovou změnu, kterou těmto lidem klinická smrt do života přinesla. Změnu vnímání svého okolí a světa. Pochopení, že nic se neděje náhodou. Fakt, že člověk je neustále v možnosti a jediné, co nás brzdí, jsme my sami.

Po projekci filmu bude následovat **přednáška Dalibora Stacha**, který je režisérem filmu, spisovatelem, scenáristou, výtvarníkem a fotografem v jedné osobě. Sám klinickou smrt dvakrát prožil. Proložena je vyprávěním o setkání s Milošem Formanem a dalšími zajímavými lidmi, besedou s dotazy návštěvníků a po skončení bude možné zakoupit režisérovy knihy.

Na základě osobních zkušeností s klinickou smrtí jich napsal několik, jedna z nich se stala knižní předlohou pro film Za oponou života, který Dalibor Stach natočil s plejádou českých herců a dvou hollywoodských hvězd.

Režie: Dalibor Stach, kamera: Stanislav Skřička.

JEDEN SVĚT TIŠNOV

Jan Pernica

Vysychající řeky, vyprahlá pole, prázdné studny. Klimatická změna se začíná dotýkat i našeho okolí. I proto se o problému mluví nejen mezi odborníky, ale také v médiích, v politice, často mezi přáteli v hospodě. Projevy environmentální krize v kontextu místní krajiny a role člověka v ní bude řešit i letošní ročník Mezinárodního festivalu dokumentárních filmů o lidských právech Jeden svět, který se koná od čtvrtka 19. do soboty 21. března v Kině Svratka.

Letošní motto festivalu **„Až naprší a uschne“** zná patrně každý z dětství jako škádlivou průpovídku. Nyní ovšem vystihuje jednu z podstat klimatické změny – krajina v důsledku narůstajících teplot a špatného hospodaření neudrží vodu. Hlavním tématem Jednoho světa 2020 jsou proto projevy klimatické krize v kontextu české krajiny a role člověka v ní.

V Tišnově jsme letos pro diváky připravili celkem šest dokumentů. K tématu festivalu má nejblíže nový film režisérky Apoleny Rychlíkové **Češi jsou výborní houbaři**, kterým program ve čtvrtek zahájíme. V pátek nás dokument **Postiženi muzikou** zavede mezi členy populární kapely **The TapTap** a skandinávský snímek **iHuman** rozebere možnosti a rizika rozvoje umělé inteligence. Sobota bude ve znamení dalekých krajin, film **Čínský umělec v exilu** se zamýšlí nad tím, co zmůže jeden člověk proti zdánlivě všemocnému čínskému režimu. Oskarová **Země medu** nabídne nejen dechberoucí scenérie makedonských hor, ale i zamyšlení nad tím, co znamená žít skutečně v souladu s přírodou. Většina projekcí bude doplněna diskusí se zajímavým hostem.

Přesný program festivalu spolu s doprovodným programem budeme postupně zveřejňovat na Facebooku Jeden svět Tišnov a na stránkách www.jedensvet.cz/tisnov.

JIŘÍ ŠTOURAČ – SILENTIUM

Podhorácké muzeum

Hana Fadingerová

Malíř Jiří Štourač (malba a kresba) zvolil pro svoji výstavu v Podhoráckém muzeu v Předklášteří (3. 3. – 13. 4. 2020), které sídlí v prostorách bývalého proboštství cisterciáckého kláštera Porta coeli, název **„Silentium“** – tedy Ticho. Autor tímto názvem odkazuje k atmosféře kláštera, kde ticho, klid a rozjímání jsou ideálním vnitřním stavem. Toto meditativní rozpoložení je vlastní také malířově osobnosti a z něj vyrůstají jeho obrazy. Představme si místo, kde maluje – venkovský dům na Vysočině, kde je tak trochu v ústraní. Dále ateliér s velkým oknem, kterým dovnitř padá dost jasného světla. A pak ticho v mysli, kdy se myšlenky a představy ustálí a na povrchu vypluje to, co je důležité. A tak je to také na obrazech Jiřího Štourače – jsou v dobrém slova smyslu střídmé, ale v žádném případě jednoduché. Je na nich jen to podstatné – postava, předmět, prostor a světlo. Malíř však dokáže projít zrcadlem reálného světa až za jeho povrch, kde nachází důležité významy, které na sebe mohou brát všední podobu. Jiří Štourač využívá klasické umělecké žánry zátiší nebo portrétu a vyjadřuje tím přesvědčení, že se umění nemusí příliš vzdalovat od neokázalého záznamu světa kolem nás, když právě v něm můžeme najít vše podstatné. Nemá potřebu popírat tradici realistického zobrazení v umění, i když konečné vyznění scén na jeho obrazech může být vzdálené reálné zkušenosti a má spíše podobu vnitřní vize nebo utkvělé vzpomínky. Malíř zůstává na některé postavy a principy z historie umění intuitivně napojený. Inspirativní jsou pro něj mistři rané renesance, metafyzická malba Giorgia de Chirica nebo Jan Zrzavý. Je vidět, že malby i kresby Jiřího Štourače obsahují mnoho momentů k zamyšlení, ale jejich rozumové čtení by nemělo přehlušit jejich bezprostřední vizuální působení. Jak řekl malíř Balthus, další umělecký blíženec Jiřího Štourače: „Slova by neměla narušit ticho malby.“ Tak tedy – **silentium**. Pokud však budete chtít poznat autora nevšedních maleb blíže, přijďte do Podhoráckého muzea v neděli **22. 3. v 15 hodin**, kdy vás výstavou provede samotný malíř a kurátorka této expozice.

U JARNÍCH POTOKŮ – TIPY NA VÝLET

Vladimír Vecheta

TURISTICKÉ INFORMAČNÍ CENTRUM TIŠNOV

Čím výše postupujeme na Vysočinu, tím více vody potkáváme. Navzdory tomu, že voda přece teče a hromadí se „dole“, v naší krajině Tišnovska se sice městem valí vody řeky Svratky, pravé bohatství vodních zdrojů a potoků nejvíce nacházíme tam, kde pramení. A o letošní zimě, nakolik šetřila sněhem, se dá říct, že jí deštivé počasí nadělilo do této potoční pramenné sítě vody dostatek. Alespoň tak, aby se naplnily studánky a plným proudem se rozhučely nečetné, ale o to malebnější peřeje a vodopády. Tak se vydejme tam, kde jarní voda nejvíce čaruje.

Za studánkami Nedvědicka

Výchozí a cílové místo:
Nedvědice, nádraží ČD

Oblíbenou jarní procházku k bílým kobercům bledulí v údolí Chlébského potoka můžeme tentokrát obohatit zastávkou u řady zdejších pramenů. A že jich tu na krátké trase najdeme nejméně sedm! **Nedvědice**, stejně jako dříve Tišnov, žila pověstí klimatických lázní a jako takové se městečko podnes může honosit i více jak stoletými studánkami, které pamatují dobu, kdy patřily k oblíbeným cílům korza lázeňských hostů.

Tu nejbližší najdeme hned u nedvědického vlakového nádraží pod železničním přejezdem. **Císařská studánka** *(49.4541111N, 16.3332389E)* byla upravena už v roce 1879 jak jinak než na počest císaře Františka Josefa I. k příležitosti jeho stříbrné svatby s císařovnou Sissi. Na rozcestí u restaurace Pod Pernštejnem se pak můžeme vydat třemi různými směry.

Cestou po silnici ve směru do údolí pod hrad Pernštejn potkáme u parkoviště za železničním viaduktem 50 m od odpočívadla naučné stezky „Okolím Pernštejna“ na pravém břehu řeky Nedvědičky malý **pramen Cvrkánek** *(49.4507000N, 16.3224056E)*. Jak název napovídá, teče málo, ale teče stále. To dále po silnici na konci osady Pernštejn u vyústění „zadní“ Pivovarské cesty z hradu prýští mohutným proudem známý pramen zvaný **Korejtko** *(49.4494892N, 16.3099814E)*. Krásná zděná stavba napajedla je zásobována vodou hadicí z pramene na opačném

Studánka Korejtko.

břehu řeky, a je tak studánkou, do níž teče voda „mostem“ přes vodu.

Prakticky zapomenutým pramenem, z jehož kamenné podoby však prýští sama historie, je **Habrovská studánka** *(49.4585781N, 16.3216869E)*. Objevíme ji u lesní cesty za bývalými mramorovými lomy 500 metrů v údolí proti proudu na kaskády bohatého Žlebského potoka.

A nakonec ta cesta do Chlébského. Zelená turistická značka nás dovede po břehu řeky Svratky nejprve k další starobylé **Studánce Slovance** *(49.4648453N, 16.3332064E)*. Malebná kamenická úprava dala prameni vzhled už v roce 1835 a občerstvuje kolemjdoucí dodnes. Poslední dva prameny najdeme až v samotné rezervaci údolí Chlébského potoka, když se necháme vést naučnou stezkou. **Tábornická studánka** *(49.4701861N, 16.3764053E)* byla upravena loni, ale vodu z ní braly už víc jak 40 let tábory na loukách nad ní. To **Studánka Junácká** *(49.4735147N, 16.3803328E)* o kus dál na druhém břehu potoka pamatuje už lepší časy. Postavili ji skauti v létě v roce 1970, dnes už se dost ztrácí v houštinách i díky horší přístupnosti. Konečně, že se na cestě zpátky máte pokochat krásou této jedinečné rezervace, snad není třeba ani psát.

Tábornická studánka.

Junácká studánka.

Vodní taje Lažánecko-heroltického krasu

Výchozí a cílové místo: **Maršov**

Rozsáhlé deblínské lesy chrání hluboká údolí Pejškovského a Maršovského potoka a vedle četných tajemství živé přírody skrývají pod povrchem často ještě neprozkoumaná zákoutí podzemních prostor vyhloubených vodou ve vápencích. V malém okruhu okolo **Maršova** najdeme vedle studánek ponory i vývěry podzemních potoků, jezero a nechybí ani vodopády. Celý okruh je možné objet i na kole.

Červená turistická značka z Maršova ve směru do polesí Pravková nás dovede k první **Fořtově studánce** *(49.2959667N, 16.3614000E)*. Kamenný pramen v dřevěném domečku upravily Lesy města Brna, které spravují rozsáhlé polesí. Od nedalekého rozcestí se můžeme nechat vést zelenou značkou okolo hory Slunná až do Pejškovského žlebu, kde nás čeká nejmalebnější **studánka U sovy** *(49.3027992N, 16.3918992E)*. Voda proudí z kamenné věžičky strážené sochou sovy jako občerstvení všem přátelům lesa.

To už se dostáváme na území Lažánecko-heroltického krasu, kde si s námi voda hraje tak trochu na schovávanou. Když pokračujeme podle potoka až k rozcestí Pod Dřínovu u Heroltic, proudí tu do řečiště pod dřevěným altánkem silný proud vody – **Heroltická vyvěračka** *(49.3048539N, 16.4082078E)*. Jeskynní potok si tu našel pod skalní stěnou okno, kterým se vrací ze své podzemní pouti až z Lažánek. Tato „speleostudánka“ má svou obdobu ještě o něco výše nad údolím Maršovského potoka. Vrátíme-li se proti jeho proudu Maršovským a posléze Lažáneckým žle-

Studánka U sovy.

bem, ve stráni nad pravým břehem potoka vyvěrá krasový pramen **Vinšova vyvěračka** *(49.2929092N, 16.3852467E)*. I zde jde o vývěr podzemního potoka, který se propadá do jeskyní u lažáneckého hřiště. Vyvěračka pojmenovaná po badateli Ing. Vinšovi je vstupem do propasťovité jeskyně naplněné vodou, zatím prozkoumané jen do hloubky 14 m.

Nad rozcestím žlebů pod Lažánkami se šklebí na úpatí stráně další otvor s vývěrem vody, ale jde jen o lidské dílo – **štolu**, která měla odvodňovat nedaleký kaolínový lom. Do 500 m vzdáleného lomu však nikdy prokopána nebyla, a proto jsme nyní bohatší o **kaolínové jezírko**, které jámu bývalého lomu vyplňuje. Ještě než se okolo něj vrátíme do Maršova, u hřiště vedle bývalé vápenky zkuste najít **Lažánecký závrt** *(49.2856167N, 16.3765289E)*, jedno z míst, kudy mizí krasové vody do podzemí.

Korunou putování okolím Maršova může být návštěva **Maršovských vodopádů** *(49.2717467N, 16.3574828E)*. To je ovšem nutné vydat se k jihu směrem na Šmelcovnu. Za rozcestím ve směru na Hálův mlýn překonává silnice údolí Salašského potoka a přímo pod mostem padá voda přes 3,5 m vysoký skalní převis. Pod převisem je skrytá malá jeskyně, a protože jsme v krasové oblasti, po pár metrech pod vodopádem potok mizí. Je-li vody více, pokračuje údolím přes další skalní stupně, ale v únoru 2020 bylo údolí směrem k Bílému potoku dále suché.

Vodopády východní Vysočiny

Mohutné alpské vodopády u nás můžeme čekat stěží, ale unikátní geologická stavba a tektonika území učinily z Tišnovska oblast s nejčetnějšími vodopády na Vysočině. Zejména Nedvědická hornatina nad hlubokými údolími řek Svratky a Loučky staví díky tvrdším horninám do cesty stékající vodě řadu skalních prahů, které vytváří sice drobné, leč malebné peřeje, kaskády a vodopády. A když mráz přizdobí stékající stružky krustou ledových záclon, i sebemenší vodopádek nabyde mohutnosti horských rozměrů. V tišnovském okolí najdeme nejméně deset roklí ozdobených v čase dostatku vody závoji vodopádů. Tak doporučíme aspoň některé z těch přístupnějších.

Trenckova rokle

(49.4061694N, 16.2651342E)

Synonymem vodopádů na Tišnovsku je právě toto místo. Malý bezejmenný potok mířící do skalnatého údolí Loučky u Drahonína protéká ojedinělou divokou a příkrou skalní soutěskou a tvoří zde tři stupně kaskád a vodopádů, z nichž nejvyšší má 4 metry. K vodopádům se (shora) dostaneme z Drahonína neznačenou cestou nebo zdola od červené turistické značky z rozcestí Trenckova rokle. Protože jde o velmi odlehlé místo a přístup je značně krkolomný, doporučujeme maximální obezřetnost, i když rizika zde jednoznačně vyváží jedinečná krása.

Víckovský vodopád

(49.3959150N, 16.2672075E)

Kdo zvolí nedaleký, ale pohodlněji dostupný Víckovský vodopád, ať se vydá z návsi Víckova klesající lesní cestou podél stejnojmenného potoka. Po 300 metrech se na mýtině potok vzdálí od cesty, a právě v místech ohybu je pěkný kaskádovitý 4,5 m vysoký vodopád. Do rokle a na vodní proud je ale výhled pouze shora. Na Mapy.cz je ovšem označen na nesprávném místě.

Bělečská peřej

(49.4280400N, 16.3752669E)

Levostranný přítok Svratky Křeptovský potok míří k soutoku u Prudké pod

Bělečská peřej.

Blahoňovský vodopád.

Sokolí skálou ze západních svahů Sýkoře. Na dolním konci Bělče pod poslední samotou překonává výrazný skalní blok, na kterém tvoří kaskádu zakončenou vodopádem. Kolem potoka a vodopádu vede silnice z Doubravníku do Bělče, odkud je od parkovací plochy v zátočině vodopád velmi snadno viditelný i přístupný.

Blahoňovský vodopád

(49.3332958N, 16.3201594E)

Že i malý potůček umí velké vodní divy, ukazuje drobný potok tekoucí z Blahoňova do údolí Blahoňůvky. Pod obcí vstupuje do hluboké rokle, která je na konci přehrazena velkým balvanem skalního prahu. Přes ten přepadá potok do 2,5 m hloubky a zimní počasí mění tento závoj v ledovou záclonu. Že si i tento potůček umí zařádit, o tom svědčí hluboká tůň pod skálou, vyhloubená přívalovými vodami. K vodopádu se dostaneme, když z horního (!) konce Blahoňova od zemědělských staveb sledujeme lesní cestu po levém břehu potoka.

Ujčovský vodopád

(49.4887239N, 16.3254867E)

Za nejvyšším vodopádem Nedvědické hornatiny se musíme vydat až do Ujčova. Strmé svahy údolí Svratky skýtají ideální spád i pro malé potoky a jeden takový vtéká do vesnice na jejím horním konci nedaleko Penzionu Zubr. 500 m proti proudu uvidíme téct bílou stružku přes nejvýraznější skalní stěnu v korytě, kde vytváří vícestupňový vodopád o celkové výšce 9 m. Přímo k němu se dostaneme pěšinou od lesní cesty.

Foto: Vladimír Vecheta

Zdroje a další inspirace:
Ubývá míst, kam chodívala pro vodu... Atlas studánek na Tišnovsku (MAS Brána Vysočiny)
www.estudanky.eu
www.vodopady.info

30. VÝROČÍ OBNOVENÍ SOKOLA

Silvie Pavlíčková

„VŠEM SOKOLŮM! Již jsme informovali o tom, že znovu vzniká Čs. obec sokolská. Neuvedli jsme ovšem, kam se mohou zájemci obrátit. Tuto chybu chceme napravit. Sokolové se mohou hlásit na adresách…“ Těmito slovy vybízel sokoly inzerát publikovaný 2. prosince 1989 v deníku Svobodné slovo. Sokolové se měli hlásit na adresy ses. Evaldové a br. Jandáska. Zmiňovaní dva společně s bratry Uhrem, Petrákem, Sejkem a sestrami Čížkovou a Gurskou byli v prosinci na sjezdu pražských žup ve velkém sále městské knihovny zvoleni členy přípravného výboru prvního sjezdu. Sjezd nemohl být obnovující, protože ČOS byla za minulého režimu zrušena, ale ustanovující – musely se schválit stanovy, aby Sokol získal právní statut. Tento první ustanovující sjezd, který dnes považujeme za začátek sokolské činnosti po sametové revoluci, se konal 7. ledna 1990 na pražském výstavišti, tehdy ještě stále s názvem Park kultury a oddechu Julia Fučíka.

Takto informuje o obnovení Sokola na svých stránkách česká obec sokolská: V Tišnově se obnovení Sokola začala věnovat skupina kolem bratra Antonína Jeřábka. Základem členstva se staly oddíly zdravotní a rekreační tělesné výchovy, které působily pod ČSTV. Jednota Sokol Tišnov byla v ČOS zaregistrována v r. 1992. Dalších téměř 9 let probíhala jednání o navrácení sokolského majetku vč. sokolovny, ale to už je jiná kapitola.

Naše sokolská jednota se k oslavě tohoto výročí připojila uspořádáním sokolské akademie v neděli 9. 2. 2020. Zároveň jsme oslavili 90 let od otevření sokolovny po požáru v r. 1929. A také 110. výročí od uskutečnění sokolského krajského sletu v Tišnově. Slet byl dvoudenní. Odehrával se v sokolovně a na původním hřišti za sokolovnou, které bylo pro slet vybaveno elektrickým osvětlením a bylo na něm vyznačeno 600 značek. Pro slet byly postaveny tribuny, ve školách byl zajištěn nocleh pro cvičence. Ženy sokolky vařily pro všechny v kuchyni ve staré sokolovně (zde je nyní Fit centrum). Byla to sláva veliká, patronaci nad sletem přijala okresní rada a tehdejší starosta města dr. Seyfert, který vítal přijíždějící sokoly. K tomu po tři dny vyhrávala Kmochova kapela.

Naše akademie byla mnohem prostší. Zúčastnilo se jí celkem 260 cvičenců z naší jednoty a z jednoty Sokol Lomnička. V hale SSK probíhal od 14 hodin pestrý program vystoupení všech oddílů. Po slavnostním nástupu a úvodním slově nastoupili lukostřelci se svým uměním. Ukázky ze cvičení a tréninků byly pro odlehčení střídány písničkami z pohádky Princové jsou na draka v provedení Karasova divadla. Na ploše se střídala cvičení dětí se cvičením seniorů a dospělých a na všech byla vidět radost z pohybu a nadšení. Karatisté předvedli své bojové umění i ukázku zápasu. Vrcholem představení bylo vystoupení dvou děvčat na zavěšené obruči a také silová gymnastika, kterou předvedli členové gymnastiky dospělých a spolu s hosty z TJ Sokol Lomnička. Na ploše cvičily celé rodiny a našly se i takové sokolky, které přišly do sokolovny o berlích. Berle odložily v šatně a pak zacvičily tři skladby bez jediného zaváhání. Z toho je vidět, jak jsou sokolové odolní a oddaní. Snažme se nést myšlenku Sokola i dále, neb ona tvoří poklad života jednoty, ona neklame, ona prosta jsouc ve své vznešenosti jako písnička lidová bude povždy teplem své prostoty hřáti srdce schopná vnímati krásu a povinnost! Nezná osobních a politických bojů, nezná okřídlených hesel třídního zápasu a volajíc k sobě všechny duše dobré vůle dává kvésti květu nejkrásnějšímu, lásce k vlasti a národu. (z valné hromady v r. 1910)

SOKOL = **S**port – **O**bčanství – **K**omunita – **O**sobnost – **L**askavost

Foto: ukázky sestav z akademie, archiv T. J. Sokol Tišnov

Dopřejte si jarní očistu organizmu

Na pravidelnou jarní očistu nedá spousta lidí dopustit. Pomáhá totiž tělu zbavit se škodlivých látek, které se v něm usadily. Díky očistě organizmu pocítíte větší množství energie a pomůže vám překonat únavu. Správná detoxikace také přispěje k posílení imunity. Dopřejte si očistu na jaře i vy – máme pro vás několik tipů přímo z tišnovského výrobního areálu VITARu!

MaxiVita Očista jater

Podpořte trávení a činnost jater podílejících se na očistě organizmu extraktem z ostropestřce mariánského obsaženém v tabletách, nebo šumivých tabletách MaxiVita. Játra jsou důležitý orgán, který se významně podílí na odvádění toxických látek z těla. Jejich správná funkce je důležitá pro celkový stav organizmu.

MaxiVita Chlorella

Dopřejte tělu za pomoci chlorelly účinnou detoxikaci, která vám přinese více energie a vitality a zbaví tělo toxických látek. Chlorella je v tabletách obsažena v extra vysoké dávce a výborně vstřebatelné formě.

Revital Očista těla

Také rostlinný extrakt z aloe vera pomáhá tělu dostat toxické látky z vašeho organizmu. Tento extrakt je bohatou směsí prospěšných látek, mezi nimiž jsou i antioxidanty, a usnadňuje detoxikační procesy. Aloe vera má pozitivní vliv na trávení a lze užívat i při žaludečních obtížích. Šumivé tablety s příchutí citronu obsahují i zdraví prospěšnou vlákninu.

Všechny produkty koupíte za zvýhodněné ceny v podnikové prodejně na vrátnici výrobního závodu VITARu v Tišnově.

VITAR, s. r. o. Výrobní závod Tišnov
TEL.: +420 **549 121 811,** www.**vitar**.cz

TIŠNOVSKÉ NOVINY

březen 2020

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
ne	po	út	st	čt	pá	so	ne	po	út	st	čt	pá	so	ne	po

Stezka hrdelního práva – kaple smíření sv. Dismase lotra na Klucanině, foto: Josef Permedla

17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
út	st	čt	pá	so	ne	po	út	st	čt	pá	so	ne	po	út

Červený mlýn
RESTAURACE, HOTEL, WELLNESS, PIVOVAR

jarní cyklus ČTVRTKY na Červeném mlýně v Tišnově

S PŘEDNÁŠKAMI

5.3. 18.00
Feng-šuej – Rok Kovové Krysy 2020
Horoskopy, negativní sektory v r. 2020, symboly pro štěstí, zdraví, prosperitu.
Ing. JIŘÍ ŠMIKMÁTOR

12.3. 18.00
Jak zůstat zdravý a omládnout
Podložené výzkumy s rychlým kontrolním laboratorním testem v zahraničí. Imunita, výživa, vylučování, kůže. IVA SMUTNÁ

19.3. 18.00
Královská integrální jóga a její poslání
Osmidílná stezka rádžajógy vedoucí k poznání i zdraví.
RNDr. JANA KOUDELOVÁ

26.3. 18.00
Poskytnutí první pomoci pro děti i dospělé
Přednáška a praktické ukázky.
Bc. ONDŘEJ ŠTĚPÁNEK, FILIP ŠTĚPÁNEK – HZS JMK

2.4. 18.00
Cestování se sládkem aneb s pivovarem kolem světa
1. část – Trocha pivovarské historie aneb jak se začalo pivo vařiti a piti.
2. část – Pivovar nebo chemička? Aneb pivo ve zdraví a kráse.
MARTIN VRBA – sládek a cestovatel

16.4. 18.00
Feng-šuej Škola tvaru a forem
Aplikace pro stavbu domu, význam vstupu do domu, energie krajiny, rozmístění nábytku.
Ing. JIŘÍ ŠMIKMÁTOR

23.4. 18.00
Cestování se sládkem aneb s pivovarem kolem světa
1. část – Sládkem se člověk nestane, ale narodí aneb jak to všechno začalo.
2. část – Z Itálie do Ruska aneb pivo, víno, vodka, guláš, špagety a šalík.
MARTIN VRBA – sládek a cestovatel

30.4. 18.00
Feng-šuej – Systém 5 elementů
Charakteristika 5 živlových praforem, vliv na vztahy, zdraví, mnoho různých aplikací v denním životě. Ing. JIŘÍ ŠMIKMÁTOR

7.5. 18.00
Cestování se sládkem aneb s pivovarem kolem světa
1. část – Hedvábná stezka aneb na velbloudu karakumskou pouští v Turkmenistánu
2. část – Templářské tajemství aneb krásy a úsměvy Sýrie ve válečném konfliktu.
MARTIN VRBA – sládek a cestovatel

14.5. 18.00
Feng-šuej a Firemní logo
Význam loga, ukázky dobrých a špatných řešení pro firmy, podnikatele...
Ing. JIŘÍ ŠMIKMÁTOR

Každý účastník přednášky obdrží 10% slevu do WELLNESS na veškeré procedury. Koná se v salónku hotelu. Vstupné 100 Kč.

BÝT VŽDY O KROK NAPŘED

Ochránit vás před civilizačními chorobami nedokážeme. Peníze vyplacené z pojištění vám však umožní soustředit se na úspěšnou léčbu a vyřeší finanční problémy spojené s diagnózou. Allianz ŽIVOT jako jediné životní pojištění nabízí nejen komplexní krytí většiny závažných onemocnění, ale i specializované krytí PRO boj s rakovinou.

Ne náhodou se pojištění Allianz ŽIVOT stalo počtvrté za sebou nejlepším Finančním produktem roku 2019 a celkově již od doby svého uvedení na trh získalo mnoho cen. Je Pojišťovacím inovátorem v rámci Ceny Hospodářských novin a první místo si odneslo ve svých kategoriích i ze soutěží Pojišťovna roku, Nejlepší pojišťovna roku a Zlatá koruna. Proč?

Klienti i odborné poroty oceňují například jeho volitelnou investiční složku, která ale ve smlouvě vůbec nemusí být. Populární je také tím, že je velmi příznivé k lidem, kteří se starají o své zdraví a díky tomu pak mají slevu. Kromě toho nabízí férový přístup, neboť cenu za každou část pojistné ochrany znají lidé samostatně a pojišťovna jim ji nemění po celou dobu, co jsou pojištěni. Neplatí rovněž žádné skryté poplatky. A zatímco běžné produkty vyplatí peníze pouze na počátku při diagnóze, pojištění PRO boj s rakovinou pokračuje ve výplatě dále dle náročnosti léčby. V případě závažnější léčby je vyplaceno více peněz a přitom cena pojištění je nižší než u běžných produktů.

Chcete vědět více?
Obraťte se na nás!
Jan Slovák, 725 876 319
Kateřina Mičánková, 721 771 641
Allianz pojišťovna, a. s., pobočka Tišnov
Brněnská 3, 666 01 Tišnov

Allianz

VESELÝ BŘEZEN VE VYHŘÁTÉM ORATORU

Petra Oratorová

1. 3. 2020 v 17.00 hodin
Zahajujeme jarní hudební sezónu s cimbálem Frída, Kačka a Marcela
Tři hudebnice z cimbálového kroužku ZŠ a MŠ Pražská Znojmo vás zahřejí a rozveselí známými písničkami, které si můžete zazpívat spolu s nimi. II. stupeň: Frída Oratorová, I. stupeň Kateřina Čírtková, hudební pedagožka: Marcela Přibylová.

8. 3. 2020 v 17.00 hodin
MDŽ – Jiří Helán, večírek v retrostylu
Přijďte oslavit Mezinárodní den žen s lidovkami a písničkami, které všichni znáte a zazpíváte si spolu s Jirkou. Foto na FB.

15. 3. 2020 v 17.00 hodin
Dooušek
Název Dooušek je kalambúr (doušek, do oušek, douška). Muzika kapely je vystavěná na kvalitním textovém základu od uznávaných i dosud neobjevených básníků. Autorem většiny písní je kytarista kapely Jirka Vrba.
Hrají ve složení: Marie Vrbová – zpěv, Radek Přibyl – tenor saxofon, příčná flétna, Pavel Jaroš – bicí, Jirka Vrba – el. kytara, Pavel Horák – el. kontrabas.
Letmo něco z historie: Společné muzikantské počiny členů kapely se začaly v Brně a prolínají se u basisty a kapelníka Pavla Horáka, kdy spolu s Marií a Jirkou Vrbovými od studentských let (1992) hrávali v několika projektech.

22. 3. 2020 v 17.00 hodin
Klára Veselá – šanson
Zpěvačka, písničkářka a akordeonistka. Klára zpívá a hraje s radostí, energií a vášní, kterou dokáže rychle proměnit v procítěné hudební plochy. Inspiruje se rytmikou argentinského tanga a je ovlivněna francouzskými valčíky i italským akordeonovým jazzem. To vše, aby bylo blízké srdci domácího posluchače. Zazní písně z nově připravovaného CD Hladina.

29. 3. 2020 v 17.00 hodin
Zábavný večer nejkrásnějších operních melodií
Andrej Beneš – operní zpěvák národního divadla v Praze, pedagog na mezinárodní konzervatoři Praha, František Fiala – dirigent, hudební skladatel, pedagog pražské HAMU, Lucie Laubová – zpěvačka a laureátka pěvecké soutěže v Bari Itálie.

Zažijete operu, divadlo a spoustu nečekaných překvapení, definitivně také legraci.

Tišnovské trhy 2020

každou sobotu od 11. 4. do 7. 11. 2020
náměstí Míru v Tišnově, od 8 do 11 hodin

V rámci trhů se uskuteční:
- **5. 4.** **Velikonoční trhová slavnost** (neděle 10–13.30 hod.)
- **11. 4.** **Tišnovské velikonoční trhy** (zahájení trhů)
- **23. 5.** **Tišnovské trhy + Bleší trhy**
- **5. 9.** **Tišnovské trhy** na chodníčku pod radnicí (historická vozidla)
- **12. 9.** **Tišnovské trhy + Bleší trhy**
- **26. 9.** **Svatováclavské hody** (Tišnovské trhy se nekonají)
- **7. 11.** **Tišnovské trhy** (ukončení trhů)
- **28. 11.** **Tišnovské adventní trhy**
- **29. 11.** **Adventní trhová slavnost**

Aktuální nabídka a informace na http://www.tisnov.cz/aktualni-nabidka

Pořadatelem Tišnovských trhů je město Tišnov. Trhové slavnosti připravuje Městské kulturní středisko Tišnov ve spolupráci s místními příspěvkovými a neziskovými organizacemi.
Na organizaci Bleších trhů se podílí spolek Za sebevědomé Tišnovsko.

Hasiči a sběr kovového šrotu po třetí

Tomáš Hudec, starosta sboru

Vážení a milí čtenáři Tišnovských novin, v minulých letech jsme si řekli, že bychom rádi obnovili u nás v Tišnově sběr železného šrotu. To se nám podařilo, a my jsme vám loni pomohli zbavit se starého železa o celkové hmotnosti cca 2,8 t. Letos bychom v této započaté tradici rádi pokračovali a pomohli vám s odvozem kovového šrotu. Sběr železného šrotu se tedy uskuteční v sobotu **16. 5. 2020**. Bližší informace budou v příštím vydání Tišnovských novin.

HÁJEK-HAJÁNKY

Ladislav Kotouček

Vesnice Hájek-Hajánky, místní část města Tišnova, leží asi 5 km na severovýchod od města. Ke dvěma osadám přináleží i statky na planině Stanoviska. Dle matriky obce z roku 2018 v Hajánkách žije trvale 67 obyvatel a v Hájku 47. Tedy celkem 114 obyvatel.

Cyklozávod Hajánecké kolečko. *Foto: Zita Nejezová*

Historie Hájku a Hajánek

První známá doložená zmínka o našem Hájku pochází z roku 1358 ve tvaru Hagyek v Zemských deskách brněnských, kdy ves koupil Mikuláš z Heroltic. Po roce 1539 se ves počítá mezi majetky kláštera Porta coeli. V josefinském mezidobí střídalo její držení několik svobodných pánů. Po roce 1820 bylo připravováno založení nové vsi rozparcelováním pozemků katastru vsi Hájek. Sama osada vznikla ve 2. pol. 19. stol., tehdy byla nazývána Friedrichsau (česky Bedřichov). Od roku 1861 byly osady opět klášterním majetkem až do pozemkové reformy na začátku 20. stol. Osamostatnění vsi Hájek přinesl i mladší osadě nový český název **Hajánky**. V roce 1980 pak byly obě osady integrovány pod správu města Tišnova.

Současnost

V současné době zde funguje sedmičlenný **osadní výbor**, který byl založen v roce 2009 (neoficiálně), oficiálně schválen zastupitelstvem po volbách roku 2010. Od té doby se zde udály velké změny, které jsou znát, a to ve prospěch místních obyvatel. Došlo na rozšíření místní komunikace v obci a proběhlo prodloužení veřejného osvětlení z Hajánek do Hájku. Bylo zrealizováno zatrubnění části vodoteče za účelem odvodu povrchových vod pod kulturním domem s budoucím využitím tohoto prostoru jako točny pro autobusy. Došlo k vybudování dětského hřiště v Hajánkách a proběhla oprava kulturního domu. Byla zrealizována přeložka ovládacího kabelu k místnímu vodojemu s výměnou části potrubí. Po mnoha letech bylo obnoveno dnes již automatické zvonění v hajánské kapličce a postupně dochází k revitalizaci třešňové aleje na Stanoviskách.

Znak a vlajka

Osada Hájek-Hajánky má i svůj znak a vlajku, na které jsme právem pyšní. Do znaku jsou zapracovány symboly z bývalé pečeti obce. Tvoří jej v levé dolní části zlatá hvězda (atribut Panny Marie, patronky zdejší kapličky) a heraldicky vpravo šikmo zobrazená stříbrná radlice, která vyjadřuje dřívější převážně zemědělskou obživu místních obyvatel. Obojí je umístěno v zeleném poli, což symbolizuje barvu hájů a hájků. V horní polovině je využitá část znaku města Tišnova, tedy v modrém poli horní polovina zlatého dvouocasého nekorunovaného lva, který zbývající atributy znaku chrání a drží nad nimi správu – graficky, heraldicky i fakticky.

Vesnička malá, ale přesto velmi aktivní

V naší obci fungují dva spolky. První organizací je **Svaz zahrádkářů Hajánky**, který vznikl v roce 1977 a v dnešní době se jeho 18 členů stará o zdejší sad sloužící jako genobanka k zachování starých odrůd ovoce, převážně jabloní. ZO ČZS také každoročně pořádá tematické zájezdy a jednou za dva roky výstavu ovoce a zeleniny. Jejich aktivita je znát i při konání jiných akcí.

Druhým je **Spolek Vinohrad**, který se od svého vniku v roce 2011 aktivně stará o kulturní život v obci, snaží se o zachování tradic, ochranu životního prostředí a především pak pracuje s mládeží. Pořádá sportovní a společenské akce a celý rok se věnuje i zdejším seniorům. V současné době má spolek 36 členů z řad místních obyvatel a chalupářů. Mimo jiné provozuje od roku 2018 pohostinství v Hajánkách, které se nachází v prostorách zdejšího kulturního domu. Řada akcí, které spolek pravidelně pořádá, je dlouhá: masopust, besedy Putování s Bromptonem, jarní úklid místních částí, tradiční pálení čarodějnic, Dětský den pro děti a loučení s prázdninami. V podzimních a zimních měsících je to drakiáda, lampionový průvod, maškarní karneval, mikulášská besídka a vánoční setkání občanů u kapličky na Štědrý den. Pravidelně chodí blahopřát seniorům nad 70 let k jejich narozeninám, organizuje spolkové cyklovýlety a jednou z největších akcí, které pořádá společně s Cyklosport Klepárník, je cyklozávod pro děti do 15 roků nazvaný **„Hajánecké kolečko“**, který se koná v krásné přírodě lokality Stanoviska, v nadmořské výšce 485 m n. m.

Vede tudy i turistická trasa, tak se v jarních měsících přijďte sami přesvědčit.

Výstava Svazu zahrádkářů Hajánky. *Foto: Zita Nejezová*

KUŘIMSKÁ NOVÁ VES

David Lacina, starosta obce

Obec **Kuřimská Nová Ves** se nachází 12 km jihozápadně od Tišnova a 9 km severovýchodně od Velké Bíteše v okrese Brno-venkov, náleží pod Jihomoravský kraj. Průměrná nadmořská výška obce činí 457 metrů a její celková katastrální plocha je 327 ha. Samotnou obec tvoří dvě části, Kuřimská Nová Ves, k níž od roku 2002 přináleží i místní část Prosatín. Aktuální počet obyvatel ke dni 1. 1. 2020 je celkem 131, z toho 14 v Prosatíně.

Z historie i současnosti

První písemná zmínka o Kuřimské Nové Vsi je z roku 1364, Prosatín je zmiňován od roku 1390. Obě osady byly součástí panství hradu Deblín, který vlastník panství Ladislav z Boskovic prodal r. 1470 městu Brnu. Toho roku byly obce přiděleny k panství kuřimskému, a tak přišla Nová Ves ke svému přídomku „Kuřimská“, obdobně, jako je tomu u sousedního Jestřabí, na odlišení vsí od obcí tišnovského a pernštejnského panství.

Dominantou Kuřimské Nové Vsi je **kostel sv. Antonína Paduánského** s přilehlým hřbitovem. Byl postaven podle projektu brněnského architekta Jana Šálka v letech 1933–37 z iniciativy věřících z obcí Kuřimská Nová Ves, Kuřimské Jestřabí, Blahoňov a Prosatín, kteří pro ten účel založili i spolek organizující finanční sbírky a kulturní akce, jejichž výnos byl na stavbu tohoto díla.

U kostela rostou dva památné stromy, lípy staré 300 let. Severně od obce je i **přírodní památka Pláně** o rozloze 9,3 ha tvořená skalnatým svahem, kde roste chráněný jalovec obecný a jiná květena. Malebnou přírodu okolí reprezentují především hluboká a skalnatá **údolí potoků Halda, Libochůvka a Blahoňůvka**, která obec obklopují ze tří stran a po desítky let jsou rájem brněnských trampů, skautů a všech milovníků turistiky v romantické přírodě. Proslulým místem táborů i zastávkou cyklistů i turistů je dnes výletní hospoda Ranč u Bizona v osadě Kutiny na soutoku Haldy a Libochůvky. Nedaleko obce najdeme i ubytovací Penzion Slunečnice.

Aniž to dnešní návštěvník tuší, jsou stávající stavby památníkem na dobu II. světové války, kdy v rozestavěných tunelech nedokončené železniční trati Tišnov–Žďár fungovala **podzemní továrna Diana** na výrobu křídel na letadla Messerschmitt pro německou armádu. Stopy po činnosti továrny nesmazalo ani 75 let, zejména jsou dodnes využívány obslužné a ubytovací budovy tehdejších dělníků, které nyní slouží rekreaci a cestovnímu ruchu.

Interiér kostela sv. Antonína Paduánského. *Foto: archiv obce*

Moderní obec

Za poslední roky se v Kuřimské Nové Vsi vybudovalo **dětské hřiště**, které přivítali zejména rodiče s malými dětmi. Investice byly dále vloženy do **sportovního areálu**, proběhla rekonstrukce multifunkčního hřiště, realizovaly se i terénní úpravy u obecního úřadu. Nově byla podpořena také komunikace s občany v rámci **mobilního rozhlasu**, obyvatelé tak získávají veškeré informace o dění v obci z pohodlí domova. V neposlední řadě obec přešla ze starých pouličních svítidel na nová LED svítidla, tímto krokem byly ušetřeny provozní náklady na veřejné osvětlení.

Pro chvíle aktivního odpočinku lze využít sportovní hřiště s přilehlým areálem, které v letním období ožívá nejrůznějšími společenskými akcemi. Hlavními nositeli kultury je zejména **hasičský sbor**, který právě oslavil 70 let své činnosti, dále **spolek červeného kříže** a v neposlední řadě i obec sama. Během roku za spolupráce SDH je pořádána např. oslava 1. máje, kdy probíhá **výstava zemědělské techniky**. Další významnou akcí konající se vždy v půlce měsíce června je pouť a s ní spojený **Antonínský kros**. Na konci srpna je organizováno pro děti již tradiční rozloučení s prázdninami.

Do budoucnosti se potřebuje obec zaměřit na čištění odpadních vod a na vybudování nového zdroje pitné vody pro obyvatele, zároveň chce nadále pokračovat v kulturních a společenských akcích, které jsou součástí života v obci. Na Vaši návštěvu u nás se těší starosta Ing. David Lacina.

Kuřimská Nová Ves – celkový pohled. *Foto: archiv obce*

CELÝ MŮJ ŽIVOT ZÁVISÍ NA TOM, JAKÉ MÁM KAMARÁDY

CYKLOCESTOVATEL OLDŘICH SOBOTKA

Vladimír Vecheta

„Já jsem měl kamaráda a ten…“ začíná nejednu životní epizodu pan Ing. Oldřich Sobotka. *„Ke všemu, co jsem dělal a dělám, mě přivedli kamarádi. Kamarádi běhali Jizerskou 50, začal jsem s nimi, kamarádi lezli po skalách, začal jsem s nimi, kamarádi lítali na rogalu, zkusil jsem to s nimi. Kamarádi jezdili na kole, tak jsem začal na kole jezdit taky.“*

Oldřich Sobotka se narodil v roce 1947 v Bohunicích a vystudoval na VUT fakultu elektrotechnickou. Život jej obdařil dvěma dcerami a dvěma vnučkami. A spoustou jedinečných zážitků.

Když chce člověk něco zažít, nesmí vědět, co ho čeká…

Jeden z mých největších životních zážitků byl první seskok padákem. To mi bylo 25 let a musel jsem absolvovat půlroční svazarmovský výcvik. Když jsem pak poprvé stál ve dveřích letadla a uviděl tu hloubku pod sebou, instruktor mě musel vyšoupnout ven, jinak bych asi neskočil. Ten strach vystřídaný nádhernou euforií… Vznášíte se ve vzduchu a rozhlížíte se okolo sebe, dopadnete, sbalíte padák a už běžíte k letadlu, abyste si mohl skočit znovu.

Ve 30 letech jsem měl další iniciační zážitek, běžel jsem na tramvaj, kterou jsem doběhl úplně schvácený. Ty seš úplnej dědek, Oldo, jsem si tehdy řekl. A rozhodl se, že si do roka zaběhnu maraton. S kamarádem jsem začal běhat a do roka jsem běžel v Děčíně svůj první maraton. Celkem jsem si zaběhl sedm maratonů a celou řadu kratších závodů. Běhal jsem každé ráno asi tak 10 km a teprve po sprše a snídani jsem šel do práce. Eliminoval jsem tak stres ze zaměstnání.

Do důchodu vyrážím na kole

Ke kolu a dlouhým cestám mě zase přivedl kamarád, který nás jednou přijel navštívit do Göttingenu (cca 600 km), kde jsem pracoval. Přijel na kole. Začalo mi vrtat hlavou, jak to někdo může dokázat. A když to zvládnul Pavel, zkusím to zvládnout taky. Rozhodl jsem se, že až budu v důchodu a tím pádem budu mít víc času, zkusím taky jezdit na kole delší cesty.

31. 3. 2009 jsem šel do důchodu. Koupil jsem si kolo a veškeré vybavení na dlouhé cyklopoutě. 15. 4. 2009 jsem letěl do Palerma s cílem „natěžko“ objet Sicílii. Druhý den v 5.00 ráno jsem poprvé vyjel... Byl to nepopsatelný zážitek, jedu po Sicílii, dojedu si, kam chci, mám pocit absolutní svobody. Akorát jsem na takovou cestu vůbec nebyl trénovaný. Po 55 km jsem padl úplně „mrtvý“ do příkopu a spal až do druhého dne. Nicméně za čtyři týdny jsem ujel 2000 km kolem celé Sicílie a dostal se do takové kondice, jakou jsem v životě neměl. A co hlavního, úplně jsem tomuto způsobu cestování propadl. Ta volnost, že dojedete, kam chcete, prohlédnete si, co chcete, spíte, kde chcete… Řešíte jen existenciální věci: kolik mám ještě jídla, kde si nakoupím, jestli mám dost vody, kde budu spát (v kempu či na divoko). Kocháte se rozmanitou krajinou, fotografujete, navštěvujete památky, setkáváte se s lidmi, máte intenzivní pocit života.

Přejezd přes Himálaje. *Foto: archiv Oldřicha Sobotky*

Téhož roku jsem v srpnu letěl s cestovkou na „Přejezd Himálaje na kole“. Tam jsem se taky poprvé a snad i naposledy bál o život. Jeli jsme přes průsmyk Baralacha la (5 000 m), když začalo sněžit. Čekal nás ještě sjezd asi 30 km do 4 300 m, sněžilo čím dál víc a na silnici začaly ze skal padat sněhové lavinky. Zastavila se veškerá doprava, okolo nastalo temno a ticho, přes hromady sněhu nesete kolo a říkáte si, že přece takhle nemůžete ujít 30 km. To dostane člověk strach, jestli tam nezmrzne. Tehdy nás zachránili místní Nepálci, ke kterým jsme se schovali do jejich velkého stanu u silnice (Tea Tentu). Dali nám čaj, horkou polévku a nakrmili nás. Nakonec vytáhli i matrace a mohli jsme u nich i přespat. Druhý den ráno bylo slunečno, vedoucí zájezdu nám vysvětlil, jak se jezdí ve sněhu, dali jsme si sedla úplně dolů a dalších 20 km jsme se klouzali do údolí a brzdili nohama.

Rád jezdím sám, ale s manželkou udržujeme pravidelný kontakt. Máme takový rituál – když někam dojedu, dám si panáka, pošlu SMS domů, kam jsem dojel, aby neměla strach, a dám si cigaretu. Než dokouřím, přijde SMS, že manželka je v pořádku. Po každém návratu na mě doma čeká kromě manželky i pečená kachna, další z mnoha rodinných rituálů.

Do dnešního dne jsem v důchodu (za 11 let) absolvoval 28 cest po světě, celkem je to asi 45 tisíc km. Na kole ale jezdím i tady v okolí, třeba do Křižanova a kolem rybníků malebnou Vysočinou. Krásná je i cesta na vírskou přehradu. Výborné východisko pro cyklovýlety je třeba i Lucký vrch. Krásných míst pro cyklovýlety je u nás mnoho.

A recept na šťastný důchod? Základem je mít štěstí, zůstat zdravý a mít dobré rodinné zázemí a pochopení manželky. A pak dělat to, co člověka baví. Od dubna do října jsem na kole, listopad až březen chodím každý den do posilovny, v únoru strávím s kamarádem tradiční týden na lyžích v Jizerských horách. Přes zimu mám více volného času, tak trochu píšu (zatím tři knížky) nebo dělám koláže. Upřímně řečeno, takový důchod bych každému přál.

PŘÍSTAV POMOCI

DOMOV PRO SENIORY PŘEDKLÁŠTEŘÍ

Alexandra Foukalová

Vážení čtenáři, rádi bychom vám na následujících řádcích představili Domov pro seniory Předklášteří. Architektonicky výraznou stavbu domova lze jen těžko přehlédnout. Z dálky nebo z leteckého pohledu vypadá budova jako velká loď. To byl i skutečný záměr architekta. Při svém dokončení byla dokonce nominována na cenu „Stavba roku 2002“.

Oficiální název organizace je Domov pro seniory Předklášteří, příspěvková organizace. Dříve zažité spojení „Domov důchodců“ už opravdu nepoužíváme. Domov sídlí v hezkém prostředí na ulici Šikulova v Předklášteří v těsné blízkosti města Tišnov. Jedná se o bezbariérový objekt. Zřizovatelem je Jihomoravský kraj. Byť je domov jedna budova a má jeden název, poskytuje dvě sociální služby. Jedna sociální služba se jmenuje Domov pro seniory a druhá Domov se zvláštním režimem. Obě tyto sociální služby spojuje společný znak, kdy pečují o seniory v nepříznivé sociální situaci, se sníženou soběstačností v základních životních dovednostech, s omezenou schopností sebeobsluhy, kteří potřebují trvalou pomoc jiné osoby a nedokáží ani s pomocí rodiny či pečovatelské služby zůstat ve svém přirozeném prostředí ve svém domě či bytě.

V čem se tedy od sebe obě námi poskytované sociální služby liší?

Domov se zvláštním režimem je určen seniorům, kteří dosáhli věku 55 let a na jejich problémech má velký podíl to, že trpí stařeckou, Alzheimerovou nebo jinou formou demence. Laicky řečeno, v Domově se zvláštním režimem se staráme o „popletené“ seniory, kteří se časově, místně i jinak špatně orientují. Jelikož péče o osoby nemocné demencí (Alzheimerova choroba, stařecká demence apod.) s sebou přináší speciální přístupy, specifické odborné metody a režim, nazývá se služba Domov se zvláštním režimem.

V Domově pro seniory jsou senioři „nepopletení“, kteří dosáhli věku 60 let. Ale i oni potřebují trvalou a náročnou péči a pomoc druhé osoby.

Celková kapacita domova je 84 klientů. Oddělení, kde jsou klienti s demencí, má 32 lůžek – 26 pro ženy a 6 pro muže. Zbývajících 52 lůžek je pro seniory bez demence na službě Domov pro seniory a opět větší část je obsazena ženami. Poskytujeme ubytování většinou na dvoulůžkových pokojích s vlastním sociálním vybavením. Máme také 12 jednolůžkových pokojů, ale pouze na službě Domov pro seniory.

Jak už bylo uvedeno, všichni naši klienti jsou odkázáni na pomoc druhých. Tato jejich potřebnost reflektuje také výši příspěvku na péči, který pobírají. Příspěvek na péči je sociální dávka, kterou vyplácí každý měsíc úřad práce a má potřebnému člověku finančně pomoci k zajištění – nákupu potřebné sociální služby. Český systém státní sociální podpory rozlišuje čtyři stupně příspěvku na péči. Naši klienti pobírají příspěvek na péči převážně ve dvou nejvyšších stupních, tedy třetí, popř. čtvrtý stupeň. O příspěvek na péči se žádá na místně příslušném úřadu práce a lze ho využívat na hrazení sociální služby nejen v pobytovém zařízení, jako je to naše, ale i když senior zůstává v domácím prostředí. Mít tento příspěvek již vyřízený je pro proces přijetí určitě výhodou, ale neznamená to ovšem, že se nezačneme starat o seniora dříve, než mu bude příspěvek na péči přiznán. Pro nás je především důležité, v jak nepříznivé sociální situaci se senior skutečně nachází. Poskytovat sociální službu můžeme seniorovi i zcela bez příspěvku. O ten následně po přijetí pomůže zažádat naše sociální pracovnice.

Je třeba zdůraznit fakt, že žádosti do domova přijímáme pouze od seniorů, jejichž stav již vyžaduje stálou péči a jsou aktuálně naší cílovou skupinou. Pryč je již doba, kdy sociální pracovnice evidovaly všechny žádosti, které do domova přišly a mnohé z nich byly tzv. pojistkou do budoucna na horší časy. I přes tento nový regulační mechanismus se evidence žadatelů stále rozrůstá. Důvodů je několik. Zvyšuje se úroveň zdravotní péče, prodlužuje se délka života, populace stárne, do důchodu se odchází později, a tudíž děti, které se dříve staraly o své rodiče, nyní chodí ještě do práce a živí svoje děti… Ale to už je téma na jinou, sociologickou debatu.

Tolik na úvod o tom, jaké sociální služby se v Domově pro seniory v Předklášteří poskytují. V příštím čísle představíme další podrobnosti ze života seniorů v našem domově. Více se také dovíte na našich webových stránkách www.domovpredklasteri.cz.

Domov pro seniory Předklášteří. *Foto: archiv DpS Předklášteří*

Ještě nemáte mobilní rozhlas?

on-line registrace na tisnov.mobilnirozhlas.cz

POSTNÍ ALMUŽNA POMŮŽE DVANÁCTILETÉ KAČENCE

Marta Rémanová

OBLASTNÍ CHARITA TIŠNOV

Sbírka Postní almužna je již po mnoho let spjatá s předvelikonočním obdobím. Začíná na Popeleční středu (letos 26. 2.) nebo 1. neděli postní (1. 3.) a trvá do konce půstu. Během této doby je možné si v kostelích vyzvednout malé papírové pokladničky, tzv. postničky. Do nich pak lidé odkládají prostředky, které ušetří tím, že si odřeknou některý z požitků – třeba svou oblíbenou kávu, sladkosti či zábavu. Na začátku Velikonoc se postničky vrátí zpět do kostelů a výtěžek sbírky je věnován místní Charitě, která jej promění ve viditelnou pomoc.

Sbírka pomůže dvanáctileté Kačence

Výtěžek letošní sbírky jsme se rozhodli věnovat rodině z našeho regionu, která s láskou pečuje o svoji 12letou dceru. Kačka trpí od narození dětskou mozkovou obrnou a je upoutána na invalidní vozík. Má postižené všechny čtyři končetiny, a proto potřebuje celodenní péči a dopomoc v běžných denních činnostech. Aby jejich dceři zůstal zachován alespoň současný zdravotní stav a nedocházelo k zhoršování hybnosti, které by ve svém důsledku vedlo k operaci, je nutné cvičení a rehabilitace pod dohledem zkušeného fyzioterapeuta. Na tu rodiče se svojí dcerou dojíždí každý týden. Dvouhodinové cvičení přijde na 1 700 Kč. Zdravotní pojišťovna tuto rehabilitaci bohužel nehradí.

Každý z nás může pomoci

Postní almužna je sbírkou, která propojuje farnost s místní Charitou, není však určena výhradně pro věřící. Do sbírky se může zapojit každý, kdo cítí, že chce pomoci. Každý, kdo si dokáže odříct cokoliv příjemného, co do jeho života běžně patří, ale zdaleka to není nutností. Samotné odříkání pak dostává o to větší smysl, že dokáže pomoci. Každá malá částka, kterou s dětmi odložíme za nekoupenou čokoládu, kterou ušetříme za odřeknutou kávu či zákusek, je přínosem nejen pro pečující rodinu, ale také pro nás samotné. Umožní nám zhmotnit naše odříkání a přeměnit to dobré, co je v nás, na pomoc konkrétním lidem.

O výsledcích sbírky vás budeme informovat na našich webových a facebookových stránkách.

ROZŠÍŘENÍ SYSTÉMU PRO ODDĚLENÝ SBĚR ODPADŮ

NA TIŠNOVSKU

Miriam Jedličková

TIŠNOVSKO DOBROVOLNÝ SVAZEK OBCÍ

Dobrovolný svazek obcí Tišnovsko podal v únoru 2020 prostřednictvím Operačního programu životního prostředí, z výzvy č. 126, žádost o finanční podporu na projekt s pracovním názvem „BRKO III.“. Projekt řeší nedostatečnou kapacitu kontejnerů a nádob určených ke třídění odpadů ve městě Tišnov a regionu Tišnovska. V případě úspěšného výběru pro financování bude projekt realizován na území obcí Borač, Březina, Dolní Loučky, Doubravník, Horní Loučky, Hradčany, Kaly, Katov, Kuřimská Nová Ves, Lomnice, Lomnička, Maršov, Nedvědice, Olší, Předklášteří, Rašov, Skalička, Synalov, Štěpánovice, Tišnov, Vohančice a Vranov. Celkem se jedná o 21 314 obyvatel.

Některé z obcí se rozhodly zavést svoz tříděných odpadů (papír, plast, bioodpad) formou door-to-door. Některé pouze rozšiřují systému separace odpadů pomocí sběrných hnízd tak, aby se zkrátila docházková vzdálenost i počet obyvatel na jedno separační hnízdo. Dále bude část obcí vybavena velkoobjemovými kontejnery určenými pro svoz biologicky rozložitelného odpadu. Některé obce chtějí pouze rozšířit svůj systém (např. Borač, Dolní Loučky, Březina). Obce Dolní Loučky, Olší a Hradčany chtějí v rámci projektu pořídit také uzavřené kontejnery, které budou využívat pro svoz papíru. Většina obcí neprovozuje vlastní sběrný dvůr a jsou odkázány na služby svozových společností, které organizují mobilní svoz pouze několikrát v roce. Pouze město Tišnov a městys Doubravník mají k dispozici sběrný dvůr. V rámci projektu budou pořízeny i dva kontejnery o objemu 12 m^3, které budou určeny pro všechny obce svazku a budou si je moci pouze zapůjčit, pokud je budou pro mobilní svoz odpadu potřebovat. Jednotlivé nádoby o objemu 120 l až 2 150 l budou označeny polepem, který informuje občany, jaké odpady mohou do dané nádoby odkládat s prvky povinné publicity. Obce, které zavádějí svoz formou door-to-door pomocí 120litrových a 240litrových nádob, chtějí dosáhnout maximálně možného zvýšení míry separace odpadů.

Papír, plast, bioodpad a sklo tvoří více než polovinu obsahu nádob na směsný komunální odpad. Svozem formou door-to-door se snažíme v maximálně možné míře množství tohoto odpadu eliminovat i vzhledem k připravovanému zákazu skládkování neupraveného směsného komunálního odpadu v roce 2030.

EVROPSKÁ UNIE
Evropský fond pro regionální rozvoj
Operační program Životní prostředí

Ministerstvo životního prostředí

STÁTNÍ FOND ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČESKÉ REPUBLIKY

BŘEZNOVÉ KALENDÁRIUM TIŠNOVSKA

Václav Seyfert

1. BŘEZNA – PŘED 295 LETY
Ve čtvrtek 1. března 1725 **vydala abatyše** tišnovského kláštera **Benigna z Deblína protipožární řád** pro Tišnov, který byl reakcí na časté rozsáhlé požáry, přinášející hmotné škody nejen městu, ale i klášteru. Přestože šlo o hluboce nábožensky založenou ženu, konstatovala abatyše ve svém předpisu, že požáry nevznikají z vůle boží, ale z nedbalosti a neopatrnosti obyvatel. Řád stanovil, jakým nářadím mají být vybaveny usedlosti a cechy; u každého domu měla být nádoba s vodou, žebřík a hák na strhávání došků. Díky zvýšeným bezpečnostním opatřením i pevnému řádu při hašení byly následující požáry rozsahem již menší a podařilo se je dříve lokalizovat.

1. BŘEZNA – PŘED 180 LETY
V neděli 1. března 1840 **zahájila v Tišnově úřadování pošta**, a to nejprve jako sběrna dopisů při „Lékárně u nejsvětější Trojice“, která se v té době nacházela v domě č. 70 a lékárníkem v ní byl Georg Johann Holzknecht. Dům byl později známý jako hostinec Na Pernštejně, dnes je tu Café U Palce. Lékárna i s poštou se v roce 1856 přestěhovaly do domu č. 123, v němž je lékárna dodnes. Pošta se od lékárny oddělila až v roce 1902: prvním působištěm samostatné pošty byly prostory hotelu Koruna u současného nádraží.

1. BŘEZNA – PŘED 80 LETY
V pátek 1. března 1940 **bylo zahájeno vyučování v mateřské škole v Katolickém domě** (dnešní Městské kulturní středisko). V době, kdy muži odcházeli na nucené práce do německých továren, musely ženy pracovat pro rodinu doma a vyvstala potřeba organizované péče o nejmenší děti. Opatrovnicí v první tišnovské školce se stala paní Blažena Zelinková, která pobírala měsíční odměnu 200 Kč.

2. BŘEZNA – PŘED 30 LETY
V pátek 2. března 1990 **předal pan Lubomír Hlubinka** z Tišnova **předsedovi Federálního shromáždění Alexandru Dubčekovi** vzácný **dřevoryt T. G. Masaryka** od Maxe Švabinského. Do počátku 2. světové války bylo dílo umístěno v budově československého parlamentu, před příchodem okupačních vojsk se jej podařilo převézt mimo Prahu a do roku 1975 je ukrýval strýc pana Hlubinky v Boskovicích. Před odevzdáním díla předsedovi parlamentu provedl jeho restauraci malíř a grafik Emanuel Ranný.

10. BŘEZNA – PŘED 120 LETY
V sobotu 10. března 1900 **se** v Brně **narodil Alois Kubáček**. V období 1938–49 působil na tišnovském gymnáziu, kde učil češtinu a francouzštinu. 17. května 1945 byl jako zástupce národně socialistické strany zvolen prvním předsedou Národního výboru v městě Tišnově. Tento post zastával do září 1945 a znovu se na něj vrátil po volbách v roce 1946. Poté, co jeho strana ukončila v Tišnově svou činnost, vstoupil do KSČ, takže při poúnorové reorganizaci mu byla v roce 1948 funkce ještě ponechána, ale již pouze do 25. března 1949. Zemřel 20. prosince 1953.

19. BŘEZNA – PŘED 15 LETY
V sobotu 19. března 2005 **byl vyhlášen** na řece Svratce **druhý stupeň povodňové aktivity**. V Tišnově se řeka udržela v korytě, ovšem na Březině zaplavila oblast pod splavem a silnici. Větší škody napáchala Lubě, která zpustošila zahrádkářskou kolonii u cihelny a na cestě do Drásova došlo k takovému zaplavení, že musela být na čas uzavřena tamní silnice.

23. BŘEZNA – PŘED 155 LETY
Ve čtvrtek 23. března 1865 **se narodil Josef Moučka**, pozdější hudební pedagog a autor několika publikací. Maturoval v Brně na klasickém gymnáziu, kde byli jeho přáteli mimo jiné Leoš Janáček či Petr Bezruč, vzdělání si rozšířil na učitelském ústavu v Příboře. Po studiích učil nejprve v Předklášteří, poté v Lomnici u Tišnova, jeho dalšími štacemi byly Moravské Budějovice a Jaroměřice nad Rokytnou. Od roku 1912 byl i školním inspektorem, v roce 1922 se vrátil učit do Brna. Hrál sólově na klavír či housle, navíc byl členem Špatinkova kvarteta, vydal tři zpěvníky lidových i umělých písní a knihu rozprav s Otokarem Březinou. Zemřel 15. září 1937.

28. BŘEZNA – PŘED 125 LETY
Ve čtvrtek 28. března 1895 **byl Tišnov prohlášen za klimatické místo** „se studenými lázněmi na obecním pozemku Rybníčku v Klucanině“. Na tuto skutečnost zareagoval brněnský lékař František Kuthan, který požádal městský výbor o bezplatné přenechání pozemku za účelem zřízení sanatoria a vodoléčebného ústavu. 22. října 1898 mu zastupitelé vyhověli a již v roce 1899 bylo vybudované léčebné zařízení otevřeno.

31. BŘEZNA – PŘED 155 LETY
V pátek 31. března 1865 **zemřel** ve Vídni **JUDr. Jan Dvořáček**, známý obhájce práv českého národa. Narodil se 17. února 1808 v rodině tišnovského řezníka; na rodném domě byla později odhalena jeho pamětní deska a ulice nazvána na jeho počest Dvořáčkovou. Po absolvování gymnázia vystudoval práva na Karlo–Ferdinandově univerzitě v Praze, vzdělával se též ve Lvově a ve Vídni. Profesi začal vykonávat jako suplent soudního řádu ve Vídni, později tu byl advokátem. V roce 1842 byl členem poselstva, které jednalo o uzavření poštovní smlouvy mezi Ruskem a Rakouskem a obdržel ruský Řád svaté Anny. Zapojil se do vlastenecké politiky, během revolučního roku 1848 byl účastníkem Slovanského sjezdu. V zemských volbách byl zvolen do Moravského zemského sněmu, kde působil v období 1848–49. Do politiky se vrátil po obnovení ústavního systému v roce 1861 a jako znovuzvolený poslanec působil v Moravském zemském sněmu až do své smrti. Zastupoval Moravskou národní stranu, tzv. staročeskou.

31. BŘEZNA – PŘED 65 LETY
Ve čtvrtek 31. března 1955 **proběhla kolaudace nového tišnovského vodovodu** ze zdroje na Nivě v Předklášteří. Projekt zpracovala již v roce 1947 firma Káš Brno, o rok později byl schválen a stavba byla zahájena. Současně byla na vodovod připojena obec Železné. Dodavatelem stavební části byla Vodotechna Přerov, strojního zařízení Sigma Hranice. Zdroj sestával ze dvou jímacích a jedné sběrné studny, jeho součástí byla i čerpací stanice. Voda z Nivy byla vedena ocelovým potrubím přes vodojem Čepička do vodovodní sítě.

SOCHAŘ JOSEF BŘENEK, JEHO ŽIVOT A DÍLO

200 LET OD NAROZENÍ TVŮRCE MARIÁNSKÉHO SLOUPU V TIŠNOVĚ

Václav Seyfert

Mezi nejvýraznější dominanty našeho města patří mariánský sloup na Komenského náměstí. V prosincovém čísle Tišnovských novin jste si o něm mohli přečíst v článku farního kronikáře Jana Kose. Ve středu 4. března uplynulo rovných 200 let od narození sochaře Josefa Břenka, což je vhodná příležitost, abychom po nedávné prezentaci jeho stěžejního tišnovského díla tentokrát blíže představili autorův život a některé další slavné práce.

Josef Alois Břenek se narodil v Hranicích na Moravě jako syn soukeníka Karla Břenka a jeho ženy Otýlie, rozené Wetterhammer. Moravský historik Mořic Trapp publikoval z Břenkova mládí pikantní historku: *„Už od raného mládí projevoval svou touhu po sochařství, v osmi letech začal ve volných hodinách po škole vyřezávat křížky k růžencům, které prodával za dva groše, ve dvanácti letech mu někdo za krucifix zaplatil stříbrňák a v šestnácti letech zlatý. To obměkčilo jeho otce, který jej nedal, tak jako své další tři syny, do učení do soukenického krámku, ale poslal jej k sochaři Edelemu.“*

V létech 1837–42 se tedy Josef Břenek učil v sochařské dílně Benedikta Edeleho na tehdejší Ferdinandově ulici v Brně a u svého učitele také bydlel. Následoval zhruba roční pobyt ve Vídni, kde byl Břenek soukromým žákem profesora Františka Bauera. Po návratu zpět bydlel v Křížové ulici na brněnském předměstí, o rok později požádal o udělení měšťanského práva a jeho žádosti bylo vyhověno. Přispěl k tomu i jeho sňatek z června 1844; nevěsta Tereza, dcera obuvnického mistra Jakuba Willmayera, přinesla věnem 400 zlatých, čímž napomohla k finanční zajištěnosti, kterou musel každý žadatel o měšťanství řádně doložit. Břenek v žádosti argumentoval i tím, že hodlá v Brně rozvinout sochařskou živnost, což na předměstí nepovažoval za možné.

Díky značnému množství prací, vázaných na architekturu nově vznikajících staveb, se Břenek stal nejžádanější osobností brněnského sochařství. Jako jediný je například uveden v přehledu moravského umění té doby, který sepsal a v roce 1904 vydal přední kunsthistorik August Prokop. Nejznámější Břenkovy práce ze zdejšího okolí již citoval ve svém článku Jan Kos, doplňme tento výčet o některá díla vytvořená v Brně či vzdálenějších místech. Součástí chrámu sv. Petra a Pavla v Rajhradě jsou Břenkovy sochy sv. biskupa Vojtěcha a sv. poustevníka Vintíře, v rodných Hranicích stojí socha sv. Anny na Masarykově náměstí, v Brně jsou slavné především čtyři monumentální karyatidy při vstupu do Janáčkovy akademie múzických umění (bývalé německé gymnázium).

V posledním období svého života, zřejmě od roku 1872, žil Josef Břenek v Předklášteří v domě č. 1, tedy v proboštství. Zemřel 27. dubna 1878 na vodnatelnost a je pochován na tamním hřbitově při průčelí kostela Nejsvětější Trojice. Jak uvádí náhrobek, leží tu vedle slavného sochaře i jeho syn Josef (*1855), c. k. četař, který padl za vlast 5. září 1878 v bitvě u Doboje při obsazování Bosny a Hercegoviny rakousko-uherskými vojsky. Slavnější byl Břenkův starší syn Antonín (1848–1908), který šel v otcových šlépějích, stal se profesorem sochařství na vídeňské akademii a důsledně pak používal německou podobu svého jména „Anton Brenek“. Vedle dvou synů měl Josef Břenek ještě tři dcery – Terezii (*1852), Sofii (*1854) a Marii (*1857).

Historička umění Pavla Cenková charakterizovala Břenka těmito slovy: *„Od ostatních brněnských sochařů se lišil.*

Náhrobek Josefa Břenka a jeho syna na předklášterském hřbitově.
Foto www.turistika.cz, Isolda1

Břenkovy karyatidy při vstupu do brněnské JAMU. Foto: Radek Linner

Na rozdíl od nich nehledal pravidelný zdroj příjmů v orientaci na klientelu z řad měšťansko-podnikatelských vrstev. Naopak pracoval pro stálý okruh tradičních objednavatelů, mezi něž patřily šlechtické rodiny (zejména rody Serényiů a Mitrovských) a církevní instituce (benediktinské opatství v Rajhradě, klášter v Předklášteří). Vedle toho přijímal drobné zakázky, realizované hlavně pro menší farnosti a obce na moravském venkově. Celý život působil samostatně – jako sochařský mistr nanejvýš s několika pomocníky, neusiloval o vybudování velké kamenosochařské firmy. Profiloval se především jako figuralista, zaměřený na sakrální tvorbu. Zároveň si celý život zachoval širokou univerzalitu své produkce: věnoval se i dekoracím architektury, produkci skulptur v exteriéru, portrétním bustám, drobné plastice či restaurování.“

Publikaci o Josefu Břenkovi vydala v roce 1938 Spořitelna města Tišnova. Napsal ji Karel Krejčí, profesor zdejšího gymnázia, a jmenuje se *„Josef Břenek. Příspěvek k dějinám sochařství 19. století na Tišnovsku“.*

Zdroje:
Brněnští měšťanští sochaři 1. poloviny 19. století. Příspěvky ke slovníku umělců, autorka Pavla Cenková, MU Brno, 2005
„Vkusné a solidní“. Měšťanské sochařství v Brně 1800–1880, disertační práce, autorka Pavla Cenková, MU Brno, 2014
Dvě sochařská jubilea, autor Karel Fic, Tišnovský kulturní zpravodaj 1978, č. 7.–8
Mariánský sloup v Tišnově se opravuje, autor Jan Hájek, Tišnovsko 1984, č. 1
https://encyklopediebrna.cz, heslo Josef Břenek
www.krasnecesko.cz, kapitola Náhrobek Josefa Břenka, Předklášteří

NAPSALI JSME PŘED 50 LETY

3. díl BŘEZEN 1970

Václav Seyfert

Naše listování půl století starým měsíčníkem Naše Tišnovsko, z něhož se časem staly dnešní Tišnovské noviny, dospělo k třetímu pokračování. Takto se psalo v březnu roku 1970…

CHVILKA MEZI DŮCHODCI

Václav Borek si zašel do klubu důchodců a v krátkém článku popsal dojmy ze své návštěvy: *„… Klub je umístěn v domě, kde bývala Ebnerova hospoda Na Slovanech. Od 9. května 1957, kdy klub v Tišnově vznikl, strávilo zde příjemné chvíle oddechu již hodně důchodců… Nyní, když řádí všude chřipková epidemie, návštěvnost v klubu poklesla. A tak ze samosprávy je tu přítomna pouze paní Františka Bílková, hospodářka. V místnosti, kde vládne útulné ovzduší, každý si může podle libosti přečíst noviny a časopisy, či zahrát jednu ze společenských her. Nechybí ani televizor. Nejmladší návštěvnici paní Drápalové je 70 let, nejstarší přítomné paní Smíškové je 92 roků…“*

NA ROZLOUČENOU…

Již ve třetím čísle úvodního ročníku se bohužel objevil i nekrolog, kterým se opět Václav Borek loučil za všechny čtenáře s nedávno zemřelým spoluobčanem, námořníkem a spisovatelem Bedřichem Stožickým: *„Energická tvář s usměvavýma očima, skloněná nad skizzou prvního čísla Našeho Tišnovska – to je má poslední vzpomínka na Bedřicha Stožického. Debatovali jsme o nové podobě našeho kulturního zpravodaje. Hovořil klidně a věcně o tom, jak by mělo Naše Tišnovsko vypadat, aby to nebylo nic suchopárného, a ochotně nabízel redakci spolupráci. Dnes už není mezi námi… Odešel, ale jeho dílo zůstává.“*

STALO SE PŘED 100 LETY

Jan Hájek znovu připojil některé z dávných historek. Zde je jedna z nich: *„Obecní lampář Wenzel Hliněnský si stěžuje slavnému obecnímu ouřadu na zle pošramocenou lucernu na rohu u Panskýho domu. Lucerna byla před čtyřmi léty při krvavé šarvátce od Prajzů prošusovaná a od té doby klempíruje a petrolín z ní uniká. Vyřízení: Lucerna musí být co nejdříve dána do reparace, aby měšťané, když se vrací od Zlatýho jelena, Panskýho domu a jiných šenků, netápali ve tmě, mohli se zretýrovat a našli cestu k domu.“*

Titulní stránka březnového čísla měsíčníku Naše Tišnovsko z roku 1970.

RODNÝ DŮM NEŠŤASTNÉHO PRIMÁTORA JIŘÍKA MYDLÁŘE

Svůj hlavní článek věnoval historik Hájek někdejšímu primátorovi města, kterého na Štědrý den roku 1620 zavraždili polští žoldnéři vracející se z bitvy na Bílé hoře, jak o tom vypovídá i jedno ze sgrafit na radnici. A nejen jeho. Jan Hájek píše: *„Město bylo zpustošeno a vydrancováno a sousedé se skrývali, jak o tom svědčí zlomek zápisu: ‚… a my utečeni i s hovádky svými, dlouhou dobu v našich horách a lesích na Nelepči a na Spáleniskách jsme se ukrývali, zatím co jezevci – lišky – ba i vlci a jiná zvěř z hor vyšli – v příbytcích našich opuštěných po celý ten čas své obydlí měli a v pecích se i líhli…‘“* Autor dále popisuje svoje pátrání po životní pouti tohoto dávného primátora: *„Teprve před několika lety, při pracném pročítání čtyř objemných foliantů knih purkrechtních, obsahujících gruntovní zápisy z let 1500 až 1750, jsem se prokousal k zápisu, který přesně označuje grunt Poláky v lednu roku 1621 vypálený, na kterém provozoval svou poctivou živnost zamordovaný primátor města, Jiřík Mydlář… Je to nyní dům číslo 83… Starým Tišnovákům je známý pod pojmenováním ‚U Zelinků pod javorem.‘“*

RADOSTI A STAROSTI TIŠNOVSKÝCH HÁZENKÁŘŮ

Sportovní stránku tentokrát po hokejistech a fotbalistech zaplnili házenkáři. *„Oddíl provozuje svoji činnost na hřišti na Ostrovci, které je po všech stránkách nevyhovující. V letošním roce byla vytvořena skládka stavebního materiálu na hrací ploše, která je tím zničena… V důsledku toho se uvažuje o přestěhování na hřiště u sokolovny. Abychom mohli pravidelně trénovat, potřebujeme tělocvičnu pro sálové sporty. Tu zatím bohužel město nemá. Doufejme, že se situace zlepší, až bude v Tišnově postavena nová škola, která by měla vyhovující prostory…“* Krytého sportoviště potřebných rozměrů se ovšem házenkáři dočkali teprve v první polovině 80. let, kdy byla vybudována sportovní hala u sokolovny.

O DALŠÍM VE STRUČNOSTI

Medailónek byl věnován geologu Vladimíru Josefu Procházkovi. Karel Fic psal o tišnovských zahrádkářích. Březnová vycházka byla krátká, zvala čtenáře do Předklášteří. Pochváleny byly Závody S. K. Neumanna, které podporovaly finančně či materiálově jak mladé sportovce, tak i přírodovědce. Kino hrálo hned sedmkrát po sobě dodnes populární Světáky, dětem byly pro změnu vnucovány sovětské filmy Koupil jsem tátu a O čem mlčela tajga. V sokolovně se tančilo nejen na plese fotbalistů či při dětském karnevalu, ale také se tu konala Josefská zábava…

Jako vždy nechyběl kreslený vtip Miroslava Pavlíka.

Vzpomínáme

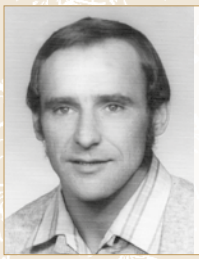

Dne 4. února tomu bylo čtyřicet let, co odešel v tichosti do Boží náruče můj tatínek pan **PAVEL VRZAL**. Kdo jste ho znali, věnujte mu vzpomínku a modlitbu. Syn Pavel s rodinou

„Tolik jsi miloval život a s námi chtěl jsi být, ale osud byl tak krutý a nenechal Tě žít.“
Dne 11. února by se dožil 55 let náš manžel a tatínek pan **ROMAN TITTL** a 5. března uplyne osmý smutný rok, co navždy odešel. Za tichou vzpomínku děkuje žena a děti.

„Odešel, ale zůstává v srdci těch, kteří ho měli rádi.“
Dne 12. února to bylo devět let, co nás navždy opustil náš milovaný manžel, tatínek a dědeček, pan **JOSEF KUČERA**. S láskou vzpomínají a za tichou vzpomínku děkují manželka a děti s rodinami.

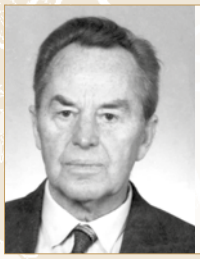

Dne 13. února uplynulo páté výročí úmrtí pana **JANA BĚHOUNKA** z Tišnova. Stále vzpomínají manželka a děti s rodinami.

Dne 20. února uplynul třetí smutný rok, co nás navždy opustil náš milovaný tatínek, dědeček a pradědeček pan **FRANTIŠEK PADALÍK**. Stále vzpomínají dcera a vnoučata s rodinami.

Dne 21. února uplynul sedmý smutný rok, kdy nás navždy opustil náš milovaný manžel, tatínek, dědeček a strýc pan **ALEXANDER PEK**. Za tichou vzpomínku děkuje manželka s rodinou.

Dne 28. února jsme vzpomněli třetí smutné výročí úmrtí paní **ALENY MARKOVÉ**. Za tichou vzpomínku děkují a stále vzpomínají syn a dcera s rodinami.

29. února uplynuly čtyři roky od chvíle, kdy nás předešla na věčnost moje milá sestra **JIŘINA NOVÁKOVÁ**.

V březnu by oslavili narozeniny naši rodiče **MARIE a JAROSLAV NOVÁKOVI**. Vzpomeňte na ně s námi, prosím. Marie Hofírková s manželem a rodinou

Dne 1. března tomu budou čtyři roky, co nás opustil pan **FRANTIŠEK CÍK**. Tiše vzpomíná manželka a děti s rodinami.

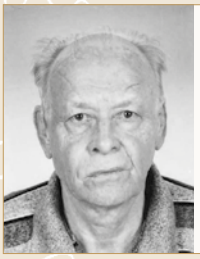

Dne 2. března uplyne devátý smutný rok, kdy nás navždy opustil náš milovaný tatínek, dědeček, pradědeček pan **JAN GRAMATA**. Za tichou vzpomínku děkuje dcera Jana s rodinou, syn Roman s rodinou.

Před dvaceti roky 2. března nám navždy odešel náš milovaný syn **MAREK MÜHLHANSEL**. Kdo jste ho znali a měli rádi, vzpomeňte s námi. Děkují rodiče.

Dne 2. března by se dožil 79 let pan **STANISLAV MAREK**. Za tichou vzpomínku děkují a stále vzpomínají syn a dcera s rodinami.

Tato rubrika je placenou inzercí

Vzpomínáme

Dne 3. března tomu budou tři roky, co nás navždy opustila manželka, maminka a babička paní **VĚRA JÍLKOVÁ** z Tišnova. S láskou stále vzpomínají a za tichou vzpomínku děkují manžel a dcery s rodinami.

Dne 6. března uplyne třináctý smutný rok, kdy nás navždy opustila naše milovaná maminka, babička a prababička paní **JARMILA BAHYNSKÁ** z Lomničky. Dne 13. března by se dožila devadesáti pěti let. Za tichou vzpomínku děkuje rodina Pekova.

Dne 8. března uplyne osmé smutné výročí ode dne, co nás navždy opustil náš milovaný manžel, tatínek, dědeček pan **MILAN KALA**. Kdo jste ho znali a měli rádi, vzpomeňte s námi. Děkují manželka a děti s rodinami.

Dne 13. března uplyne jedenácté výročí úmrtí **MARIE LAIFROVÉ**. Vzpomínají synové Martin, Jan a vnučka Nikol.

„Bolest nezahojí žádný čas, ozve se v srdci znovu a zas.“
Dne 20. března uplyne smutný druhý rok, co nás navždy opustil můj milovaný manžel, tatínek a dědeček pan **AUGUSTIN DUSBABA**. Vzpomeňte, prosím, s námi. Děkuje manželka a děti s rodinami.

25. března uplyne deset let, kdy nás náhle opustil tatínek, manžel a syn **ING. KVĚTOSLAV PECKA**. Stále vzpomíná zarmoucená rodina. Kdo jste ho znali, prosíme, vzpomeňte s námi.

Dne 25. března uplyne druhý rok, co nás navždy opustila paní **ANNA HEČKOVÁ**. Za tichou vzpomínku děkuje manžel s rodinou.

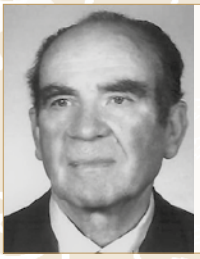

Dne 31. března by oslavil sté narozeniny pan **ANTONÍN MACH**, bývalý zahradník z Kukýrny. Kdo jste jej znali a měli rádi, vzpomeňte s námi. Děkuje rodina Machova a Jindřichova.

3. dubna uplyne první rok, co nás opustila naše maminka, babička paní **HANA HOBLÍKOVÁ**. Vzpomíná syn Tomáš s rodinou.

Dne 5. dubna uplyne dvacet jedna let, kdy nás navždy opustila paní **ALŽBĚTA TUREČKOVÁ**. Stále vzpomíná rodina.

Dne 13. dubna uplyne pět let od úmrtí pana **ING. ILJI KREJČÍHO**. S láskou vzpomíná manželka a děti.

Dne 21. března by se dožil 69 let náš milovaný a milující bratr, manžel, tatínek a dědeček pan **ROBERT LAMAČ**.
Dne 11. května vzpomeneme druhé smutné výročí jeho úmrtí. S láskou vzpomínají sestry Jana, Liba, Lida s rodinami, manželka Alena, děti Robin s Ivou a Tereza s Jarkem, vnoučata Kubík a Karolínka, Tomík a Ráďa. Za tichou vzpomínku děkujeme.

Podávání VZPOMÍNEK!
Vážení vzpomínající, protože chceme, aby byly naše služby přístupnější, jsou od května 2019 přijímány vaše vzpomínky do Tišnovských novin pracovnicemi TIC Tišnov na náměstí Míru.

Tato rubrika je placenou inzercí

VÝZNAMNÁ OPYLOVATELKA PŘÍRODY

Josef Permedla

Krom včel medonosných žije v přírodě celá řada včel samotářek. Patří k nim **zednice rohatá** – *Osmia cornuta* je větší druh samotářské včely 10–15 mm. Mnohé jsou si podobné a špatně se určují, jiné poznáme snadněji. Povíme si o rodu zednice rohaté z řádu blanokřídlých – čeleď *Megachilidae* – čalounicovitých.

Ze zimního spánku se v přírodě probouzí zjara velmi brzy, už v březnu. A potřebuje se hned sytit na nektaru z květů. To se jí daří v zahradách. Volně v přírodě jsou velmi důležité pro ně časně kvetoucí vrby, jako je vrba jíva, hloh a jiné.

Všechny včely, zednice nevyjímaje, jsou specializované na sběr nektaru a pylu z květů, jež jsou potravou pro larvy a dospělce. Ke sběru pylu mají uzpůsobené pylosběrné orgány, pokryté péřitými chlupy.

Zajímavý je způsob sběru pylu. Ten je z prašníků uvolňován pomocí silných kusadel a nanášen na ochlupení, odkud je sčesáván předními páry nohou do „sběráčků“. Zednice patří mezi včely břichosběrné, mají sběráčky na spodní straně zadečku. Na rozdíl od včely medonosné, které mají sběráčky na zadních nohou.

Zednice rohatá hnízdí v různých dutinách, ve dřeni stonků, puklinách apod. Tvoří plodové komůrky uspořádané v řadě za sebou. Každou komůrku samice zásobuje potravou pro larvu. Směsí pylu a nektaru pevné konzistence. Na tento takzvaný pylový bochník naklade vajíčko a každou komůrku pak definitivně uzavře přepážkou ze směsi hlíny, jílu se slinami. Také vnitřek komůrek je impregnován vodotěsnou vrstvou ze sekretů slinných žláz. Larvy ke kuklení zhotovují kokon a přezimují většinou ve stadiu dospělce. Zednice se líhnou tedy brzy na jaře, nejčastěji v březnu. Včely samotářky žijí opravdu samy. Je to překrásný hmyz, přitom velice užitečný. Málokdo si ho v přírodě všímá.

Zednice rohatá. *Foto: Josef Permedla*

TIŠNOVSKO A KLIMATICKÉ ZMĚNY

Hana Ondrušková, Cesta pro Tišnovsko

V loňském roce proběhly dvě veřejné diskuzní přednášky na téma Adaptace Tišnova na klimatické změny.

Na prvním setkání jsme diskutovali základní pojmy a hodnotili současnou situaci. Na druhém jsme se seznamovali s možnostmi monitoringu množství vody v krajině.

V letošním roce jsme se setkali na třetí akci. Diskusní večer s názvem „Tišnovsko a klimatické změny“ proběhl v pondělí 10. 2. v 17.00 v Jazzovém sále MěKS v Tišnově. Zabývali jsme se společně konkrétními a praktickými kroky směřujícími k trvale udržitelnému kvalitnímu životu nejen v Tišnově, ale i v okolí. Akci navštívilo přes 40 zájemců o udržitelný život. Sál nám byl malý. Na začátku setkání byla představena občanská iniciativa Cesta pro Tišnovsko, která akci pořádala. Po úvodu do problematiky klimatické změny a současné situace se účastníci aktivně zapojili. Diskutovali a sami sepisovali návrhy do deseti kategorií definovaných ve státní **Strategii přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR schválené v říjnu 2015**.

Nezabývali jsme se tím, proč a jak současná situace vznikla, ale tím, co by mělo podniknout město, i jednotliví občané, aby klimatická krize byla výzvou, ne fatálním selháním.

Prezentaci a návrhy občanů ze setkání naleznete na stránce https://cesta-pro-tisnovsko.cms.webnode.cz. Závěry ze setkání by, v ideálním případě, měly být jedním z podkladů pro zpracování dokumentu „Strategie adaptace města Tišnova na klimatické změny“. Strategie musí být praktická a musí obsahovat konkrétní doporučení.

Diskutovat a informovat se o současném dění můžete na sociální síti Facebook: CestaProTisnovsko.

Naše práce ale nekončí. Naopak. Jsme na začátku cesty k udržitelnému Tišnovsku. Neváhejte se zapojit. Na březen chystáme další setkání s tématem „Lesy a jejich obnova“.

Otázky k diskusi a zamyšlení… Jak se vyrovnáváte se suchem? Jste připraveni na nedostatek vody? Jak jste připraveni na blackout? Máte náhradní zdroje elektřiny? Jak vedete domácnost šetrnou k životnímu prostředí? Jak celou situaci vnímáte? Jaké kroky může podniknout město? Odkud čerpáte inspiraci a informace k tématu?

Vyjádřete svůj názor, sdílejte své zkušenosti, uplatněte své nápady! Napište nám na Facebook nebo na e-mail: cesta.pro.tisnovsko@gmail.com.

NEBERTE MLÁĎATA JEJICH RODIČŮM

Tereza Karasová

Příchod jara láká k procházkám do okolní přírody, kde mohou lidé často narazit na mláďata našich ptáků a savců, která zdánlivě vypadají bezbranná a opuštěná. Neuváženým sběrem můžeme v mnohých případech mládě pečujícím rodičům doslova ukrást, a často je tím i odsoudit na smrt nebo k životu v zajetí. Jak se v takových situacích zachovat?

Učený letec z nebe nespadl

Opeřená ptačí mláďata opouštějí hnízdo dříve, než jsou plně vzletná. Toto chování funguje jako ochrana proti predátorům, kdy se mláďata rozprchnou do okolí hnízda, a mají tak větší šanci na přežití. V blízkosti hnízda poskakují (kosi, drozdi) nebo posedávají na větvích (sýkory, pěnkavy), hledají potravu a procvičují si letové dovednosti – je to jejich přirozená fáze osamostatňování. Poznáme je podle krátkého ocásku a často i zbytků prachového peří na hlavě. Ač mohou vypadat bezmocně, jejich rodiče jsou vždy poblíž, mláďata dokrmují a brání. Tato mláďata nesbíráme ani neodnášíme z místa nálezu. Pokud opeřené ptačí mládě není viditelně zraněno, stačí je poponést pár metrů z cesty nebo z chodníku na strom či keř, abychom je uchránili před projíždějícími auty či pobíhajícími psy a kočkami.

Zpozornět bychom měli při nálezu holátka nebo málo opeřeného ptáčete či ptáčete v bílém prachovém peří (například mláďata dravců), které pravděpodobně vypadlo z hnízda. Kromě toho, že mu hrozí podchlazení a útok predátora, potřebuje častý přísun potravy a péči rodičů, bez které nepřežije. Ideální je návrat do hnízda – lidský pach ptákům nevadí!

Výjimku tvoří mláďata sov, která můžeme běžně spatřit mimo hnízdo ještě

Umělý odchov mláděte veverky obecné. Foto: Pavel Karas

Zbytečně odebrané mládě zajíce polního staré několik dní. Foto: Tereza Karasová

v jemném šedavém opeření, které se jim postupně mění na krycí pera. Pohybují se po větvích a zkouší první let. Opět se stává, že nedopatřením mohou skončit na zemi. Pokud se dobře rozhlédneme, určitě spatříme rodiče poblíž, a proto stačí sovičku posadit na větev blízkého stromu.

Kachňata a labuťata se přirozeně drží svých rodičů. Pokud naleznete osamocené mládě nebo skupinku mláďat v prachovém peří, kontaktujte odborníky!

Jsme neosrstěná a slepá? Pomozte nám!

Mláďata veverek, kun, lišek a ježků se rodí slepá, holá či málo osrstěná. Označujeme je jako „hnízdová mláďata“. Pokud se ocitnou mimo hnízdo, stávají se velmi zranitelná, hrozí jim dehydratace, podchlazení a v neposlední řadě i predátoři. Nejčastěji nalezenými mláďaty bývají veverky, které mohou vypadnout ze stromového hnízda při silném větru či bouřce nebo po úmrtí matky. Nacházíme je bezmocně lezoucí po zemi. Naopak ježčí hnízda v zahradách často rozhrabou psi nebo je nechtěně zničí lidé, kteří pozemek obdělávají. Ježčice se v době kojení na pár hodin od mladých vzdaluje, aby se sama nakrmila. Pokud po návratu najde hnízdo poničené, mláďata přestěhuje na vhodnější místo. Je tedy lepší vyčkat, jak se samice zachová, a mláďata neodebírat. Pokud se neosrstěná ježčata již vysílená plazí po okolí, je třeba jim pomoci.

Nejsme opuštěná!

Mláďata srnců a zajíců patří mezi tzv. odkládací mláďata, která matky krátce po porodu nechávají o samotě, aby svou přítomností nelákaly predátory. K potomkům se vracejí, jen aby je nakojily. Taková mláďata jsou vidoucí, osrstěná a plně vyvinutá a ve chvílích nebezpečí zůstávají instinktivně přitisknutá k zemi. Zdánlivě to tedy vypadá, že mládě nehybně ležící v porostu je opuštěné, ale je tomu přesně naopak! I těmto druhům pomáháme, jen když je mládě viditelně zraněné nebo prokazatelně opuštěné. Opuštěné srnče či zajíče zmateně pobíhá (srnče navíc hlasitě píská) a následuje člověka. Mnohá z těchto mláďat bývají velmi často zbytečně odebrána z přírody z lidské neznalosti a bohužel jsou tímto činem často odsouzená k smrti nebo trvalému životu v zajetí.

Pozor si dejte při jarních toulkách na setkání se selátky divokého prasete. Bachyně obvykle bývá poblíž připravená mláďata chránit. Zachraňujte, až když jste si opravdu jistí, že je selátko skutečně opuštěné.

Zvíře nalezené v přírodě si nesmíte nechat doma

V přírodě nalezená mláďata není vhodné brát si domů a odchovávat je bez odborných znalostí – podávání nevhodné potravy či léků může být pro zesláblého jedince smrtící. Ochočená mláďata bez přípravy na samostatný život nelze vypouštět zpět do přírody a držení jakéhokoliv volně žijícího zvířete bez povolení je zákonem zakázáno. Každému mláděti je nejlépe u jeho rodičů, a je-li to možné, po právu mu pak náleží život ve volné přírodě.

Péči o nalezená zvířata a poradenství na území České republiky zajišťují záchranné stanice pro volně žijící živočichy (pro území Tišnovska je to Záchranná stanice Zelení Vendolí, kontakty najdete na www.zvirevnouzi.cz). Pokud si nevíte rady při nálezu zvířete, můžete se obrátit i na Ekoporadnu Tišnovsko.

Nalezení ježčí kojenci, kteří by bez lidské pomoci nepřežili. Foto: Tereza Karasová

JAK POSTAVIT NEJVÍC COOL SNĚHULÁKA

Vojtěch Hanák

Sněhu nám zatím zima letos moc nedopřála. A přitom by bylo tolik hezkých nápadů, co s ním. Můžete si třeba postavit iglú. Když tedy máte sníh. Nebo sněhuláka, aspoň maličkého. A ono nic. Ani vločka. Dobrá, nepomůže-li nám počasí, pomůžeme si sami. Nemusí sněžit, stačí, když mrzne.

Co kdybychom nezůstali u tradiční vody? Zkusme vyrobit sníh z něčeho jiného. Vlastně jen potřebujeme, aby ten materiál tuhnul a měl teplotu kolem svého bodu tání. Ostatně i sněhulák se staví nejlépe, když je teplota jen těsně pod nulou. Tak třeba prvek brom tuhne při –7 °C. Ale kde vzít hromadu bromu? Dostupnější by byl třeba slunečnicový olej. Ten tuhne při –17 °C. Stačilo by vyjet někam na sever a mohli bychom si postavit olejáka. Jenže by asi byl dost mastný a ty koule by po sobě klouzaly. Máme ještě jednu možnost. Stačí vědět, jaké jsou teplotní rekordy na Zemi. Největší zimu naměřili v Antarktidě na ruské (jak jinak) polární stanici Vostok. Dne 21. července roku 1983 tam měli dokonce –89,2 °C. To je dost velká zima. Hlavně když si uvědomíte, že oxid uhličitý, který vydechujeme, tuhne (měl bych napsat sublimuje – z plynu se stávají pevné vločky) při –81 °C. Takže když je takovému ruskému polárníkovi za polární noci smutno, může si postavit oxido-uhličiťáka. Zbývá vyřešit, kde sežene v Antarktidě mrkev na nos.

Kdyby ale přece jenom sníh aspoň na jedno odpoledne napadl a bylo nám dopřáno rozšířit řady občanů Tišnova o několik sněžných chlapíků, mám pro vás ještě jeden malý tip. V zahradnictví nebo drogerii jde sehnat jeden zvláštní kámen. Jmenuje se karbid vápníku a používá se, hlavně když se chcete zbavit krtků. I když nechápu, kdo by se v národě Krtečka chtěl zbavovat krtků. Tenhle karbid vápníku se nesmí potkat s vodou. Když k tomu dojde, a je jedno, jestli je to voda nebo sníh, začne se rozpouštět a vzniká z něj hořlavý plyn jménem acetylen.

Karbid používali dřív horníci v lampičkách – karbidkách. Občas je ještě někdo prodává třeba na burze minerálů. V nich na karbid kapala voda a vyvíjela tenhle acetylen, kterým si pak v dolech svítili jako svíčkou. Zní to složitě, ale pro nás to znamená, že když takovému sněhulákovi dáte do očí místo uhlí tenhle karbid, budete mít sněhuláka, kterému do noci hoří oči. Teda ne že bych vás chtěl k něčemu navádět.

MALÉ LUŠTĚNKY

Václav Seyfert

Pro téma dnešních luštěnek jsme se nechali inspirovat knihou, kterou v roce 1999 vydal tišnovský botanik Jan Lacina ve zdejším nakladatelství Sursum a která se jmenuje **Květnice a příroda Tišnovska**. Obsahuje mimo jiné i vyobrazení mnoha regionálních rostlin, živočichů či kamenů, která vesměs nakreslil spoluautor knihy Vojtěch Štolfa. Ve všech tajenkách najdete rodová jména rostlin, o kterých je v knize zmínka. Protože mnohé názvy jsou přece jen méně obvyklé, určitě Vám s nimi rádi pomohou rodiče nebo starší kamarádi. Svá vyluštění nám neposílejte, správná řešení naleznete na této stránce dole.

ODSTŘEDOVKA

Do každé očíslované výseče se vpisuje pětipísmenný výraz směrem od středu („K“ je tedy vždy jeho prvním písmenem). Tajenka (název rostliny) je umístěna v zeleném mezikruží a čte se ve směru 1 až 9.

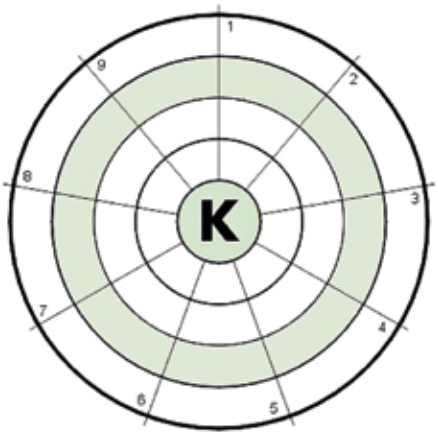

1 část nákladního auta
2 ženské jméno
3 pracovat s motykou
4 v pravém úhlu
5 korýši
6 stepní psovitá šelma
7 štědrovečerní ryby
8 malý koš
9 jiný výraz pro květinu

SKRÝVAČKY

(v každé z uvedených vět je skryta jedna rostlina, jsou seřazeny podle abecedy)

NEDALEKO KEŘŮ POLEHÁVAL ODPOČÍVAJÍCÍ ZUBR S LENIVÝM POHLEDEM.
VYSTOUPALI JSME DO KOPCE A NAHOŘE ČEKALI ZBÝVAJÍCÍ ČLENOVÉ VÝPRAVY.
MILOVNÍK PŘÍRODY JIRKA VYLEZL NA STROM A Z VÝŠKY POZOROVAL OKOLÍ.
JEŠTĚ JSEM NEVIDĚL NIC EXOTIČTĚJŠÍHO, NEŽ BYLO PRÁVĚ TOHLE.
TAK SNADNO MĚ JINÝ SKOKAN UŽ DLOUHÁ LÉTA V SOUTĚŽI NEPORAZIL.
ROZJÁSANÍ CHLAPCI POBÍHALÍ BOSÍ V KALUŽÍCH I V MĚKKÉM BLÁTĚ.
V PŘÍPADĚ PRODLOUŽENÍ ZÁPASU TRVAL TELEVIZNÍ PŘENOS TŘI CELÉ HODINY.
V EVROPĚ JSEM MÍVAL VŽDYCKY ÚSPĚCH A V AMERICE SE MI NAOPAK NEDAŘILO.
V DÁVNÝCH DOBÁCH OBÝVALI TATAŘI CELÉ ÚZEMÍ ZÁPADNÍ SIBIŘE.
MĚL JSEM JIŽ DLOUHO V HLAVĚ SEN KAMARÁDŮM POMOCI Z JEJICH BÍDY.

BUŇKOVKA

Čtyřpísmenné výrazy se vpisují kolem každého čísla ve směru hodinových ručiček. První písmeno je v poli, které je označeno černou tečkou.

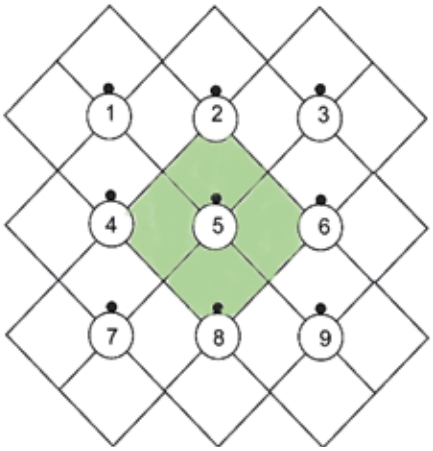

DOPLŇOVAČKA

(luští se jen svisle, v zeleně vyznačeném řádku je tajenka)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A

1 domácké pojmenování Marie, **2** části dolní končetiny, **3** přikrývka na noc, **4** ukrajinské platidlo, **5** místo v terénu vyčnívající nad okolí, **6** slunce v brněnském hantecu, **7** samice koně, **8** vodní vrubozubý pták (expresívně), **9** anglicky banán, **10** zařízení k tepelné úpravě masa pomocí kouře, **11** součást oděvu (v horní půli těla)

1 kopie
2 styl skoku do výšky
3 podezdívka
4 příslušník peruánského národa
5 tajenka (název rostliny)
6 prostor pro kanára
7 bytové zařízení k udržování ohně
8 druhý měsíc v roce
9 zpěvák a moderátor (Marek)

***SPRÁVNÁ ŘEŠENÍ:* Skrývačky:** brslen, hořeček, kavyl, lnice, omějí, osika, ostřice, pěchava, tařice, vřesenka. **Odstředovka:** brambořík. **Buňkovka:** ocún. **Doplňovačka:** řeřišničník.

KŘÍŽOVKA

Z HISTORIE KARASOVA DIVADLA – 2. DÍL

Martin Sebera, text Václav Seyfert

Podruhé nabízíme soutěžní křížovku v rámci cyklu o historii Karasova divadla. V tajenkách je jednak název hry, s níž se divadlo představilo tišnovským divákům v roce uvedeném v levém horním rohu obrazce, a také jméno a příjmení jednoho z herců, který v této hře účinkoval.

1955	CENTRÁLNÍ NERVOVÝ SYSTÉM (ZKR.)	CHŇAP	VELKÉ OČI	POTOM	CHEM. ZN. KRYPTONU	AFRICKÝ SLON		CHTIVOST	PRYČ Z VNITŘKU	PŘEDNÍ ČÁST POVOZU	SNAŽENÍ	POTULOVAT SE
MALÉ CLONY							OCAS / PATRO					
DRUHÝ DÍL 1. TAJENKY												
ODDÁVAT SE SPÁNKU					OBEC U VEL. MEZIŘÍČÍ / DROBNÝ NÁBOJ					KDYŽ (SLOV.) / SEČNÉ ZBRANĚ		
	OPRACOVAT DO HRAN	TENISOVÝ ÚDER / NEVIDOMOST				O CO / PRIMÁT			MLHA (BÁS.) / KŘÍŽENEC OSLA A KOBYLY			
SYMETRÁLY				JEDNOTKA ČASU / DOMÁCÍ ZVÍŘE				MASO (ANGL.) / ČÁSTI NOHOU				
ZKR. HEKTOLITRU			PRAVOSLAVNÝ KNĚZ / ŽÁDNÁ VĚC				NÁSILNÝ POLIT. PŘEVRAT / SLAVNOSTNÍ				**2. TAJENKA**	NASYCENÝ UHLOVODÍK
RENÉ (DOM.)						OTROCKÁ PRÁCE / KOUPACÍ NÁDOBY						
EGYPTSKÝ POSVÁTNÝ BÝK					OBVAZOVÁ POTŘEBA / PAPOUŠEK					CHEM. ZN. ASTATU / DOSPÍVAJÍCÍ MLÁDEŽ		
PRVNÍ DÍL 1. TAJENKY				RMUTY / TLAČENICE					NEMOC KLOUBŮ / KAPUSTA			
ONO (ANGL.)			ZOLŮV ROMÁN / BARVIVO NA VLASY					ČESKÝ ZPĚVÁK / NOTOVÝ ZÁPIS				
ÚSPĚŠNÉ A PŘITAŽLIVÉ FILMY							PSACÍ POTŘEBY / STOVKY					VYSOKÉ KARTY
	ANO	BIBLICKÁ PRAMÁTI / ZN. KOSMETIKY				OPERA RICH. STRAUSSE / ZKR.ELEKTRONVOLTU						
DVĚ MUŽSKÁ JMÉNA									ZKR. SVAZU PODNIKATELŮ VE STAVEBNICTVÍ			
BALIT									PRKENNÉ STROPY			

Znění obou tajenek zašlete na adresu **noviny@kulturatisnov.cz** nejpozději **do 18. března 2020**. Jména výherců budou oznámena na závěr celého seriálu v lednovém čísle ročníku 2021. Správné řešení z minulého čísla: **Veselé paničky windsorské, Emil Fanfrla**.

MĚSTSKÁ KNIHOVNA TIŠNOV DOPORUČUJE

Z novinek:

Witowská Světlana / Moučková Kamila: Hlavou proti zdi
Moderátorka ČT Světlana Witowská jako svoji první knihu sepsala rozhovory s moderátorkou Kamilou Moučkovou. V knize vzpomíná na začátek jednoho z nejtragičtějších momentů české historie, když z obrazovky Československé televize informovala o obsazení země vojsky Varšavské smlouvy. Kniha prozrazuje i leccos o jejím soukromí. Zpříma, pravdivě, vtipně, někdy i ostře komentuje současné dění na naší politické scéně.

Hrovatová, Nina Mav: Jak myška hledala kamarády
Osamělá myška by si moc ráda našla kamarády. Vydává se na cestu do lesa, který umí být pořádně strašidelný. Potká spoustu laskavých tvorů, jenže rychleji mluví, než myslí, takže každé zvířátko nakonec něčím urazí. Nakonec si sama uvědomí, že není důležité, jak kdo vypadá, ale jaký je uvnitř.

Stojí za přečtení:

Cunningham, Michael: Tělo a krev
Americký autor je držitel Pulitzerovy ceny z 1999 za svůj román Hodiny. Děj knížky Tělo a krev sleduje čtyři generace rodiny Stassosových v Detroitu od roku 1935. Každá kapitola je datovaná a věnovaná jedné postavě rodiny Stassosových. Jak je pro Cunninghama typické, dávkuje čtenáři lásku v nejrůznějších podobách, rodinné a partnerské vztahy, stárnutí i smrt.

Gleitzman, Morris: Kdysi
Australský autor napsal pro starší dětské čtenáře knížku, v které se inspiroval osudem Janusze Korczaka, polského židovského lékaře. Ten, když byl počátkem srpna 1942 nařízen transport dětí do vyhlazovacího tábora Treblinka, se rozhodl, že půjde s nimi, přestože nemusel. V prvním dílu čtyřdílné řady čtenář vidí okupované Polsko očima hlavního hrdiny, devítiletého Felixe z dětsky naivní perspektivy.

Zdroj obálek: http//obalkyknih.cz

VESELÉ CESTOVÁNÍ Z BRNA DO TIŠNOVA

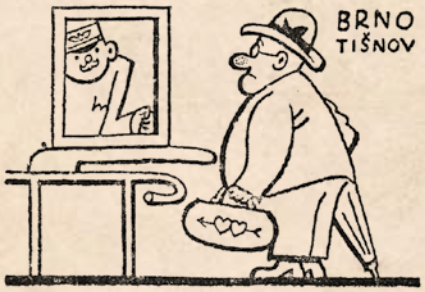

Obchodník pan Peňáz hodlal jeti místní drahou do Tišnova. Koupil si tedy na nádraží v Brně lístek a šel na nástupiště.

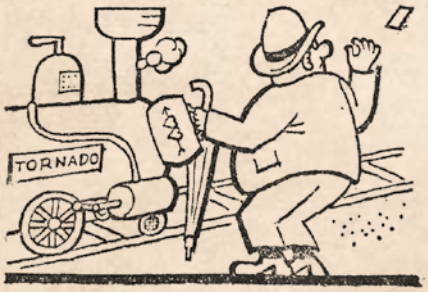

A právě když chtěl vstoupiti do vlaku, strhl se velký vítr, který panu Peňázovi vyrval jízdenku z ruky…

… a jízdenka letěla přes nádražní plot do polí. Pan Peňáz přes plot za ní.

A pan Peňáz běžel za jízdenkou dál, přes pole a luka,

až ji konečně dopadl.

Rozhlédnuv se, kam to vlastně doběhl, zjistil radostně, že je na tišnovském nádraží, kam právě vjížděl vlak, kterým pan Peňáz chtěl jeti.

Nakreslil Josef Lada, Lidové noviny 30. srpna 1925 – publikováno se souhlasem autorova vnuka Mgr. Josefa Lady, majitele autorských práv k dílu Josefa Lady.

ZDRAVOTNÍ POJIŠŤOVNA MINISTERSTVA VNITRA ČR 211

ZP MV ČR přijede za vámi

Poliklinika Tišnov

2NP, nám. Míru 24

17.3. 7.4. 21.4. 5.5. 19.5.

vždy 9:00 - 11:00

Služby mobilního pracoviště:

- vyřízení registrace u ZP MV ČR
- přijetí oznámení změny osobních údajů, adresy bydliště
- zajištění přístupových údajů do elektronické komunikace
- přijetí žádosti o příspěvek z fondu prevence
- informace o smluvních zdravotnických zařízeních
- přijetí návrhu na lázeňskou - rehabilitační péči

Díky všem

Děkujeme, že s námi vítězíte.
Být u 211 je výhra i pro vaše zdraví.

www.211.cz

GARDENJOY

Konzultace - Návrh - Realizace

ZAHRADY NA MÍRU

Toužíte po krásné, moderní zahradě a nemáte čas na její realizaci? Nebo si na to netroufáte sami?

www.gardenjoy.cz

Ing. Iva Lasovská
732 814 990 info@gardenjoy.cz

To, co jinde nekoupíte

Tahání těžkých nákupů nechte na nás.

Pro Tišnov a okolí celý březen doprava ZDARMA

XL 44 WÄSCHEN Weißer Riese Universal Pulver

drogerietisnov.cz

doctor optic Moravia

2020

NOVÁ KOLEKCE SLUNEČNÍCH BRÝLÍ JIŽ V PRODEJI

MĚŘENÍ ZRAKU ZDARMA!

DR. OPTIK Moravia
Brněnská 185, Tišnov, tel.: 774 732 713, email: tisnov@droptik.cz

www.doctoroptic.cz

VYUŽITÉ A PROMARNĚNÉ PŘÍLEŽITOSTI ARCHITEKTURY

Pavel Hanák

Odjakživa jsem obdivoval architekturu a její tvůrce – architekty, samozřejmě ne všechny. Vždy mne fascinovala schopnost lidí, kteří umí najít a vytvořit rovnováhu mezi funkčností hmoty a prostoru a jejím estetickým účinkem a působením. A tak jsem si jen tak sám pro sebe studoval a hledal díla nejrůznějších architektů, ať už známých či méně známých.

Na začátku své novinářské kariéry jsem vymyslel a zorganizoval konferenci, která nesla název „Architektura lidskosti“. Zabývala se tím, jak správně zpracovat projekty v oblasti sociální péče, ať už to jsou domovy důchodců, ústavy sociální péče, domovinky a podobně. V devadesátých letech to bylo velmi zapotřebí, protože tehdejší úroveň takových staveb byla žalostná. Nakonec se z toho vyklubala celonárodní soutěž. A pro tento projekt se podařilo získat neskutečně šikovné architekty, jako je Daniela Filipiová, Jan Línek, Josef Kiszka či Ladislav Lábus. Každý z nich byl z trochu jiného těsta, ale všichni dokonale ovládali své řemeslo po technické stránce a současně měli velkou uměleckou invenci. U každého z nich jsem pozoroval dva důležité rysy, vždy mysleli na lidi, kteří v jejich výtvorech žijí a tráví svůj čas, a vždy volili citlivé umístění svých kreací do prostoru. A jak ta soutěž dopadla? Největším propadákem byl megalomanský a neosobní ústav sociální péče postavený daleko od civilizace. Vítězem se stal penzion pro seniory, který vznikl v samém centru města a skrýval v sobě nejen byty, ale i velké atrium s veškerou občanskou vybaveností. Úspěšní byli architekti, kteří uměli naslouchat a dokázali skloubit svůj umělecký potenciál s potřebami lidí. Propadli ti, kteří chtěli exhibovat na úkor klientů.

O pár let později jsem se v Cáchách setkal s jedním z nejlepších architektů současnosti Hermanem Tilke, tvůrcem závodních okruhů formule jedna či MotoGP, jako jsou například okruhy v Abu Dhabi, Šanghaji či Malajsii. Přestože je tento muž světovou celebritou, je skromný, neokázalý a vstřícný. Stavba závodních okruhů je nesmírně ekonomicky náročná. Pamatuji si, jak mi vyprávěl o tom, že výsledné dílo je vždy odrazem nejen architekta, ale i investora. Investor podle něj musí být nejen vizionář, ale současně musí mít osobní statečnost a velkou důvěru v architekta. Protože dobrý architekt a dobrý investor spolu vytváří impulsy, příležitosti a pomáhají k rozvoji dané lokality.

Takovým impulsem byla bezesporu stavba brněnského výstaviště a její první velká Výstava soudobé kultury z roku 1928 u příležitosti 10 let od založení našeho státu, nad níž držel ochrannou ruku i T. G. Masaryk. Nový areál tehdy pozvedl prestiž Brna a z tohoto odkazu žije jihomoravská metropole dodnes. A je jisté, že se tento projekt stal velkou inspirací i pro jiné stavby daleko za hranicemi našeho státu. Kdybyste ujeli necelých 2 300 km jihozápadně do španělské Valencie, určitě byste si všimli, že se slavný brněnský pavilon „A“ Josefa Kalouse a Jaroslava Valenty stal inspirací pro tamního rodáka a jednu z největších ikon současné architektury Santiaga Calatravu. Jeho kreace Města umění a věd je prostě nádherná. Stala se symbolem Valencie a přitahuje turisty z celého světa. Tamní municipalita investovala do veřejného prostoru a získala uznání i pozornost, využila příležitosti. Pravým opakem se bezesporu stala nezrealizovaná stavba Kaplického „Chobotnice“, která mohla ukázat, že velká pražská architektura nemusí žít jen z minulosti.

V naší zemi je mnoho zajímavých klasických, ale i současných architektonických kreací, které k sobě přitahují pozornost, stejně jako šrámů, které společný prostor poničily. Z těch vzácných si připomeňme alespoň hotel s vysílačem na Ještědu či vilu Tugendhat. Z těch smutných třeba budovu jihlavského Prioru. To krásné i škaredé se nevyhnulo ani Tišnovu. Vždy mi udělá radost pohled na domy a vily v oblasti Riegrovy ulice nebo na Fuchsovu městskou spořitelnu či Kuthanovo sanatorium. Horší je to při pohledu na tzv. „stodoly“ na náměstí Míru či budovy, v nichž sídlí nákupní domy. Výhodou i nevýhodou architektury je fakt, že ovlivňuje veřejný prostor na dlouhou dobu a je zcela lhostejné, zda se jedná o velkoměsta, jako jsou Paříž, Londýn či Valencie, nebo o město, jakým je Tišnov.

Brzy se seznámíme s architektonickými návrhy na rekonstrukci náměstí Míru, objeví se nová smuteční síň, začne se opravovat areál letního kina. Je mnoho míst, která by si v tomto krásném a jedinečném městě zasloužila pozornost architektů a urbanistů. Moc bych si přál, aby všichni architekti, kteří budou pracovat na projektech v Tišnově, měli cit pro prostor, vnímali potřeby lidí a měli proti sobě a vedle sebe vizionářské investory, kteří jim důvěřují a mají odvahu. Prostě aby Tišnov pouze využíval příležitostí skvělé architektury.

Foto: Pavel Hanák

DVĚ STOLETÁ SPORTOVNÍ VÝROČÍ

Václav Seyfert

V BŘEZNU 1920 ZÍSKALI FOTBALISTÉ OSTROVEC

18. března uplyne sto let od dvou událostí, které významně pohnuly tišnovským sportem. Můžeme si je připomenout díky dokonalé dokumentaci bývalého fotbalisty a sportovního funkcionáře Josefa Kadlece, který nejen podrobně zaznamenával veškeré dění v podobě fotografických a výstřižkových alb, dnes uložených v Podhoráckém muzeu, ale s časovým odstupem desítek let také o všem psal do místního tisku. Většina následujících informací tedy pochází z jeho bohaté pozůstalosti.

Družstva Sportovního klubu Tišnov se po 1. světové válce věnovala milovanému fotbalu, kde se dalo, protože stálé vlastní hřiště klub neměl. Na dobytčím tržišti na Kukýrně to nebylo hygienické, stejně jako „Na békovni“ za Červeným mlýnem, kde se dalo hrát, jen když byli býci poklizeni. Zápolilo se i před nádražím, mezi Dřínovou a Květnicí či u sokolovny. Nejčastěji se ovšem využívala louka na Ostrovci u výtopny – jejím majitelem byl starosta Alois Řezáč, který souhlasil i s umístěním šaten hráčů ve své blízké továrně.

Na podzim 1919 se fotbalistům ještě podařilo přesvědčit pana starostu, aby povolil hraní zápasů na své louce, ale situace byla neudržitelná a klub hned počátkem roku 1920 požádal městskou radu o přidělení prostoru ke zřízení hřiště. Ještě 3. března se zdálo, že na Ostrovec mohou fotbalisté zapomenout a že se fotbal bude hrát na Pastviskách. To nakonec rada města zamítla, ale současně pověřila starostu Řezáče, aby fotbalistům za každou cenu opatřil hřiště jinde. Ti mezitím hledali přímluvu i u velkostatku v Předklášteří a vše se nakonec podařilo vyjednat tak, že 18. 3. 1920 se starosta přece jen uvolil zřídit hřiště na Ostrovci u městské koupelky. Nejprve byl pozemek poskytnut na jeden rok bez jakéhokoliv nájemného, a přestože starosta ani pro další období nepožadoval uzavření žádné smlouvy, byl nakonec prostor oficiálně pronajat Sportovnímu klubu Tišnov na dobu 99 let, a to zcela bezplatně.

Dobový letecký snímek tišnovského fotbalového hřiště na Ostrovci.

Házené se jako brankářka věnovala i Boženka Škrabálková, která v roce 1945 zaplatila životem za svoji odbojovou činnost.

Další kroky tišnovských fotbalistů po 18. březnu popisuje Josef Kadlec takto: *„Hřiště bylo položeno podél řeky a jeho plocha musela být důkladně upravena, protože přes ni vedla vozová cesta a na různých místech se doloval písek. Pracovní morálka hráčů i výborů byla dobrá, takže za dva měsíce bylo hřiště urovnáno, zválcováno; bylo rovné jako stůl. Přes obecní potok byla opravena lávka se zábradlím, postaveno 40 m laviček, vybudovány nové branky, které byly pestře natřeny. Na hřišti brzy vyrostla travička a stalo se opravdu příjemným a klidným prostředím, důstojným okresního města. Starosta města Al. Řezáč byl jmenován čestným členem klubu.“*

Vysněné místo mělo ovšem stinnou stránku, kterou odstranila až v roce 1957 vybudovaná vírská přehrada. Hřiště totiž trpělo každoročními jarními záplavami – až 40 centimetrů silné naplavené kry se musely odtahovat zpět do Svratky a na hřišti zůstávaly hluboké jámy a spousta bahna. Všechny potíže však fotbalisté překonali a na Ostrovci se fotbal hraje dodnes.

SPORT SE OTEVŘEL I ŽENÁM

Téhož 18. března 1920 se udála ovšem ještě jedna důležitá věc: výbor SK Tišnov rozhodl, že *„od dnešní výborové schůze se počínají přijímat i ženští členové“*. A jako první byly hned přijaty sestry Stejskalovy. Tím byl položen základ tišnovské ženské házené. S jejími pravidly, tehdy to byla tzv. česká házená, seznámil členky o měsíc později matrikář klubu Macků a dámy projevily o nový sport takový zájem, že se hned přihlásilo asi 25 sportovně nadšených mladých dívek. 25. dubna viděly poprvé na vlastní oči zápas mezi dvěma týmy Moravské Slavie a 15. května už samy sehrály utkání proti družstvu Židenic, kterému podlehly 1:3. Skvostné musely být jejich první dresy: na hlavě růžové čepice, bílé halenky s růžovými proužky, tmavomodré sukénky, tmavomodré kalhoty podkasané nad koleny. V roce 1923 sice ženská házená v Tišnově opět zanikla, ale družstvo bylo obnoveno roku 1942 a po druhé světové válce hrálo dokonce ligu.

Fotografie pocházejí z archivu autora

Víte, že pořady Tišnovské televize najdete na YouTube?

zadejte a budete koukat Tischnowitz

BRONZ HANKY BLAŽKOVÉ
Z HALOVÉHO MISTROVSTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY

Martin Sebera

Po loňské veleúspěšné sezóně, kdy tišnovská sprinterka Hanka Blažková vyhrála halové i venkovní mistrovství České republiky, se jí úspěšně povedl přechod do vyšší kategorie dorostenek. Už od ledna si posouvala po setinkách svůj osobní rekord na nejkratším halovém sprintu na 60 m až na výtečných 7,62 s. Tento čas znamenal 3. místo na mistrovství České republiky v Ostravě v sobotu 15. 2. 2020. Ve finále se musela sklonit před jabloneckou Adélou Novotnou, která ozdobila své vítězství národním rekordem (7,40 s), druhá skončila Kubíčková z Olomouce (7,53 s). Tento čas znamená v letošních halových tabulkách také 3. místo. Ve sprintu na 200 m se Hanka drží v letošních národních tabulkách na 5. místě časem 24,84 s.

Mládežnická halová sezóna tím končí a tišnovští atleti mají dostatek prostoru zahájit přípravu na hlavní venkovní sezónu. Po Blažkové měly úspěšný start do roku 2020 i Aneta Seberová (5. nejlepší halový čas mladších žákyň na 60 m překážek – 10,01 s), juniorka Soňa Mihulová (29. v ČR na 3 km – 12:09,33).

Hanka Blažková na halovém mistrovství České republiky. Foto: Ondřej Blažek

INZERCE

- Karel Pavlíček, **kamenické práce**, tel. 604 310 243.
- **Stavební firma hledá zaměstnance** na pozici stavebního dělníka z Tišnova nebo okolí. Vítána kvalifikace práce s kamenem, montáž gabionů, montáž bednění a výztuže. Zajistíme dopravu z místa bydliště na stavbu. Kontakt na stavbyvedoucího: Antonín Vašíček, mob. 723 090 932.
- **Opravy střech, komínů, nátěry, klempířství.** Rozpočet zdarma. Záruka, tel. 736 649 470.
- **Výuka/doučování němčiny.** Tel. 604 224 690.
- **Restaurace Krček přijme paní na úklid a pomocné práce v kuchyni**. Info v restauraci nebo tel. 604 881 858.
- **Elektrikář – opravy** atd. Tel. 797 676 748.
- **Prodám Felicii 1,6 GLX.** Barva červená, garážovaná. LPG – nová bomba. Technická kontrola do roku 2021. Cena dle dohody. Tel. 737 351 437.
- **Provádíme pořez kulatiny mobilní pásovou pilou.** Přímo u vás z vašeho dřeva vyrobíme: trámy, prkna, fošny. Maximální délka 8 m. Jedná se o přesné řezání. Více info na tel. 777 349 090 nebo na www.pojizdnapilavalik.cz.
- **Hodinový manžel** je nejen dobrý řemeslník... Chcete něco opravit, zařídit, převézt, přimontovat, ořezat, natřít či uklidit? Jdeme na to! Nabízím občanům různé práce při údržbě bytu, domu a zahrady v Tišnově a blízkém okolí: drobné stavební, domácí, montážní, zámečnické, natěračské, instalatérské práce, úklid a údržba zahrady atd. Tom Vacek, mob. 602 754 930, hodinovymanzeltom@email.cz.

KAM V TIŠNOVĚ

přehled akcí v Tišnově a okolí

číslo 03
březen
2020

	Datum	Čas	Akce	Místo	Organizuje
St	15. 1. – 15. 6.		Výtvarná soutěž: Vezmi si pastelku, tužku, štětec…	Městská knihovna Tišnov	Městská knihovna
Po	2. 3. – 27. 3.		Březen – měsíc čtenářů	Městská knihovna Tišnov	Městská knihovna
Pá	6. 3.	21.00–3.00	Čankišou + Propaganja koncert kapel	Gatsby music bar	Gatsby music bar
So	7. 3.	13.00–16.00	Šamanský buben – přítel a pomocník	Velký sál MěKS	MěKS Tišnov
So	7. 3.	22.00–4.00	Gatsby's fever DJ Messer	Gatsby music bar	Gatsby music bar
Ne	8. 3.	17.00–18.00	MDŽ – Jiří Helán, večírek v retrostylu	Orator, Lažánky 41	Kafé–Restaurant–Galerie
Po	9. 3.	10.00–17.00	Jarní dětská burza – příjem věcí	Sokolovna Tišnov, Drbalova 274	Rodinné centrum Studánka
Út	10. 3.	9.00–17.00	Jarní dětská burza – prodejní den	Sokolovna Tišnov, Drbalova 274	Rodinné centrum Studánka
St	11. 3.	12.00–17.00	Jarní dětská burza – vrácení věcí	Sokolovna Tišnov, Drbalova 274	Rodinné centrum Studánka
St	11. 3.	19.30–21.30	Jan Hnyk	Velký sál MěKS	MěKS Tišnov
Čt	12. 3.	16.00–18.00	Papírové koláže – Renata Juračková	Městská knihovna Tišnov	Městská knihovna
Čt	12. 3.	17.00–18.00	Besídka žáků	Sál ZUŠ Tišnov	ZUŠ Tišnov
Čt	12. 3.	17.00–17.45	Cvičení pro těhotné – 1. setkání	Rodinné centrum Studánka, Riegrova 318, Tišnov	Rodinné centrum Studánka
Čt	12. 3.	18.00–19.30	Proč nemají ptáci rádi přírodu? Prof. RNDr. Tomáš Grim	klubovna Inspira	Inspiro Tišnov
Pá	13. 3.	21.00–4.00	Prago Union v Gatsby	Gatsby music bar	Gatsby music bar
So	14. 3.	22.00–4.00	Gatsby's fever DJ Harosh	Gatsby music bar	Gatsby music bar
Ne	15. 3.	17.00–18.00	Dooušek	Orator, Lažánky 41	Kafé–Restaurant–Galerie
Út	17. 3.	18.00–20.00	Já řídím a už se nebojím – seminář na odbourání strachů při řízení auta	Tišnov, Janáčkova 333, 2. patro BALANCE INSTITUT	BALANCE INSTITUT, z. s.
Út	17. 3.	19.00–21.30	Růže pro Algernon	Kino Svratka	MěKS Tišnov
St	18. 3.	17.00–18.00	Koncert na radnici	Radnice Tišnov	ZUŠ Tišnov
Čt	19. 3.	8.30–11.00	Snídaně v knihovně: Precizní medicína MUDr. Petr Hora, MBA	Městská knihovna Tišnov	Městská knihovna
So	21. 3.	22.00–4.00	Gatsby's fever DJ Messer	Gatsby music bar	Gatsby music bar
Ne	22. 3.	9.00–16.00	Jarní dílny	Velký sál MěKS	Inspiro Tišnov
Ne	22. 3.	15.00–16.30	Komentovaná prohlídka výstavy Jiřího Štourače – Silentium	Podhorácké muzeum v Předklášteří	Podhorácké muzeum
Ne	22. 3.	17.00–18.00	Klára Veselá – šanson	Orator, Lažánky 41	Kafé–Restaurant–Galerie
St	25. 3.	15.00–16.15	Písničky ze starých časů Mezi Aší a Čiernou	Knihovna DPS, Králova 1742, Tišnov	deTOX
St	25. 3.	18.30–20.30	Klavírní koncert	Sál MěKS Tišnov	ZUŠ Tišnov
Čt	26. 3.	16.30–19.30	Jak vychovávat holky a nezbláznit se	Rodinné centrum Studánka, Riegrova 318, Tišnov	Rodinné centrum Studánka
Čt	26. 3.	17.00–18.00	Besídka žáků	Sál ZUŠ Tišnov	ZUŠ Tišnov
Pá	27. 3.	19.30–9.00	Noc s Andersenem	Městská knihovna Tišnov	Městská knihovna
So	28. 3.	10.00–14.00	Jak nalíčit sama sebe – minikurz líčení	Tišnov, Janáčkova 333, 2. patro BALANCE INSTITUT	BALANCE INSTITUT, z. s.
Ne	29. 3.	14.00–16.00	Jarní tvoření pro děti	Podhorácké muzeum v Předklášteří	Podhorácké muzeum
Ne	29. 3.	17.00–18.00	Zábavný večer nejkrásnějších operních melodií	Orator, Lažánky 41	Kafé–Restaurant–Galerie

		Datum	Čas	Akce	Místo	Organizuje
	Po	30. 3.	18.00–21.00	Moderní PSYCHOHYGIENA Práce na zlepšení zdraví a psychické odolnosti, EFT, koučovací techniky	Tišnov, Janáčkova 333, 2. patro BALANCE INSTITUT	BALANCE INSTITUT, z. s.
	St	1. 4.	18.00–19.30	Koncert absolventů z Deblína	Sál ZUŠ Tišnov	ZUŠ Tišnov

11. 1. – 9. 3. 2020	Mark Ther – Kusch!	Galerie Josefa Jambora v Tišnově
1. 3. – 26. 4. 2020	Plané rostliny	Muzeum města Tišnova
3. 3. – 13. 4. 2020	Výstava Jiří Štourač – Silentium (malba a kresba)	Podhorácké muzeum v Předklášteří
1. 3. – 30. 4. 2020	Pavel Matej – Promíchané štkaní (obrazy)	Domov sv. Alžběty

		Datum	Čas	Utkání nebo název akce	Místo	Organizuje
tenis	Ne	1. 3.	8.00	Okresní přebor Brno-venkov mladších žákyň	hala Ostrovec	SK Tenis Tišnov
stol.tenis	Ne	1. 3.	9.00	TTC Koral Tišnov C – SK Říčany	těl. ZŠ Smíškova	TTC Koral Tišnov
basketbal	So	7. 3.	9.00, 10.30	SKB Tišnov – Jiskra Kyjov, dívky U13, 1. zápas, 2. zápas	těl. ZŠ Smíškova	SKB Tišnov
futsal	So	7. 3.	9.00	ASM Dolní Loučky C – 1. FC Květnice Tišnov	sport. hala SSK	1. FC Květnice
futsal	So	7. 3.	10.00	1. FC Květnice Tišnov – BPA Brno	sport. hala SSK	1. FC Květnice
futsal	So	7. 3.	11.00	ASM Dolní Loučky C – BPA Brno	sport. hala SSK	1. FC Květnice
fotbal	So	7. 3.	13.00	AFK Tišnov – SK Babice, přátelské utk.	Ostrovec, um. tráva	AFK Tišnov
tenis	So	7. 3.	14.00	Wilson Cup, turnaj v minitenisu	hala Ostrovec	SK Tenis Tišnov
stol. tenis	So	7. 3.	16.00	TTC Koral Tišnov – SKST Hodonín C	těl. ZŠ Smíškova	TTC Koral Tišnov
stol. tenis	So	7. 3.	16.00	TTC Koral Tišnov B – Sokol Drnovice	těl. ZŠ Smíškova	TTC Koral Tišnov
stol. tenis	Ne	8. 3.	10.00	TTC Koral Tišnov – KST Blansko B	těl. ZŠ Smíškova	TTC Koral Tišnov
stol. tenis	Ne	8. 3.	10.00	TTC Koral Tišnov B – KST Vyškov	těl. ZŠ Smíškova	TTC Koral Tišnov
futsal	Ne	8. 3.	20.00	ASM Dolní Loučky B – Sokol Jehnice	sport. hala SSK	ASM Dol. Loučky
futsal	Pá	13. 3.	20.00	ASM Dolní Loučky – SKUP Olomouc, 2. liga	sport. hala SSK	ASM Dol. Loučky
tenis	So	14. 3.	8.00	Wilson Cup, turnaj mužů tř. C	hala Ostrovec	SK Tenis Tišnov
basketbal	So	14. 3.	16.00	SKB Tišnov – Univerzita Brno, ženy	sport. hala SSK	SKB Tišnov
tenis	Ne	15. 3.	8.00	Wilson Cup, turnaj mužů tř. C	hala Ostrovec	SK Tenis Tišnov
stol. tenis	Ne	15. 3.	9.00	TTC Koral Tišnov C – SK Řeznovice G	těl. ZŠ Smíškova	TTC Koral Tišnov
basketbal	Ne	15. 3.	9.30	SKB Tišnov – BK Lipník	sport. hala SSK	SKB Tišnov
fotbal	Ne	15. 3.	15.00	AFK Tišnov – MKZ Rájec-Jestřebí, přátelské utk.	Ostrovec, um. tráva	AFK Tišnov
basketbal	So	21. 3.	9.30, 11.30	SKB Tišnov – SKB Zlín, dívky U19, 1. zápas, 2. zápas	sport. hala SSK	SKB Tišnov
basketbal	So	21. 3.	13.30, 15.30	SKB Tišnov – BK Vyškov, dívky U15, 1. zápas, 2. zápas	sport. hala SSK	SKB Tišnov
fotbal	Ne	22. 3.	12.45	AFK Tišnov – SK Řečkovice, dorost	hřiště D. Loučky	AFK Tišnov
fotbal	Ne	22. 3.	15.00	AFK Tišnov – FK Kunštát	hřiště D. Loučky	AFK Tišnov
tenis	Pá	27. 3.	8.00	Wilson Cup, turnaj dorostenců tř. B	hala Ostrovec	SK Tenis Tišnov
tenis	So	28. 3.	8.00	Wilson Cup, turnaj dorostenců tř. B	hala Ostrovec	SK Tenis Tišnov
stol. tenis	So	28. 3.	9.00	Velká cena veteránů ČR	sport. hala SSK	TTC Koral Tišnov
tenis	Ne	28. 3.	8.00	Wilson Cup, turnaj dorostenců tř. B	hala Ostrovec	SK Tenis Tišnov
fotbal	Ne	29. 3.	12.45	AFK Tišnov – Moravská Slavia Brno, dorost	hřiště D. Loučky	AFK Tišnov
fotbal	Ne	29. 3.	15.00	AFK Tišnov – Sokol Novosedly	hřiště D. Loučky	AFK Tišnov

Druh akce:

výstava, divadlo, tanec, hudba, promítání, sport, přednáška, akce pro děti, ostatní

Organizuje:

Muzeum města, Podhorácké muzeum, Základní umělecká škola, Městská knihovna, MAS Brána Vysočiny, Centrum sociálních služeb, MěKS, RC Studánka, T. J. Sokol Tišnov, Galerie J. Jambora, Inspiro, Ostatní

ŠAMANSKÝ BUBEN
– přítel a pomocník, bubnování
7. 3. 2020, od 13.00 hod.
Velký sál MěKS Tišnov

Buben provází člověka od pradávna. V současné době může pomáhat jako prostředek uvolnění, zklidnění a odplavení stresu. Těm, kdo na sobě pracují, pomáhá s přechodem do meditace. Budeme si povídat o bubnu, jeho začlenění do vlastní spirituality i jak si s jeho pomocí doplňovat vnitřní energii. Buben nás provede i rituály. Délka 3 hodiny, k zapůjčení bude 50 bubnů.

VÝROČÍ NAROZENÍ TGM U SRDÍČKA
7. 3. 2020 v 16.00 hod.
Srdíčko, pod Květnicí

Kdo byste si chtěli zavzpomínat na výročí narození našeho prvního prezidenta, jste zváni k Srdíčku, kde pro Vás připraví malé pohoštění a při zpěvu národních písní na něho zavzpomínáme. Miroslav Navrátil, RIGI

JARNÍ DĚTSKÁ BURZA
– prodejní den
10. 3. 2020, 9.00–17.00 hod.
Sokolovna Tišnov

Přijďte si nakoupit jarní a letní oblečení, obuv, sportovní potřeby, hračky, knížky a další potřebné věci pro děti od 0 do 15 let. Za pár kaček nakoupíte prima věci od tišnovských maminek. Burzu organizuje Rodinné centrum Studánka.

PAPÍROVÉ KOLÁŽE – workshop
Renata Juračková
12. 3. 2020 v 16.00 hod.
Městská knihovna Tišnov

Přijďte se inspirovat k tvoření s papírem. Renata Juračková nás provede zajímavými technikami. S sebou si vezměte: nůžky na papír, malé, velké, lepidlo tyčinkové (Herkules, Kores apod.), noviny, časopisy a staré knihy. Počet míst je omezen. Vstupné 50 Kč.

PROČ NEMAJÍ PTÁCI RÁDI PŘÍRODU?
12. 3. 2020 od 18.00 hod.
Klubovna Inspira

Přednáška prof. RNDr. Tomáše Grima, Ph.D., na téma, proč se některé ptačí druhy vyhýbají přírodě a lpějí na městském životě. Vstup zdarma, rezervace míst: reditelka@svcinspiro.cz.

FASHION MARKET
14. 3. 2020, 14.00–17.00 hod.
Sokolovna Tišnov

Přijďte si ulovit krásný značkový kousek doslova za pár korun. Zájemci o prodej svých věcí si mohou pronajmout stůl za 50 Kč. Vstup je zdarma. sona@vyziva-tisnov.cz

OZVĚNY FOTOJATEK
18. 3. 2020, 18.00–19.00 hod.
Galerie Josefa Jambora

Poslední projekce fotografií z toho nejlepšího, co nabízí světová i domácí tvůrčí a dokumentární fotografie. Od roku 2007 festival Fotojatka promítá po celé ČR fotografické série s hudebním doprovodem. Zásadou je vybírat fotografie, které osloví široké publikum a přitom se svou kvalitou a originalitou vymykají tvorbě většiny fotografů. Ozvěny Fotojatek proběhnou ve spolupráci GJJ a Galerie Na schodech.

PRECIZNÍ MEDICÍNA
MUDr. Petr Hora, MBA
Inspirativní snídaně v knihovně
19. 3. 2020 v 8.30 hod.
Městská knihovna Tišnov

Preventivní medicína v pravém slova smyslu musí být založena na základních předpokladech pro rozvoj nemocí – našeho genomu a mikrobiomu. Ideálním doplňkem jsou potravinové alergie a intolerance. Holistický přístup poskytující doporučení na základě těchto dat je ideální možností skutečně účinné a včasné prevence.

JEDEN SVĚT TIŠNOV
19.–21. 3. 2020
Kino Svratka

Mezinárodní festival dokumentárních filmů o lidských právech Jeden svět tentokrát na téma klimatické změny dotýkající se i našeho okolí. Motto „Až naprší a uschne“ postihuje v 6 dokumentech projevy environmentální krize v kontextu místní krajiny a role člověka v ní.

O BYDLENÍ
Anglická výtvarná dílna
24. 3. 2020, 17.00–18.30 hod.
Galerie Josefa Jambora

Jak vypadaly interiéry měšťanských domů v období 1880 až 1920? Navážeme na výstavní projekt Marka Thera a porovnáme estetiku tehdejšího bydlení s dneškem. Podíváme se na druhy výrobků a užitého umění, které si měšťané pořizovali. Povídání a diskuze v angličtině s lektorkou Radkou Kaclerovou. Ve výtvarné dílně vyzkoušíme kresbu tuší.

KVĚTINOVÉ ROŠAMBO
28. 3. 2020, 14.00–17.00 hod.
Ekoporadna Tišnovsko

Máte doma přebytky mladých bylinek? Pěstujete pokojové rostliny a rádi byste jejich výhonky darovali někomu, kdo tento druh shání? Přijďte do Ekoporadny rostlinky darovat a nové si odnést.

PASTVA PRO VČELY – workshop
29. 3. 2020, 14.00–16.00 hod.
Galerie Josefa Jambora

Přijďte podpořit druhovou rozmanitost rostlin! V dílně se seznámíte s výsadbou pro včely a s druhy pylonosných rostlin. Zasadíte si jejich semínka a pojmenujete je, rostliny nakreslíte a semínka si odnesete s sebou. Počkáte. Budou rostliny vypadat tak, jak jste je nakreslili? Vzrostlé sazeničky pak můžete dle libosti sázet na vlastní zahradě nebo ve veřejném prostoru. Dílnou vás provede lektorka Eva Krásenská, členka klubu Hnutí Brontosaurus Spadlí z hrušky.

JARNÍ TVOŘENÍ PRO DĚTI
29. 3. 2020, 14.00–16.00 hod.
Podhorácké muzeum Předklášteří

Přivítejte s námi jaro v tvořivých dílničkách. Zveme děti a jejich rodiče do Podhoráckého muzea, kde si zahrajeme na výtvarníky, malíře a zahradníky. Společně si vyrobíme jarní dekorace, které potěší vaše oči a ozdobí nejen dětský pokojíček. O některé bude třeba pečovat až do Velikonoc. Na závěr akce proběhne tradiční vynášení Smrtky. Vhodné pro děti od 3 do 12 let.

KOMENTOVANÁ PROHLÍDKA S MARKEM THEREM
29. 3. 2020, 16.00–17.30 hod.
Galerie Josefa Jambora

V rámci dernisáže výstavy máte jedinečnou možnost setkat se s autorem výstavního projektu Kusch! Markem Therem a dozvědět se více ze zákulisí příprav výstavního projektu pro Galerii Josefa Jambora. Mark Ther studoval na Akademii výtvarných umění v Praze a v roce 2011 získal Cenu Jindřicha Chalupeckého. Stěžejní oblast jeho tvorby tkví v práci s videem, filmem a kinosálovou prezentací. Vyznává estetickou kvalitu obrazu a zvuku, která zesiluje divákův prožitek.

NOC S ANDERSENEM 2020
29. 3. 2020 v 19.30 hod.
Městská knihovna Tišnov
Oddělení pro děti a mládež

Jako každý rok stráví děti nezapomenutelnou noc v Městské knihovně Tišnov. Čtenáři ve věku 8-9 let, kteří s námi chtějí nocovat, musí splnit připravené úkoly, na jejichž základě vybereme 15 účastníků. Vyhodnocení proběhne 18. března a v pátek 27. března 2020 v 19.30 začne Noc s Andersenem. Program je odměnou pro nejaktivnější a pravidelné čtenáře knihovny. Akce probíhá pod záštitou Klubu dětských knihoven a Svazu knihovníků a informačních pracovníků.

DEN OTEVŘENÝCH DVEŘÍ
30. 3. 2020, 8.20–12.00 hod.
ZŠ a MŠ Deblín

Prohlídka školy pro děti, žáky i rodiče. Seznámení s výukovými programy a projekty. Beseda s pedagogy a vedením školy. Přijďte se k nám podívat a zeptat se na to, co Vás zajímá.

PŘEDPORODNÍ PŘÍPRAVA
2. 4. 2020, 18.15–20.00 hod.
Rodinné centrum Studánka

Základ kurzu tvoří tři setkání s certifikovanou dulou a laktační poradkyní Martinou Holíkovou Blahovou, v nichž se budeme věnovat těhotenství, přípravě na porod, výběru porodnice, porodnímu plánu, průběhu porodu, bondingu, šestinedělí, kojení a péči o novorozence. Čtvrté setkání s fyzioterapeutkou Mgr. Martinou Šaclovou je zaměřeno na bezpečné polohování a manipulaci s novorozencem.

PRVNÍ PŘÍKRMY
3. 4. 2020, 16.30–18.30 hod.
Rodinné centrum Studánka

Na semináři s výživovou poradkyní Evou Blaho se rodiče dozvědí, jak pomocí výživy podpořit správný psychický a fyzický vývoj dítěte a jeho zdraví na celý život. Probereme načasování zařazení jednotlivých potravin, nutriční vyváženost porcí a budování zdravého vztahu k jídlu. Součástí semináře jsou i praktické ukázky, ochutnávky a tipy na recepty ze sezónních potravin. Je nutné přihlásit se předem.

PRVNÍ POMOC U KOJENCŮ, BATOLAT A PŘEDŠKOLNÍCH DĚTÍ
4. 4. 2020, 9.00–13.00 hod.
Rodinné centrum Studánka

V základním kurzu se naučíte postupy první pomoci zaměřené na řešení akutních stavů miminek a dětí v domácím i venkovním prostředí. Naučíte se, jak zvládnout dítě v bezvědomí, dušení cizím tělesem, resuscitaci a zastavení krvácení. Kurz je veden prakticky s možností si vše vyzkoušet. Je nutné přihlásit se předem.

14. ROČNÍK ZZZ 2020
4. 4. 2020, od 10.00 hod.
Hasičské cvičiště pod Hradiskem, Dolní Loučky

Přebor v sokolském zálesáckém závodu zdatnosti. Závodí 3členné hlídky v kategoriích 8–11, 12–14 a 15–17 let. Hlídky plní na trase různé úkoly, střílí ze vzduchovky a z luku, hází se na svislý nebo vodorovný cíl, překonávají se překážky, poznávají se rostliny, zvířata a památky. Závod je určen pro všechny děti. Přihlášky mailem na sokol@sokoltisnov.cz.

KAM V TIŠNOVĚ

program Kina Svratka

číslo 03
březen
2020

4. st — **19.00** — **SBOHEM, SYNU** — FILMOVÝ KLUB
CN | 175' | drama | 12+ | 100 Kč / 80 Kč | tit.

5. čt — **19.30** — **KRÁL PETR I.**
SRB, GR | 127' | historický, válečný, drama | 12+ | 130 Kč | tit.

6. pá — **19.30** — **NEVIDITELNÝ** — PREMIÉRA
USA | 125' | thriller | 15+ | 130 Kč | tit.

7. so — **17.00** — **FRČÍME** — 3D, PREMIÉRA
USA | 112' | animovaný | přístupné | 150/130 Kč | dab.

20.00 — **V SÍTI**
ČR | 100' | dokument | 15+ | 130 Kč

8. ne — **17.00** — **VOLÁNÍ DIVOČINY**
USA | 110' | rodinný, dobrodružný | přístupné | 130/110 Kč | tit.

20.00 — **CHLAP NA STŘÍDAČKU**
ČR | 109' | komedie, romantický | 12+ | 130 Kč

10. út — **17.00** — **PŘÍLIŠ OSOBNÍ ZNÁMOST** — BIO SENIOR
ČR | 107' | romantický | 15+ | 70 Kč

12. čt — **19.30** — **3BOBULE** — PREMIÉRA
ČR | 103' | komedie | přístupné | 130 Kč

13. pá — **19.30** — **BLOODSHOT** — PREMIÉRA
USA | 110' | akční, drama, fantasy | 12+ | 130 Kč | tit.

14. so — **19.00** — **ZAPOMENUTÝ PRINC** — PREMIÉRA
F | 102' | komedie, dobrodružný, rodinný | přístupné | 130/110 Kč | dab.

15. ne — **17.00** — **FRČÍME**
USA | 112' | animovaný | přístupné | 130/110 Kč | dab.

20.00 — **3BOBULE**
ČR | 103' | komedie | přístupné | 130 Kč

18. st — **19.30** — **BLOODSHOT**
USA | 110' | akční, drama, fantasy | 12+ | 130 Kč | tit.

19. čt — **19.00** — **FESTIVAL JEDEN SVĚT TIŠNOV – ZAHÁJENÍ**
***vstupenky lze koupit pouze na místě**

ČEŠI JSOU VÝBORNÍ HOUBAŘI — JEDEN SVĚT TIŠNOV*
ČR | 54' | dokument | přístupné | 80 Kč | tit.

20. pá — **17.30** — **POSTIŽEN MUZIKOU** — JEDEN SVĚT TIŠNOV*
ČR | 80' | dokument | přístupné | 80 Kč | tit.

19.30 — **IHUMAN** — JEDEN SVĚT TIŠNOV*
N, DK | 99' | dokument | přístupné | 80 Kč | tit.

21. so — **16.00** — **MIDNIGHT FAMILY** — JEDEN SVĚT TIŠNOV*
MEX | 80' | dokument | přístupné | 80 Kč | tit.

17.30 — **ČÍNSKÝ UMĚLEC V EXILU** — JEDEN SVĚT TIŠNOV*
AUS, CN, F, USA | 60' | dokument | přístupné | 80 Kč | tit.

19.30 — **ZEMĚ MEDU** — JEDEN SVĚT TIŠNOV*
MK | 85' | dokument | přístupné | 80 Kč | tit.

22. ne — **17.00** — **PRINCEZNA ZAKLETÁ V ČASE** — PREMIÉRA
ČR | fantasy, pohádka | přístupné | 130/110 Kč

19.30 — **TICHÉ MÍSTO: ČÁST II** — PREMIÉRA
USA | thriller, horor | 12+ | 130 Kč | tit.

24. út — **19.30** — **3BOBULE**
ČR | 103' | komedie | přístupné | 130 Kč

27. pá — **17.00** — **MULAN** — PREMIÉRA
USA | 106' | rodinný, dobrodružný | přístupné | 130/110 Kč | dab.

20.00 — **TÉMĚŘ DOKONALÁ TAJEMSTVÍ** — PREMIÉRA
D | 111' | komedie | 15+ | 130 Kč | dab.

28. so — **17.00** — **PRINCEZNA ZAKLETÁ V ČASE**
ČR | fantasy, pohádka | přístupné | 130/110 Kč

19.30 — **EMMA** — PREMIÉRA
VB | 132' | romantický, komedie | přístupné | 130 Kč | tit.

29. ne — **17.00** — **MŮJ KÁMOŠ ŠPIÓN** — PREMIÉRA
USA | 100' | akční, komedie, rodinný | přístupné | 130/110 Kč | dab.

19.30 — **ŠARLATÁN** — PREMIÉRA
ČR, IR, PL, SR | 118' | životopisný, drama, historický | 12+ | 130 Kč

31. út — **18.00** — **schopnosti – VŠE O ŽIVOTĚ PO ŽIVOTĚ 2**
PROMÍTÁNÍ S PŘEDNÁŠKOU REŽISÉRA
ČR, USA | 59' | dokument | 12+ | 100 Kč

VSTUPENKY lze zakoupit:
- na pokladně kina hodinu před začátkem představení
- v TIC na nám. Míru 120
  pondělí a pátek 8.00–12.30, 13.00–18.00
  úterý až čtvrtek 8.00–12.30, 13.00–15.00
- online na webu kina

Změna programu vyhrazena, aktuality k nalezení na webu, facebookových stránkách kina a v TIC.
Web: **www.kinosvratka.cz**
Facebook: **KinoSvratka**
Pokladna telefon: **530 334 021**

PBS Velká Bíteš

pbs.cz/kariera

HLEDÁME

Obchodní zástupce

zajímavá práce po celém světě, perspektiva profesního růstu

Jsme tradiční strojírenská společnost s více než 200letou historií. Významně jsme prorazili na světových trzích jako výrobce turbínových vysokootáčkových strojů pro letectví, energetiku či dopravní průmysl a stabilně působíme jako specialista v oboru přesného lití, povrchových úprav a obrábění i těžkoobrobitelných materiálů.

Renomovaná česká strojírenská společnost a významný dodavatel letecké techniky

- **Motivační složka** mzdy ve výši 35% dle plnění předepsaných cílů s možností jejich přeplnění
- **Odměny** za individuální obchodní přínos
- Odměny pro **nejlepší obchodní zástupce**
- Stabilní zázemí inovativní české firmy s **unikátním know-how**
- Podpora **profesního růstu** a vlastní iniciativy
- Spolupráce se **špičkovými technologickými odborníky** na světové úrovni
- Vlastní výzkum a vývoj, kompletní výroba in-house

docházkový bonus 2 000 Kč/kvartál
3 dny dovolené navíc • 50% sleva na stravování
jazykové a vzdělávací kurzy
výhodný mobilní tarif • příspěvky na penzijní spoření či životní pojištění
talentové programy • společenské a kulturní akce pro zaměstnance

KÁMEN BRNO

středisko Hradčany 201, 666 03 Tišnov

přijme na HPP

ÚČETNÍ / ÚČETNÍHO

Náplň práce: kompletní vedení účetnictví společnosti

Požadujeme: vzdělání min. SŠ s maturitou ekonomický obor, praxe v oboru, práce na PC, spolehlivost

Nabídky ve strukturovaném životopise zasílejte na e-mail: **holcova@kamenbrno.cz**

PRODÁVÁTE NEMOVITOST?
VOLEJTE: 604 98 66 77

REAL PROJEKT

WWW.REAL-PROJEKT.CZ Realitní a projekční kancelář

Nový ceník inzerce platný od 1. 3. 2020

najdete na www.tisnovskenoviny.cz

KOMPLEXNÍ REALITY

Profesionální realitní servis od roku 1997.

TRADICE

JISTOTA

PROFESIONALITA

Prodej RD 5+kk, Tišnov, ulice Na Honech CP 339 m²

Info o ceně v RK

Prodej pozemku Malhostovice, CP 2.344 m²

250,-Kč / m²

Prodej stavebního pozemku, Horní Loučky, CP 814 m²

1500,- Kč/ m²

Pronájem bytu 2+1, Kuřim, ulice nám. Osvobození, CP 56 m²

10.000,- Kč/ měsíc bez energií

Pronájem vybaveného bytu 1+1, Tišnov, ulice Cáhlovská, CP 32 m²

12.000,- Kč/ měsíc vč. energií

Pronájem bytu 4+kk, Hradčany, ulice Drásovská CP 75 m²

10.000,- Kč / měsíc bez energií

Místní rodinná firma s tradicí od roku 1997

BEZSTAROSTNÝ PRODEJ ZA NEJVYŠŠÍ CENU

PRO NAŠE KLIENTY S HOTOVOSTÍ HLEDÁME BYTY V TIŠNOVĚ

Nabízíme:

- určení tržní ceny nemovitosti ZDARMA
- pro prodávající veškeré služby ZDARMA

KONTAKTUJTE NAŠE MAKLÉŘE ZNALÉ TIŠNOVSKÉHO REGIONU.

www.komplexnireality.cz

Vaši makléři pro **Tišnov** *a* **okolí**

Rádi vám poskytneme profesionální realitní služby podložené **20**ti letými zkušenostmi.

Mgr. Milan Halouzka
M: 776 077 842
office@komplexnireality.cz

Bc. Jitka Mikulová
M: 775 163 208
makler@komplexnireality.cz

BcA. Aleš Cecava
M: 734 202 434
info@komplexnireality.cz

Jsme tišnovská realitní kancelář a podporujeme region:

ZUZU English · ZUŠ Tišnov · tigal · SDH Březina · Studánka · MŠ Sluníčko

Budova Komerční banky, I. patro
Komenského nám. 124, 666 01 Tišnov

T: 549 410 321 / M: 775 163 208
E: makler@komplexnireality.cz

www.komplexnireality.cz

TIŠNOV JAZZ FEST BRNO

ON THE ROAD

TURUMTAY & ZARIĆ

26/3, 19.30 – VELKÝ SÁL MĚKS

290 / 250 KČ – PŘEDPRODEJ TIC

město TIŠNOV

MĚSTSKÉ KULTURNÍ STŘEDISKO TIŠNOV

.jazzfestbrno.cz